

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3

PROCEEDINGS

NAC
HUSOC III

2023

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

คณะกรรมการอำนวยการ

รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา รักการศิลป์
อาจารย์ ดร.ณัฐพล แสนคำ

กองบรรณาธิการ (Editorial Board) รายงานสืบเนื่องจากการประชุม

รองศาสตราจารย์ ดร.อักรพนธ์ เนื้อไม้หอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกฉัตร จารุเมธีชน	วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธต์ เนื่องเฉลิม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ อานี	สภาคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งประเทศไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกุล วงษ์กาฬสินธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานันท์ ทาปทา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ศักดิ์ พวงอก	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนสุข จันทศิลป์	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกิจ ภูวงค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำกิริภาพ อินทะนุ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อาจารย์เฉลิมเกียรติ เย็นเพชร	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลิขสิทธิ์ 2566

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
439 ถ.จิระ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000
โทรศัพท์: +6644-611-221 ต่อ 4001
แฟกซ์: +6644-612-858
เว็บไซต์: <https://hs.bru.ac.th/>

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

พิมพ์ออนไลน์ครั้งแรก: เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2566

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

439 ถ.จิระ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

โทรศัพท์: +6644-611-221 ต่อ 4001

แฟกซ์: +6644-612-858

เว็บไซต์: <https://nac-husoc-2023.bru.ac.th/>

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองคุณภาพบทความวิจัยและบทความวิชาการ ระดับชาติ (National level) ภายนอกมหาวิทยาลัย (External reviewer)

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ภูมิพวง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ จันทร์แดง	มหาวิทยาลัยพะเยา
รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ นารีรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ภูมิคุ้ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธาวิ ยุทธพงษ์ชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล พากเพียร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัสกร กัลยาณมิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิษฐา หุ่นเกษม	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนิวัช แก้วจำนงค์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรารุช ณ พัทลุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ เวชกามา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พุทธจักร สิทธิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช มณีภาค	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพัชร สายเสนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัคราพร สุขทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พุทธิวัฒน์ ถาวรสินศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิบลี ชาญุศาสน์ จันทรคอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ บุญยชญานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภูมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สุขประสงค์	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

อาจารย์ ดร.สุริยนต์ หลาบหนองแสง	มหาวิทยาลัยนครพนม
อาจารย์ ดร.สิงห์คำ รักป่า	มหาวิทยาลัยพะเยา
อาจารย์ ดร.สุทธินันท์ ศรีอ่อน	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.วิชัย ลุนสอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.ศุทธิณี พลหาญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ สุทธิลักษณ์กุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.พายุ นาวาคูระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.นิคม โยภัญญา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองคุณภาพบทความวิจัยหรือบทความวิชาการ ระดับชาติ (National level) ภายในมหาวิทยาลัย (Internal reviewer)

- รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ เสนารัตน์
- รองศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตั้งโ
- รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ
- รองศาสตราจารย์ ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม
- รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ปาโนรัมย์
- รองศาสตราจารย์สายใจ ทันการ
- รองศาสตราจารย์อุทิศ ทาหอม
- รองศาสตราจารย์ครุปรกรณ์ ละเอียดอ่อน
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร ชื่นชูจิตร
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งฤดี บุญชัญญานนท์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฟ้าประทาน เต็มขุนทด
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลกันยา ศรีสุข
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย ยศโสธร
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัช ศรีวิวัฒน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวุฒิ ตั้งสอนบุญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คำภีรภาพ อินทะนุ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งนภา จะนนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล ชีระวงศ์ภิญโญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยานี ชีระวงศ์ภิญโญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินทรัพย์ ยืนยาว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ทศมาศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรเดช ประเสริฐศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกิจ ภูวงค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งนภา เมินดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติภาพ ชารัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิศักดิ์ พงษ์อื้อ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลทิชาลินี แก่นสนท
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมยงค์ โสมอินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ เฟื่องลุน
อาจารย์ ดร.จริยาภรณ์ ปิตาทะสังข์
อาจารย์ ดร.จตุพร คอนโสม
อาจารย์ ดร.ธิตี ศรีใหญ่
อาจารย์ ดร.สุรียกิติ์ ฝอดสูงเนิน
อาจารย์ ดร.ธนพัฒน์ จงมีสุข
อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ
อาจารย์ ดร.วิษณุ ปัญญาองค์
อาจารย์ ดร.ภัทรินทร บุญทวี
อาจารย์ ดร.สินีนานา วัฒนสุข
อาจารย์ ดร.ป้องเอก เฟื่องลุน
อาจารย์ ดร.จิรายุทธ ประเสริฐศรี
อาจารย์ ดร.ชินานาง สวัสดิ์รัมย์

สาส์นจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีนโยบายชัดเจน ในการที่จะร่วมด้วยช่วยกันกับท้องถิ่นในการพัฒนานวัตกรรมชุมชนรูปแบบต่าง ๆ ผ่านกิจกรรม และ โครงการมากมาย ซึ่งเป้าหมายสุดท้ายของการทำงานร่วมกับชุมชนในฐานะคู่ร่วมพัฒนาคือก่อให้เกิด ชุมชนนวัตกรรมเพื่อยกระดับและพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน

เป้าหมายสุดท้ายของการทำงานร่วมกับชุมชนในฐานะคู่ร่วมพัฒนาคือก่อให้เกิดชุมชน นวัตกรรมเพื่อยกระดับและพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืนนวัตกรรมเพื่อชุมชนเกิด จากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยการพัฒนา และการเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือ บริการนวัตกรรม ให้เกิดการขยายผลสู่กลุ่มเป้าหมายในชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบหลัก ของนวัตกรรมชุมชนคือ 1) นวัตกรรมเกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมชุมชน 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยคนในชุมชน และ 3) ความสัมพันธ์ที่ดีกับเครือข่ายภายในและภายนอกชุมชน ดังนั้น นวัตกรรม ชุมชนจึงสามารถสร้างความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์เพื่อการแก้ไขปัญหาในชุมชน เพื่อต่อยอดความรู้ หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การศึกษาและการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสมดุล

ในส่วนของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์นั้น ก็มีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมและ สนับสนุนคณะ สำนัก และหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้ลงพื้นที่ชุมชนต่างๆ เพื่อร่วมด้วยช่วยกัน พัฒนานวัตกรรมให้เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ด้วยเพราะชุมชนต่างๆ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นอยู่แล้ว ส่วนมหาวิทยาลัยก็มีองค์ความรู้สมัยใหม่ (Modern knowledge) ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อ ก่อให้เกิดการสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อสังคม (SIV: Social Innovation Village) ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือและประสานความร่วมมือที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างมั่นคง และยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

ในนามของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ขอขอบพระคุณองค์ปาฐก ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการตัดสินการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญที่พิชิตพิจารณาบทความ (Peer reviewer) ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์บทความ (Commentator) นิสิตนักศึกษา และผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

และขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ที่ได้ร่วมกันจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3 (NAC-HUSOC III: The 3rd National Conference on Humanities
and Social Sciences for Undergraduate Students) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะนำเสนอแก่น
เรื่อง (Conference theme) คือ “มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
อย่างยั่งยืน”

สุดท้ายนี้ ขอให้การจัดประชุมครั้งนี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และประสบความสำเร็จ
ตามวัตถุประสงค์จึงทุกประการ

(รองศาสตราจารย์มาลินี จุ โทปะมา)

สาส์นจากคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ในการจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3 (NAC-HUSOC III: The 3rd National Conference on Humanities and Social Sciences for Undergraduate Students) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จะนำเสนอแก่นเรื่อง (Conference theme) คือ “มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ทั้งนี้ เพราะเรื่องชุมชนนวัตกรรมเพื่อสังคม หรือ Social Innovation Village (SIV) เป็นนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม ที่จะต้องขับเคลื่อนให้เกิดเป็นรูปธรรมตามแนวทางการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Re-inventing University) อีกทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ก็มีแนวทางและนโยบายที่ชัดเจนที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยได้ร่วมด้วยช่วยกันกับคู่ร่วมพัฒนาในท้องถิ่นสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อสังคมให้เกิดขึ้นเพื่อช่วยชุมชนท้องถิ่นเกิดการพัฒนามั่นคงและยั่งยืน

ในการจัดประชุมครั้งนี้ได้รับเกียรติจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญญาพร ดวงสา ผู้อำนวยการสถาบันชุมชนหะวันเพื่อการพัฒนาธุรกิจเอสเอ็มอีอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตพิเศษ เรื่อง “มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” นอกจากการจัดประชุมวิชาการแล้ว ในงานครั้งนี้ก็มีการจัดกิจกรรมการแข่งขันวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ของนักศึกษาทั้ง 10 สาขาวิชาอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงผลงานอันโดดเด่นในศาสตร์ของตัวเองให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในแวดวงวิชาการ รูปแบบการดำเนินกิจกรรมในการประชุมครั้งนี้มีทั้งแบบออนไลน์และแบบออนไซต์ โดยพิธีเปิดและการปาฐกถาพิเศษในภาคเช้า และการแข่งขันทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในภาคบ่าย จะจัดในรูปแบบออนไซต์ ส่วนการนำเสนอผลงานทางวิชาการในภาคบ่าย จะจัดเป็นรูปแบบออนไลน์

ในนามของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์มาลีณี จุฑาปะมา อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่ได้ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่ง ขอขอบพระคุณองค์ปาฐก ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่พิชฌุพิจารณา (Peer reviewer) ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์บทความ (Commentator) กรรมการตัดสินการแข่งขันทางวิชาการ ตลอดจนนักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา และผู้เข้าร่วมงานประชุมครั้งนี้ทุกท่าน สุดท้าย ขอขอบพระคุณ

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรทุกส่วนฝ่ายของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่เข้าร่วมด้วยช่วยกัน
จนทำให้การประชุม NAC-HUSOC III ประสบความสำเร็จอย่างดียิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
(NAC-HUSOC III: The 3rd National Conference on Humanities and Social
Sciences for Undergraduate Students)

ภายใต้ชื่อ

“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

วันที่ 7 กรกฎาคม 2566

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

หลักการและเหตุผล

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2549) ได้นิยามว่า นวัตกรรม คือ “สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และ ความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม” นวัตกรรมนับเป็นกระบวนการที่เกิดจากการนำความรู้และความคิดสร้างสรรค์มาผนวกกับความสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อสร้างให้เกิดเป็นธุรกิจ นวัตกรรมหรือธุรกิจใหม่ อันจะนำไปสู่การลงทุนใหม่ที่ส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นวัตกรรมเป็นการสร้างความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการแข่งขันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยผลลัพธ์ที่ได้นี้อาจเป็นสินค้า หรือบริการ รวมทั้งต้องมีผู้ยอมรับในนวัตกรรมนั้นว่ามีคุณค่า ส่วนนวัตกรรมเพื่อชุมชนนั้นถือว่าเป็นสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยการพัฒนา และการเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการนวัตกรรม ให้เกิดการขยายผลสู่กลุ่มเป้าหมายในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นวัตกรรมชุมชนสามารถสร้างความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์เพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชน เพื่อต่อยอดความรู้หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน รวมถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การศึกษาและการรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างสมดุล องค์ประกอบหลักของ นวัตกรรมชุมชนคือ 1) นวัตกรรมเกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมชุมชน 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยคนในชุมชน 3) ความสัมพันธ์ที่ดีกับเครือข่ายภายในและภายนอกชุมชน ทั้งนี้ นวัตกรรมชุมชนเป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการใหม่ ๆ อันเกิดจากองค์ความรู้นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา

ในชุมชน ต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ หรือบริการของชุมชน ซึ่งสร้างมูลค่าให้แก่ชุมชนในเชิงเศรษฐกิจได้ด้วย (ญานิศา เพื่อนเพาะ และประสพชัย พสุนนท์, 2521) มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสถานะของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิวัฒนาการ และการปรับตัวของมนุษย์ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รวมไปถึงการศึกษาด้านวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์และภาษา ศาสตร์ด้านนี้สามารถนำองค์ความรู้มาต่อยอดเพื่อสร้างนวัตกรรมกรรมให้กับชุมชนผ่านความความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสังคมชุมชน ด้วยการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่มีนโยบายชัดเจนในการที่จะร่วมด้วยช่วยกันกับท้องถิ่นในการพัฒนานวัตกรรมชุมชนรูปแบบต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมและโครงการมากมาย ซึ่งเป้าหมายสุดท้ายของการทำงานร่วมกับชุมชนในฐานะคู่ร่วมพัฒนาคือก่อให้เกิดชุมชนนวัตกรรมเพื่อยกระดับและพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้กำหนดจัดการประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3 (NAC-HUSOC III: The 3rd National Conference on Humanities and Social Sciences for Undergraduate Students) ภายใต้อำนาจ “มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ขึ้นในวันที่ 7 กรกฎาคม 2566 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และผ่านระบบออนไลน์ โดยโครงการนี้อยู่ภายใต้โครงการประจำปีงบประมาณ 2566 คือ “โครงการประชุมวิชาการและนิทรรศการสำหรับนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นเวทีให้กับนักศึกษา อาจารย์ นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมทางวิชาการร่วมกัน
3. เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการและงานวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

กลุ่มเป้าหมาย / ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่

1. นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 100 คน
2. นิสิตนักศึกษา และนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยภายในประเทศที่ลงนามความร่วมมือ (MoU) กับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และบุคคลผู้สนใจทั่วไป จำนวน 50 คน

สถานที่ในการดำเนินงาน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาคาร 25 ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์
และออนไลน์ผ่าน Zoom Meeting

ผลผลิต

1. นักศึกษา คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และผู้สนใจทั่วไปจากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ได้นำเสนอผลงานวิจัยและวิชาการในที่ประชุมวิชาการระดับชาติ
2. นักศึกษา คณาจารย์และนักวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการกับนิสิตนักศึกษา นักวิชาการและนักวิจัยจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

ผลลัพธ์

1. นักศึกษา คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และผู้สนใจทั่วไปจากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ มีผลงานวิจัยและวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings)
2. นักศึกษา คณาจารย์และนักวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้สร้างเครือข่ายทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับกับนิสิตนักศึกษา นักวิชาการและนักวิจัยจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ
ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
(NAC-HUSOC III: The 3rd National Conference on Humanities and Social
Sciences for Undergraduate Students)

ภายใต้ชื่อ

“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

วันที่ 7 กรกฎาคม 2566

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วันที่ 7 กรกฎาคม 2566

08.00-09.00 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม
09.00-09.15 น.	การแสดงศิลปวัฒนธรรมต้อนรับผู้เข้าร่วมงาน
09.15-09.30 น.	กล่าวเปิดงานประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
โดย รศ. มาลีณี จุฑาปะมา อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
กล่าวรายงาน โดย รศ.ดร.อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
09.30-12.00 น.	การบรรยายพิเศษเรื่อง “มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญญาพร ดวงสา
ผู้อำนวยการสถาบันชุมชนะวันเพื่อการพัฒนาธุรกิจเอสเอ็มอีอย่างยั่งยืน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

- 13.00-15.30 น. การนำเสนอภาคภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์ทางออนไลน์
(Zoom Meeting)
- 13.00-15.30 น. การแข่งทักษะวิชาการด้านมนุษยสังคมศาสตร์ของ 10 สาขาวิชา
(ตามห้องที่ระบุ)
- 16.00-16.30 น. มอบรางวัลแก่ผู้ชนะการแข่งขันทักษะวิชาการด้านมนุษยสังคมศาสตร์

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ

ห้องนำเสนอที่ 1 แบบออนไลน์ Zoom Meeting เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: รองศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตังโฆ / ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล ชีระวงษ์ภักย์

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	Nac-Husoc-2023-001	13.00-13.15	ศิริณี มั่งจิตร	ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียงของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จังหวัดอุทัยธานี	Join Zoom Meeting https://us02web.zoom.us/j/83163680823? pwd=dU1ZNks4VmozOG0lNTlpdHlhT3FIQT09
2	Nac-Husoc-2023-004	13.15-13.30	ภาณุวัฒน์ สว่างแสง	การศึกษาวิเคราะห์สารสนเทศและแนวโน้มกลุ่มเป้าหมายการสมัครเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568	Meeting ID: 831 6368 0823 Passcode: 123456
3	Nac-Husoc-2023-006	13.30-13.45	สุภกสิริ แก้วศรี	พฤติกรรมและปัจจัยของการเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ

ห้องนำเสนอที่ 1 แบบออนไลน์ Zoom Meeting เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: รองศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตังโฆ / ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล ชีระวงศ์ภิญโญ

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
4	Nac-Husoc-2023-007	13.45-14.00	ขงเกียรติ อินอ่อน	การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา กองทุนคัดแยกขยะ ต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและ สวัสดิการชุมชน ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด	Join Zoom Meeting https://us02web.zoom.us/j/83163680823? pwd=dU1ZNks4VmozOG0lNTlpdHlhT3FIQT09 Meeting ID: 831 6368 0823
5	Nac-Husoc-2023-003	14.00-14.15	อภัสรา ศาลางาม	สิทธิในคุ้มครองผู้ประกอบการข้าม ทางม้าลาย	Passcode: 123456

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ

ห้องนำเสนอที่ 2 แบบออนไลน์ Zoom Meeting เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวุฒิ ตั้งสอนบุญ / ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกิจ ภูวงค์

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
1	Nac-Husoc-2023-002	13.00-13.15	ปิยวัฒน์ นิสัยรัมย์	สิทธิในการสมรสสำหรับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ	Join Zoom Meeting https://us02web.zoom.us/j/83163680823? pwd=dU1ZNks4VmozOG0lNTlpdHlhT3FIQT09 Meeting ID: 831 6368 0823 Passcode: 123456
2	Nac-Husoc-2023-009	13.15-13.30	สุชานันท์ สารสุข	การเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์	
3	Nac-Husoc-2023-010	13.30-13.45	กวีวิษ วุฒิธีระพงศ์	ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลอุดมธรรม อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยสังคมศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

การนำเสนอผลงานระดับชาติ

ห้องนำเสนอที่ 2 แบบออนไลน์ Zoom Meeting เวลา 13.00 น. เป็นต้นไป

ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวุฒิ ตั้งสอนบุญ / ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกิจ ภูวงค์

ที่	รหัส	เวลา	ชื่อ - สกุล	ชื่อเรื่อง	Link ห้องนำเสนอ
4	Nac-Husoc-2023-008	13.45-14.00	สิทธิศักดิ์ ประจวบ โชค	Problems in Research Writing and Needs for ChatGPT Training for Business English Senior Students at Buriram Rajabhat University	Join Zoom Meeting https://us02web.zoom.us/j/83163680823? pwd=dU1ZNks4VmozOGolNTlpdHlhT3FIQT09
5	Nac-Husoc-2023-005	14.00-14.15	ชิตติมา ชิงภักดี	Intercultural Sensitivity of Foreign Teachers: A Case Study of Public and Private Secondary School	Meeting ID: 831 6368 0823 Passcode: 123456

สารบัญ

ภาคบรรยาย	หน้า
<p>ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำ ด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบไส้ตะเกียงของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จังหวัดอุทัยธานี</p> <p>Factor Affecting the Use of Water-Saving Plant Growing Model with Wicking Irrigation Technology of Households in Drought Risk Area, Uthai Thani Province</p> <p><i>ศิริณี มั่งจิตร / สุวรรณ ประณีตวาทกุล / ณัฐพล จิตมาตย์ / กัมปนาท วิจิตรศรีกมล</i></p> <p><i>Siraneee Mangjit / Suwanna Praneetvatakul / Natthapol Chittamart / Kampanat Vijitsrikamol</i></p>	2
<p>สิทธิในการสมรสสำหรับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ</p> <p>Marriage rights for LGBTQ+ people</p> <p><i>ปิยวัฒน์ นิสัยรัมย์ / อมรเทพ แสงงาม / ธัญวรัตน์ ห่วงประโคน / ศุภชัย ศรีวิวัฒน์</i></p> <p><i>Peyawat Nisairam / Amonthep Saengngam / Thanwarat Huangprakhon / Suphatut Srivipatana</i></p>	16
<p>สิทธิในคุ้มครองผู้ประสบอุบัติเหตุจากการข้ามทางม้าลาย</p> <p>The Right to Protect Victims of Pedestrian Crossing Accidents</p> <p><i>อภิศรา ศาลางาม / รักษาติ ทองรักษาติ / แพรพรรณ กองน้อย / ชารทิพย์ พรหมโสฬส / สติวรัตน์ ทองรักษ์ / ศุภชัย ศรีวิวัฒน์</i></p>	27

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

สารบัญ

ภาคบรรยาย	หน้า
การศึกษาวิเคราะห์สารสนเทศของกลุ่มเป้าหมายการสมัครเข้าศึกษา ในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568 A Study of Information Analysis of Target Groups Admission to Higher Education for Academic Year 2020-2025 ภาณุวัฒน์ สว่างแสง <i>Phanuwat Sawangsang</i>	28
พฤติกรรมและปัจจัยของการเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์ม ออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Behavior and Factors of Choosing to Watch Korean Series via Online Platforms of Roi Et Rajabhat University Students จิราพร พิมพานู / สุภักศิริ แก้วศรี / ประภาภรณ์ รัตโน / ธิดารัตน์ สาระพล Jiraporn Pimpanoo / Supaksiri Keawsri / Prapaporn Ratano / Thidarat Saraphon	48
การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา กองทุนคัดแยกขยะ ต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด Taking Lessons Learned on Solid Waste Management: Case Study, Waste Sorting Fund Source for Environment and Community Welfare Nuea Mueang Subdistrict, Mueang District, Roi Et Province ยงเกียรติ อินอ่อน / พิมพชนก ไพรพิณาศ <i>Yongkiat In-on / Pimchanok Paireepinas</i>	68

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

สารบัญ

ภาคบรรยาย	หน้า
Research Writing Problems and Needs for ChatGPT to Enhance Business English Students' Research Writing Abilities <i>Sittisak Prajuabchok / Supaporn Gattaro / Puttachart Limsiriruengrai</i>	80
การเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแขม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ Strengthening Active Aging of the elderly in Nong Khaem Community, Krasang Subdistrict, Krasang District, Buriram Province <i>สุชานันท์ สารสุข / เอมวาลี อูสันเทียะ / กรรณิกา การเพียร / วิมลมาศ สิทธิศรีจันทร์ / ปิยฉัตร แทนดี / อารีญา เจริญยิ่ง / พรนภา ดีทองกลาง / พิมพ์พิสุทธิ์ เกียรในเมือง / ณัฐวุฒิ โกยรัมย์ / สถาพร วิชัยรัมย์</i> <i>Suchanan Sarasuk / Aemwali Ausanthia / Kannika Kanpian / Wimonmat Sittisrichan / Piyachat Taendee / Areeya Charoenying / Ponnapha Dithonglang / Pimpisut Thiannaimuang / Nattawut Koiram / Sathaporn Wichairam</i>	96

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

สารบัญ

	หน้า
ภาคบรรยาย	
ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	111
<i>กวีวิษ วุฒิชีระพงศ์ / ภาสกร ที่รัก / รัฐศาสตร์ เวชศาสตร์ / วารานนท์ บุญมานนท์ / สหสวรรค์ ปิณฑุง / สุรนนท์ เหมเงิน / เสฏฐวุฒิ ลิขาสอง / สุภารัตน์ โชชะรัมย์ / นราพร สมปอง / สถาพร วิชัยรัมย์</i>	
<i>Kaawiwat Wuttiteerapong / Pasakorn Theerak / Rattasart Wetchasart / Varanon Boonmanon / Sahatsawat Peepandung / Suranon Hemngern / Sadtawut Leekaosong / Sudarat Chocharam / Naraporn Sompong / Sathaporn Wichairam</i>	
ภาคโปสเตอร์	
Intercultural Sensitivity of Foreign Teachers: A Case Study of Public and Private Secondary School	128
<i>Thitima Chingpakdee / Chaleomkiet Yenphech</i>	

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์ผู้การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การนำเสนอแบบบรรยาย

ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบไส้ตะเกียงของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จังหวัดอุทัยธานี

Factor Affecting the Use of Water-Saving Plant Growing Model with Wicking Irrigation Technology of Households in Drought Risk Area, Uthai Thani Province

ศิริณี มั่งจิตร¹ / สุวรรณ ประณีตวาทกุล² / ณัฐพล จิตมาตย์³ / กำปนาท วิจิตรศรีกรมล⁴
Siranee Mangjit / Suwanna Praneetvatakul / Natthapol Chittamart /

Kampanat Vijitsrikamol

¹ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Department of Agricultural and Resource Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University

²ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Department of Agricultural and Resource Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University

³ภาควิชาปฐพีวิทยา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Department of Agronomy, Faculty of Agriculture, Kasetsart University

⁴ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Department of Agricultural and Resource Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University

บทคัดย่อ

จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นหนึ่งในจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ได้มีการนำเทคโนโลยีการให้น้ำแบบไส้ตะเกียงมาใช้เพื่อบรรเทาผลกระทบ แต่ยังไม่ถูกใช้อย่างแพร่หลายมากนักในพื้นที่ จึงมีความน่าสนใจในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืชด้วยเทคโนโลยีไส้ตะเกียงของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง โดยมีวัตถุประสงค์โดยรวมเพื่อวิเคราะห์และศึกษาสถานภาพ ความตระหนักรู้ ความคิดเห็น พฤติกรรม การยอมรับ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืชดังกล่าว โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 300 ตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและแบบจำลองโลจิสติก (Logit model) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 58.33 มีอายุเฉลี่ย 51 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีความสนใจใช้เทคโนโลยีคิดเป็นร้อยละ 67.33 โดยสื่อทางรถยนต์เก่าได้รับความสนใจมากที่สุด ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ดีต่อเทคโนโลยี และมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างสนใจใช้เทคโนโลยี

เพิ่มมากขึ้นได้แก่ การได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี ระดับการศึกษาการได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ระยะห่างระหว่างที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทาน ความคิดเห็นที่มีต่อเทคโนโลยี อายุ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการซื้อผักเพื่อบริโภคตามลำดับ

ดังนั้น ภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยกลางคนเพื่อสนับสนุนให้มีผู้สนใจใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น และช่วยบรรเทาผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของประเทศไทยต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการน้ำ, การจัดการน้ำในพื้นที่แล้ง, เทคโนโลยีการให้น้ำแบบไส้ตะเกียง

Absrtact

Uthai Thani province, one of the drought risk areas, promoted wick irrigation to alleviate the effects of drought. However, it is not widely used in this area. Therefore, it is interesting to study factors affecting the use of water-saving plant growing models with wicking irrigation technology of household in drought risk areas in Uthai Thani province. The objectives of this study are to analyze socio-economic status knowledge attitude and factors affecting the use of water-saving plant growing models with wicking irrigation technology of households in drought risk areas in Uthai Thani province. The data from 300 samples was collected and analyzed using descriptive statistics and a logistic regression model. The results revealed that 67.33 percent of the samples are interesting to use in a water-saving plant growing model with wicking irrigation technology 58 percent of them are female. Their average age is 49.56 years old and they graduated from primary school. They have a moderate level of knowledge about technology. Used tires are the most interesting material to use with wicking irrigation technology. Factors affecting the use of wicking irrigation technology are age education drought-affected wick-attitude distance from water sources household income and training.

Therefore, the government should promote training and information about wicking irrigation technology to help mitigate the impact of the drought problem in Thailand.

Keywords: Water management, Water management in drought area,
Wicking irrigation technology.

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาความแห้งแล้งเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ซึ่งหนึ่งในผลกระทบจากที่สำคัญคือ การขาดแคลนน้ำในการปลูกพืช จึงได้มีการคิดค้นเทคนิคและรูปแบบการให้น้ำแก่พืชขึ้นมาหลากหลายเพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น อาทิเช่น รูปแบบการให้น้ำแบบประหยัดน้ำด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียง ที่ได้ถูกนำมาใช้ ในจังหวัดอุทัยธานี โดยประธานมูลนิธิห้วยขาแข้งและคณะ เนื่องจากจังหวัดอุทัยธานีมีบางพื้นที่เป็นพื้นที่แห้งแล้ง (กรมวิชาการเกษตร, 2561) ประชากรส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และปลูกผักเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ โดยในช่วงแรกของการเผยแพร่เทคโนโลยีได้มีการใช้ท่อซีเมนต์ (Cement ring) เป็นวัสดุหลัก แต่พบว่าเกิดปัญหาขึ้นมากมาย จึงได้รับเปลี่ยนเป็นล้อยางรถยนต์เก่า เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (สมพงษ์ สุทธิวงศ์, 2561) และต่อมาศูนย์ฝึกอาชีพวงศ์เดือน อาคมสุรทัณฑ์ได้นำเทคโนโลยีไปเผยแพร่ผ่านการฝึกอบรมใน โครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยปรับใช้ใช้ขวดน้ำพลาสติกเป็นวัสดุสาธิต

เทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียง เหมาะสมกับการปลูกพืชผักสวนครัวเป็นหลัก ช่วยลดความเสี่ยงต่อสารเคมีที่อาจตกค้าง ประหยัดการให้น้ำแก่พืชเมื่อเทียบกับการให้น้ำแบบอื่น ช่วยรักษาความชุ่มชื้นบริเวณรากพืชได้ดี ทำให้สามารถเจริญเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัสดุที่ใช้หาได้ง่าย และสามารถปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ได้ จึงช่วยลดต้นทุนค่าวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการให้น้ำและการเพาะปลูกลงได้ รวมทั้งสามารถนำสิ่งของที่ไม่ได้ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) ให้เกิดประโยชน์จึงสามารถช่วยลดปริมาณขยะที่จะถูกทิ้งสู่ธรรมชาติได้

ถึงแม้ว่าผู้ได้รับการเผยแพร่เทคโนโลยีบางส่วนได้นำไปใช้ประโยชน์โดยการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อบริโภค แต่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนักในพื้นที่ อีกทั้งยังผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยแล้งบางส่วนยังไม่ได้รับการเผยแพร่เทคโนโลยีดังกล่าวและเกิดการนำไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น เพื่อให้เทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียง มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายเพิ่มมากขึ้น การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลความสนใจใช้เทคโนโลยีจึงมีความน่าสนใจยิ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อประมวลสถานการณ์การจัดการน้ำในพื้นที่แห้งแล้งของจังหวัดอุทัยธานี
- 2.2 เพื่อศึกษาสถานการณ์ ความตระหนักรู้ ความคิดเห็น และพฤติกรรมการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำ ด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียงของครัวเรือน ในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจังหวัดอุทัยธานี

2.3 เพื่อศึกษาความสนใจใช้ และปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำ ด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียง ของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งจังหวัดอุทัยธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บข้อมูล ประกอบไปด้วยข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของประเทศไทยและจังหวัดอุทัยธานี ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี ข้อมูลจำนวนประชากร ค่าดัชนีพืชพันธุ์ และการจัดการน้ำของจังหวัดอุทัยธานี และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการให้น้ำแบบใส่ตะเกียง เป็นต้น แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

สรุปข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียงของกลุ่มตัวอย่าง ปี พ.ศ. 2566

รายการข้อมูลทุติยภูมิ	ประเภทของข้อมูล	แหล่งข้อมูล
ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของประเทศไทย	รายปี	World Statistics
ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของจังหวัดอุทัยธานี	รายปี	กรมพัฒนาที่ดิน (2561)
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดอุทัยธานี	พรรณนา	องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี (2565)
ข้อมูลจำนวนประชากรของจังหวัดอุทัยธานี	รายปี	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ค่าดัชนีพืชพันธุ์ของจังหวัดอุทัยธานี	พรรณนา	ภาณุพันธุ์ไมตรี (2561)
ข้อมูลการจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี	พรรณนา	ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จ.อุทัยธานี (2562)
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการให้น้ำแบบใส่ตะเกียง	พรรณนา	สมพงษ์ สุทธิวงศ์ (2564)

ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ราย โดยแบ่งเป็น ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งของจังหวัดอุทัยธานีจำนวน 180 ราย และผู้ที่เคยได้รับการอบรม ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีจำนวน 120 ราย แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

จำนวนตัวอย่างจากผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งใน จ.อุทัยธานี ปี พ.ศ. 2565

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
เมืองอุทัยธานี	อุทัยใหม่	1. ชุมชนพัฒนาบ้านเรา 2. ชุมชนคลองลึกพัฒนา 3. ชุมชนอุทัยเมืองวิสัย
หนองขาหย่าง	ห้วยรอบ	1. หนองโสน 2. ห้วยรอบ หมู่ 2 3. ห้วยรอบ หมู่ 3
ห้วยคต	หนองหลวง	1. ละว้า 2. คลองแห้ง 3. คลองหาว
สว่างอารมณ์	สว่างอารมณ์	1. สว่างอารมณ์ 2. ดอนใหญ่ 3. เนินแก้ว
บ้านไร่	แก่นมะกรูด	1. ใหม่คลองอ้งวะ 2. อีมาดอิทราย 3. ตะละเซ็ง
ลานสัก	ระบำ	1. ยางงาม 2. บึงเจริญ 3. ปางไม้ไผ่

หมายเหตุ : 1. ทำการคัดเลือกตำบลจากค่าดัชนีพีชพรรณที่ต่ำที่สุดของแต่ละอำเภอ
2. ทำการคัดเลือก 3 หมู่บ้านที่มีประชากรมากที่สุด 3 ลำดับแรก
3. สุ่มตัวอย่างจาก 18 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 ราย รวมทั้งสิ้น 180 ราย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และสถิติเชิงพรรณนา

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติก (Logistic model)

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้เทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง โดยตัวแปรตาม (Independent variable) คือ ความสนใจเทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรอิสระ (Dependent variable) ประกอบไปด้วย 6 กลุ่มที่สามารถพยากรณ์ได้จากการตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืช
แบบประหยัดน้ำด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียงของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง
จ.อุทัยธานี ปี พ.ศ. 2566

ตัวแปร	ข้อมูล
ปัจจัยส่วนบุคคลและสังคม	
เพศ	ชาย = 0, หญิง = 1
อายุ	ปี
การศึกษา	ปี
จำนวนแรงงานในครัวเรือน	คน
พฤติกรรมการคำนึงถึงสุขภาพ	ระดับคะแนน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับผักและผักปลอดสารเคมี	ระดับคะแนน
ปัจจัยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี	
การได้รับการฝึกอบรม	ไม่ได้รับ = 0 , ได้รับ = 1
ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชประหยัดน้ำ	ระดับคะแนน (0-10)
ปัจจัยด้านความคิดเห็นที่มีต่อเทคโนโลยี	
ความคิดเห็นที่มีต่อเทคโนโลยีใส่ตะเกียง	ระดับคะแนน (1-5)
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	
รายได้ของครัวเรือน	บาท / เดือน
ค่าใช้จ่ายในการซื้อผักเพื่อบริโภคเองภายในครัวเรือน	บาท / เดือน
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	
ระยะทางจากที่พักอาศัยถึงตลาดสด	กิโลเมตร
ระยะทางจากที่พักอาศัยถึงแหล่งชลประทาน	กิโลเมตร
ปัจจัยด้านการได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง	
การเคยได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง	0 = ไม่เคย, 1 = เคย
ค่าใช้จ่ายในการบรรเทาหรือป้องกันผลกระทบ จากภัยแล้ง	บาทต่อปี

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเภทของวัสดุ** (M)	
Cement ring	$M_0 = 1, \text{others } (M_1, M_2) = 0$
ล้อยางรถยนต์เก่า	$M_1 = 1, \text{others } (M_0, M_2) = 0$
ขวดน้ำพลาสติก	$M_2 = 1, \text{others } (M_0, M_1) = 0$

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาในครั้งนี้ประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ การประมวลสถานการณ์การจัดการน้ำในพื้นที่แหล่งน้ำของจังหวัดอุทัยธานี และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจใช้เทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. การจัดการน้ำในพื้นที่แหล่งน้ำของจังหวัดอุทัยธานี

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อบรรเทาผลกระทบจากภัยแล้งโดยตรง โดยมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปสำรวจในพื้นที่ที่รุนแรงทำให้เกิดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ จัดรถบรรทุกเพื่อให้บริการน้ำแก่ประชาชนที่ขาดแคลนน้ำในการอุปโภคและบริโภค รวมถึงการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย และแจกจ่ายพันธุ์พืช ปุ๋ย และอื่น ๆ ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตร เพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นด้วย (กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ, 2562)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจรูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำ ด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบไร้ตะเกียงของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้เทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย 7 กลุ่มปัจจัยได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและสังคม ปัจจัยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี ปัจจัยด้านความคิดเห็นที่มีต่อเทคโนโลยี ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านการได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลและสังคม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษา จำนวนแรงงานในครัวเรือน พฤติกรรมการคำนึงถึงสุขภาพ และความคิดเห็นเกี่ยวกับผักและผักปลอดสารพิษดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

ภาพรวมปัจจัยส่วนบุคคลและสังคมของกลุ่มตัวอย่างครีวเรื่อนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จ.อุทัยธานี
ปี พ.ศ. 2566

ปัจจัยส่วนบุคคลและสังคม	สนใจ		ไม่สนใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
		ละ		ละ		ละ
1. เพศ						
ชาย	83	27.67	42	14	125	41.67
หญิง	119	39.67	56	18.67	175	58.33
รวม	202	67.34	98	32.67	300	100
2. อายุเฉลี่ย (ปี)	49.16		56.21		51.96	
3. จำนวนแรงงานใน ครัวเรือน (คน)	3		2		3	
4. การศึกษา (เฉลี่ย) ปี	9.64		8.1		9.14	
5. พฤติกรรมการคำนึงถึง สุขภาพ	7.34		6.21		6.8	
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผัก และผักปลอดสารเคมี	17.1		15.62		16.62	

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 51 ปี โดยผู้ที่สนใจใช้เทคโนโลยีมีอายุเฉลี่ย 49 ปี ซึ่งน้อยกว่าผู้ที่ไม่สนใจใช้เทคโนโลยี มีสมาชิกเฉลี่ย 3 ถึง 4 รายต่อครัวเรือน เป็นผู้ที่ม้งานทำเฉลี่ย 2 ราย และมีอาชีพหลักคือเกษตรกร มีการศึกษาเฉลี่ย รายละ 9 ปี ซึ่งส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยผู้ที่สนใจใช้เทคโนโลยีมีการศึกษา เฉลี่ยมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจใช้เทคโนโลยี

สำหรับพฤติกรรมการคำนึงถึงสุขภาพ ได้ทำการสอบถามความถี่ในการปฏิบัติ พฤติกรรมที่สะท้อนถึงการคำนึงถึงสุขภาพ โดยมีระดับความถี่ 3 ระดับ ได้แก่ 0 คือ ไม่เคยปฏิบัติ 1 คือ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และ 2 คือ ปฏิบัติสม่ำเสมอ ด้วยแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ และแปลผลด้วย เกณฑ์คะแนนตามกลุ่มตามความคิดของเบสต์ (Best, 1981) สามารถแปลผลได้ว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติตามพฤติกรรมการคำนึงถึงสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ โดยมีคะแนนเฉลี่ย

6.8 คะแนน ผู้ที่สนใจใช้เทคโนโลยีมีคะแนนเฉลี่ย 7.34 คะแนน ซึ่งสูงกว่าผู้ที่ไม่สนใจใช้เทคโนโลยีที่มีคะแนนเฉลี่ย 6.21 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับฝึกและฝึกปลอดภัยเสริม ทำการวิเคราะห์จากการตอบคำถามที่เกี่ยวข้องในแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scales) ได้แก่ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 คือ เห็นด้วย 3 คือ ไม่แน่ใจ 2 คือ ไม่เห็นด้วย และ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทำการแปลผลโดยใช้เกณฑ์คะแนนตามกลุ่มตามความคิดของเบสท์ (Best, 1981) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นด้วย และมีทัศนคติที่ดีต่อฝึกและฝึกปลอดภัยเสริม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 16.62 คะแนน ผู้ที่สนใจใช้เทคโนโลยีมีคะแนนเฉลี่ย 17.1 คะแนน ซึ่งสูงกว่าผู้ที่ไม่สนใจใช้เทคโนโลยีที่มีคะแนนเฉลี่ย 15.62 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน

2.2 ปัจจัยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี ประกอบไปด้วยการเคยได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี และความตระหนักรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยได้รับการอบรมจำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.33 โดยเคยอบรมมาแล้วเฉลี่ยรายละ 2 ครั้ง สำหรับผู้ที่ไม่เคยอบรมมีจำนวน 173 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.67 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ข้อ โดยมีตัวเลือกคำตอบ 3 แบบคือ ใช่ ไม่ใช่ และไม่ทราบ จากการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์คะแนนตามกลุ่มตามความคิดของเบสท์ (Best, 1981) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สามารถสรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำในระดับปานกลาง จำนวน 164 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 54.67 รองลงมาคือ ระดับมาก และมากที่สุด ตามลำดับ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5

ระดับความตระหนักรู้เกี่ยวกับรูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำ ของกลุ่มตัวอย่างคริวเรื่อนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จ.อุทัยธานี ปี พ.ศ. 2566

ความตระหนักรู้	สนใจใช้		ไม่สนใจใช้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยที่สุด	1	0.33	0	0	1	0.33
น้อย	7	2.33	6	2	13	4.33
ปานกลาง	106	35.33	58	19.33	164	54.67
มาก	64	21.33	25	8.33	89	29.67
มากที่สุด	26	8.67	7	2.33	33	11.00

2.3 ปัจจัยด้านความคิดเห็นที่มีต่อเทคโนโลยี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามที่เกี่ยวข้องในแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ความง่ายในการใช้งาน 5 ข้อ และการรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับ 5 ข้อ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scales) ได้แก่ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 คือ เห็นด้วย 3 คือ ไม่แน่ใจ 2 คือ ไม่เห็นด้วย และ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และทำการแปลผลโดยใช้เกณฑ์คะแนนตามกลุ่มตามความคิดเห็นของเบสท์ (Best, 1981) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนเฉลี่ย 40.19 คะแนนจากคะแนนเต็ม 50 คะแนน แบ่งเป็นด้านความคิดเห็นด้านความง่ายในการใช้งาน 19.88 คะแนน และด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีเฉลี่ย 20.3 คะแนนจากคะแนนเต็ม 25 คะแนน แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นด้วย และมีทัศนคติที่ดีต่อเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ที่ได้รับ แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่างคริวเรื่อนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จ.อุทัยธานี ปี พ.ศ.2566

ความคิดเห็น	ไม่สนใจ	สนใจใช้/ใช้แต่เกียจ	รวม
ความง่ายในการใช้งาน (25 คะแนน)	16.87	21.35	19.88
การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับ (25 คะแนน)	17.01	21.9	20.3
รวม	33.88	43.25	40.19

2.4 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วย รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายในการซื้อผักเพื่อบริโภคต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 11,363.33 บาทต่อเดือน และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผักเพื่อบริโภค 286.58 บาทต่อเดือน โดยผู้ที่สนใจใช้เทคโนโลยี มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 11,949 บาทต่อเดือน และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผักเพื่อบริโภค 302.29 บาทต่อเดือน ซึ่งสูงกว่าผู้ที่ไม่สนใจใช้เทคโนโลยีที่มีรายได้เฉลี่ย 10,156.12 บาทต่อครัวเรือน และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผักเพื่อบริโภค 254.19 บาทต่อเดือน

2.5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยระยะทางจากที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทาน และระยะทางจากที่พักอาศัยถึงตลาดสด โดยผู้ตอบแบบสอบถาม มีระยะทางจากที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทานเฉลี่ย 2.45 กิโลเมตร และมีระยะทางจากที่พักอาศัยถึงตลาดสดเฉลี่ย 6.51 กิโลเมตร ผู้ที่สนใจใช้เทคโนโลยีมีระยะทางจากที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทานเฉลี่ย 4.94 กิโลเมตร และระยะทางจากที่พักอาศัยถึงตลาดสดเฉลี่ย 7.27 กิโลเมตร ซึ่งมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจใช้เทคโนโลยีที่มีระยะทางจากที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทานเฉลี่ย 3.12 กิโลเมตร และระยะทางจากที่พักอาศัยถึงตลาดสดเฉลี่ย 1.07 กิโลเมตร แสดงดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จ.อุทัยธานี ปี พ.ศ. 2566

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	ระยะทางเฉลี่ย (กิโลเมตร)		
	สนใจ	ไม่สนใจ	รวม
บ้านถึงตลาดสด	4.94	7.27	6.51
บ้าน/แปลงปลูกถึงแหล่งชลประทาน	3.12	1.07	2.45

2.6 ปัจจัยด้านการได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ประกอบไปด้วยการเคยได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในช่วง 5 ปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2560-2565) และค่าใช้จ่ายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบดังกล่าว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง คิดเป็นร้อยละ 69 และมีค่าใช้จ่ายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบเฉลี่ยปีละ 4,474.17 บาท แสดงดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกตามการได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2560-2565)

	ไม่สนใจ		สนใจใช้ใส่ตะเกียง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	32	32.65	61	30.20	93	31.00
เคย	66	67.35	141	69.80	207	69.00
รวม	98	100.00	202	100.00	300	100.00

2.7 วัสดุที่ใช้ จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่สนใจใช้เทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียงมีจำนวน 202 ราย โดยวัสดุที่นิยมใช้กับเทคโนโลยีนี้ประกอบไปด้วย 3 วัสดุหลักได้แก่ ท่อซีเมนต์ (Cement ring) ล้อยางรถยนต์เก่า และขวดน้ำพลาสติก โดยวัสดุที่ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจใช้มากที่สุดได้แก่ ล้อยางรถยนต์เก่า คิดเป็นร้อยละ 47.52 รองลงมาคือขวดน้ำพลาสติกและท่อซีเมนต์ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9

วัสดุที่ได้รับความสนใจใช้สำหรับเทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียง ของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จ.อุทัยธานี ปี พ.ศ. 2566

ประเภทวัสดุ	จำนวน	ร้อยละ
ท่อซีเมนต์ (Cement ring)	43	21.29
ล้อยางรถยนต์เก่า	96	47.52
ขวดน้ำพลาสติก	63	31.19
รวม	202	100

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจใช้เทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่างด้วยสมการถดถอยโลจิสติก (Logistic model) พบว่ามีตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสิ้น 8 ตัวแปร ได้แก่ การได้อบรมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือน การได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ระยะทางจากที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีอายุ และค่าใช้จ่ายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยแล้ง ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10

ผลการวิเคราะห์โลจิสติกส์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับรูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำด้วยเทคโนโลยีการให้น้ำแบบใส่ตะเกียงของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จ.อุทัยธานี ปี พ.ศ. 2566

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่า z	ผลกระทบส่วนเพิ่ม	ค่า Z
1. การได้รับการอบรม	17.03	2.30	0.59	2.57***
2. ระดับการศึกษา	1.92	3.48	0.11	3.14***
3. รายได้ครัวเรือน	-0.99	-3.01	-0.00	-2.60***
4. การได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง	10.77	1.90	0.28	2.47**
5. ระยะทางจากที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทาน	2.95	3.39	0.18	2.37**
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยี	1.10	2.70	0.01	2.39**
7. อายุ	-1.10	-2.33	-0.02	2.37**
8. ค่าใช้จ่ายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยแล้ง	1.00	2.33	0.00	2.31*

สรุปและอภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 51 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกเฉลี่ย 3 ราย และเป็นผู้ที่มีงานทำเฉลี่ย 2 รายต่อครัวเรือน โดยมีอาชีพหลักคือเกษตรกร มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 11,363.33 บาทต่อเดือน และมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผักเพื่อบริโภค 286.58 บาทต่อเดือน ระยะทางจากที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทานเฉลี่ย 2.45 กิโลเมตร และระยะทางจากที่พักอาศัยถึงตลาดสดเฉลี่ย 6.51 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี เป็นผู้ที่เคยได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง และมีค่าใช้จ่ายในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบเฉลี่ยปีละ 4,474.14 บาท ส่วนใหญ่เห็นด้วย และมีทัศนคติที่ดีต่อผักปลอดสารเคมี และเทคโนโลยีใส่ตะเกียง รวมถึงปฏิบัติตามพฤติกรรมกรำน้ำถึงสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชประหยัดน้ำในระดับปานกลาง โดยมีความสนใจใช้รูปแบบการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำคิดเป็นร้อยละ 67.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และสื่อyarยยนต์เก่าเป็นวัสดุที่ได้รับความสนใจมากที่สุด

ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสนใจใช้เทคโนโลยีของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การได้อบรม
ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือน การได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง
ระยะทางจากที่พักอาศัยหรือแปลงปลูกถึงแหล่งชลประทาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยี อายุ
และต้นทุนในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยแล้ง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีให้เพิ่มมาก
ขึ้น และควรมีการจัดหาผู้ที่เข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการปลูกพืชแบบประหยัดน้ำแก่
ชาวบ้านในพื้นที่เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

References

- Supakitjaroen, S. (2014). *Factors Affecting the Farmer's Acceptance to Grow Pisang Mas in KampaengPhet Province*. Chiangmai: Chiangmai University
- Sutthiwong, S. (2019). Final report. *The Study and Development of "Cement Ring Technology" for Water Saving and Utilization of Micro-organism for Soil Improvement for Farmers growing Chemical safe vegetable Producers in Communities Adjacent to Huai Kha Kaeng Wildlife Sanctuary*. Agricultural Research Development Agency. [in Thai]
- Sutthiwong, S. (2020). Final report. *Application of Watering Technique Utilizing Used Tire Containers and Water Wicking Materials for Chilli and Paddy Cultivation in the Communities Adjacent to HuaiKha-Kaeng Wild Life Sanctuary* Agricultural Research Development Agency. [in Thai]
- Thongkum, T. (2014). *Assesment of drought risk area in Uthaihani province*. Bangkok: Srinakharinwirot University. [in Thai]

สิทธิในการสมรสสำหรับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

Marriage rights for LGBTQ+ people

ปิยวัฒน์ นิสัยรัมย์¹ / อมรเทพ แสงงาม² / ธันวรัตน์ ห่วงประโคน³ / สุภตัท ศรีวิพัฒน์⁴

Peyawat Nisairam / Amonthep Saengngam / Thanwarat Huangprakhon /

Suphatut Srivipatana

¹⁻³นักศึกษาศาสาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁴อาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

เนื่องด้วยสภาพสังคมในปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากสังคมในอดีต แม้แต่เรื่องการสมรสของคู่รักก็ตาม ในอดีตบุคคลที่จะสมรสได้จะต้องเป็นบุคคลที่เป็นเพศชายและหญิงเท่านั้น ส่วนบุคคลที่มีเพศสภาพหรือเพศวิถีที่แตกต่างจากเพศกำเนิดของตนหรือที่เรียกกันว่า เพศทางเลือกนั้น จะไม่ได้รับอนุญาตให้สมรสกันตามกฎหมาย โดยอ้างเหตุเรื่องเพศและการสร้างครอบครัวที่มีเพียงชายและหญิงเท่านั้นที่จะสืบพันธุ์เพื่อธำรงเผ่าพันธุ์สร้างครอบครัวได้ แต่ในโลกยุคปัจจุบันได้มีเทคโนโลยีการสืบพันธุ์ที่ดี อีกทั้งสังคมเริ่มให้การสนับสนุนต่อกฎหมายการสมรสเท่าเทียมที่อนุญาตให้บุคคลที่เป็นเพศเดียวกันสมรสกันได้

ด้วยเหตุนี้ ทางผู้จัดทำจึงได้มีการศึกษาจากตัวบทกฎหมายของไทยที่เกี่ยวข้องกับการสมรสรวมทั้งนำความเห็นหรือข้อเสนอของนักทฤษฎีต่างๆมาใช้ในการอ้างอิง

จากการศึกษาในกรณีข้างต้นพบว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของไทย มาตรา 1448 นั้นอนุญาตให้บุคคลที่เป็นเพศชายและหญิงเท่านั้นที่ทำการสมรสกันได้แต่ยังไม่อนุญาตให้บุคคลเพศเดียวกันสมรสกันได้ทำให้คู่รักที่เป็นเพศเดียวกันไม่ได้รับสิทธิบางประการตามกฎหมายอันจะพึงเกิดแต่การสมรสหรือได้รับสิทธิไม่เท่ากับคู่สมรสตามกฎหมายเพราะตนเองไม่ได้รับการรับรองให้เป็นคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมาย

คำสำคัญ: การสมรสเท่าเทียม, LGBTQ+, กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

บทนำ

กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือ กลุ่ม LGBTQ+ เป็นเพศทางเลือกใหม่ที่ ไม่ใช่แค่เพศชายหรือเพศหญิง แต่หมายถึงบุคคลที่มีเพศสภาพที่ไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิด ในอดีต กลุ่ม LGBTQ+ นั้นมักถูกมองว่า เป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางจิตมีความเบี่ยงเบนทางเพศตรงข้าม แต่มีความสนใจในเพศเดียวกัน จึงถูกมองว่าเป็นโรคจิตลจริต เนื่องด้วยสภาพสังคมในอดีต วัฒนธรรม และค่านิยมที่ล้าหลัง จึงทำให้เกิดค่านิยมที่เลื่อมล้ำกับมนุษยชนในอดีตเรื่อยมา

ในปัจจุบันนั้นสิทธิในการสมรสของประชาชนชาวไทย กฎหมายได้ระบุอย่างชัดเจน ว่าเป็นการสมรสระหว่างชายและหญิง แต่เนื่องด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไปทำให้มีความหลากหลายทางเพศมากยิ่งขึ้น ดังนั้นกลุ่ม LGBTQ+ หรือ กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ควรที่จะ ได้รับสิทธิและสวัสดิการตามที่กฎหมายคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 วรรค 3 ซึ่งบัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่า ด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำ มิได้” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560, น.8 ตามราชกิจจานุเบกษา)

ด้วยเหตุนี้ จึงนำมาสู่การศึกษากฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับกับการสมรส เพื่อ สนับสนุนให้บุคคลที่เป็นเพศทางเลือกได้ทำการสมรสกันอย่างถูกต้องตามกฎหมาย อันจะทำให้ บุคคลเหล่านี้ได้รับสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ อันพึงได้รับจากการสมรส เพราะบุคคลกลุ่มนี้ก็คือว่า เป็นประชาชนชาวไทยเช่นเดียวกับชาวไทยคนอื่น ๆ ที่พึงจะต้องได้รับสิทธิสวัสดิการต่าง ๆ เท่า เทียมกันทุกคนทุกฝ่ายโดยไม่มีการใช้เรื่องความเชื่อทางศาสนา เพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจและ ฐานะทางสังคม มาเป็นตัวตัดสินว่าใครพึงจะได้รับสิทธิหรือสวัสดิการใดหรือผู้ใดไม่พึงได้รับ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยทุกคนได้รับสิทธิโดยเท่าเทียม เสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญ

ทฤษฎี/หลักการในบทความ

เนื่องมาจากในปัจจุบันเพศของมนุษย์นั้นมีมากกว่า 2 เพศ จากเดิมที่มีเพียงเพศชายและ เพศหญิงเท่านั้นแต่ต่อมามีเพศสภาพอื่น ได้มีการถือกำเนิดเกิดขึ้นมากมาย จึงเกิดทฤษฎีในการแบ่ง เพศสภาพตามพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ดังจะกล่าวได้ในแนวคิดที่เกี่ยวกับเพศ ดังต่อไปนี้

แนวคิดเรื่องเพศ เพศภาวะ เพศวิถี และคำนิยามของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ

ในปัจจุบันความเข้าใจในสังคมหรือการสื่อความหมายของภาษาที่เกี่ยวกับ “เพศ” ของบุคคลนั้น ไม่ได้ยึดโยงแค่เพศที่เป็นอวัยวะร่างกาย หรือเพศตามคำนำหน้าชื่อเท่านั้น ในความเข้าใจของสังคมในปัจจุบันคำเรียกหรือคำศัพท์ที่ใช้เรียกบุคคลที่ไม่ได้แสดงออกเป็นหญิงหรือชายตรงตามเพศกำเนิดได้ปรากฏขึ้นมากมาย เช่น เกย์ กะเทย ทอม ดี ผู้หญิงข้ามเพศ ผู้ชายข้ามเพศ เป็นต้น การเกิดขึ้นหรือการรวมกลุ่มของบุคคลเหล่านี้ได้ท้าทายแนวคิดความเชื่อเรื่องเพศแบบเดิมที่ยึดเอาเพศกำเนิดเป็นที่ตั้งชุดความรู้ที่ถูกรื้อถอนจากแนวคิดสมัยใหม่ ซึ่งได้รับอิทธิพลตั้งแต่จากแนวคิดสตรีนิยมรวมถึงแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนที่แพร่หลายและถูกหลอมรวมเข้าสู่แนวคิดกระแสหลักในการพัฒนามนุษย์และพัฒนาสังคมต่อมา

ดังนั้นเราจึงต้องทำความเข้าใจกับแนวคิดเรื่องเพศที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องที่ซับซ้อนใน บริบทของสังคมไทยที่มีการใช้คำศัพท์คำว่า “เพศ” เพียงคำเดียวแต่มีความหมายได้หลายมิติ ซึ่งต่างจากการใช้คำศัพท์ในภาษาอังกฤษที่มีอยู่หลายคำที่เกี่ยวข้อง เช่น Sex ที่หมายถึงเพศทางร่างกาย Gender ซึ่งมักถูกแปลเป็นภาษาไทยว่า เพศสภาพ เพศภาวะ หรือเพศสภาวะ และ Sexuality หรือ Sexual Orientation ซึ่งจะหมายถึงเพศในความหมายเกี่ยวกับกามารมณ์ ความรู้สึกดึงดูดอารมณ์ปรารถนาทางเพศหรือความรักใคร่ชอบพอมักถูกแปลเป็นภาษาไทยว่า เพศวิถี

แนวคิดเรื่องเพศจึงประกอบไปด้วย 3 มิติที่ต้องพิจารณาร่วมกัน ได้แก่ เพศทางร่างกาย สรีระ (Sex) เพศที่เป็นบทบาททางสังคม (Gender) และเพศในทางกามารมณ์ เพศสัมพันธ์ และ อารมณ์ความรู้สึก (Sexuality, Sexual Orientation)

1. เพศสรีระ (Sex) หรือมักใช้คำว่าเพศโดยกำเนิด หมายถึง อวัยวะเพศ ลักษณะเพศทางกายภาพที่มองเห็นจากภายนอก และเพศที่ถูกระบุทางพันธุกรรมหรือ โครโมโซม เช่น คนที่เกิดมามีอวัยวะเพศชาย หรือ โครโมโซม XY หรือคนที่เกิดมามีอวัยวะเพศหญิง หรือมีโครโมโซม XX เพศสรีระมักเป็นถูกใช้เป็นตัวกำหนดเพศที่ถูกรับรองในทางกฎหมายหรือถูกรับรองอย่างเป็นทางการโดยระบบของรัฐ เช่น ในประเทศไทย เด็กที่เกิดมามีอวัยวะเพศชายจะได้รับการจดทะเบียนการเกิดเป็นเพศชาย และได้รับคำนำหน้าว่า เด็กชาย เด็กที่เกิดมามีอวัยวะเพศหญิงย่อมได้รับคำนำหน้าว่า เด็กหญิง ทั้งนี้เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติที่รัฐกำหนด อย่างไรก็ตาม โดยธรรมชาติแล้วนั้นยังมีบุคคลที่เกิดมามีอวัยวะเพศ หรือมีลักษณะทางกายภาพ หรือ พันธุกรรมที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นเพศใดเพศหนึ่ง หรือที่เรียกว่า Intersex จากการบันทึกทางสถิติของ Intersex Society of North America เด็กที่เกิดมาแล้วมีลักษณะของ Intersex มีประมาณ 1 คน ต่อเด็กที่เกิด 1,000 – 2,000 คน

การเกิดขึ้นของบุคคลที่เป็น Intersex แสดงให้เห็นว่าแม้แต่เพศทางสรีระที่เกิดโดยธรรมชาตินั้น ก็ไม่ได้มีแค่สองเพศเท่านั้น แต่ยังมีหลากหลายหลากหลายทางเพศสรีระอื่น ๆ หลากหลายรูปแบบที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเช่นเดียวกัน ดังนั้นในหลาย ๆ ประเทศจึงมีการปกป้องสิทธิของเด็กที่เป็น Intersex โดยไม่ทำการผ่าตัดเปลี่ยนแปลงอวัยวะเพศของเด็ก แต่รอให้เด็กเติบโตพอที่จะรับรู้และเลือกเพศที่ตนเองต้องการจะเป็น ดังเช่น ในเยอรมนี มีการออกกฎหมายให้เด็กแรกเกิดที่ยังไม่สามารถระบุเพศได้รับการจดทะเบียนการเกิดในเพศ “X” จนกว่าเด็กจะเติบโตและสามารถตัดสินใจเลือกเพศของตนเองได้

2. เพศภาวะหรือเพศสภาพ (Gender) หมายถึง บทบาทความเป็นเพศที่ถูกกำหนดและประกอบสร้างขึ้นจากขนบธรรมเนียม ประเพณี โครงสร้างอำนาจ และกลไกทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการนิยามตนเองหรืออัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) และการแสดงบทบาททางเพศหรือตัวตนทางเพศของบุคคลในสังคม เช่น การแสดงบทบาทความเป็นหญิง หรือความเป็นชาย หรือความเป็นเพศอื่น ๆ ในสังคมของบุคคล เพศสภาพ เป็นผลลัพธ์จากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่เชื่อมโยงกับทัศนคติ ความเชื่อ วัฒนธรรม ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งไม่มีสถานะตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย ตามความแตกต่างทาง สังคมและวัฒนธรรม และไม่จำเป็นจะต้องสอดคล้องกับเพศสรีระหรือเพศกำเนิดก็ได้ อย่างไรก็ตาม ในสังคมที่มีการควบคุมบทบาททางเพศสภาพและบรรทัดฐานความเป็นหญิงความเป็นชาย (Gender Norm) สูง บุคคลอาจจะไม่สามารถแสดงออกความเป็นเพศของตนเองได้อย่างเต็มที่ และจำเป็นต้องแสดงออกบทบาททางเพศตามที่สังคมกำหนด เช่น เกิดเป็นผู้หญิงต้องเรียบร้อย ต้องใส่กระโปรง เป็นผู้ชายต้องเข้มแข็ง เป็นผู้นำ ไม่ร้องไห้ เป็นต้น การควบคุมบทบาททางเพศสภาพเหล่านี้ส่งผลทำให้คนกลุ่มหนึ่งที่แสดงออกผิดแผกไปจากบรรทัดฐานทางสังคมถูกตีตราทำให้เป็นกลุ่มชายขอบ (Marginalized Group) บุคคลที่มีเพศสภาพแตกต่างจากเพศกำเนิดนั้นหมายถึงบุคคลที่เกิดมาเป็นเพศกำเนิดหนึ่งแต่นิยามตนเอง หรือแสดงออกแตกต่างออกไปไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิด ซึ่งในภาษาอังกฤษเรียกว่า Transgender หรือคนข้ามเพศ คนข้ามเพศกำหนดนิยามตนเองหรือมีสำนึกรู้ว่าตนเองมีเพศสภาพที่แตกต่างจากเพศสรีระ และบทบาททางเพศที่สังคมกำหนด โดยแบ่งออกเป็นบุคคลที่เกิดมามีอวัยวะเพศชายแต่นิยามตนเองและแสดงออกเป็นผู้หญิง (Male to female) ในภาษาไทยเรียกว่า ผู้หญิงข้ามเพศ และบุคคลที่เกิดมามีอวัยวะเพศหญิง แต่แสดงออกหรือนิยามตนเองว่าเป็นผู้ชาย (Female to male) ในภาษาไทยเรียกว่าผู้ชายข้ามเพศ การกำหนดคำเรียกนั้นจะยึดเพศที่บุคคลนั้นต้องการจะเป็นเป็นหลัก) ในกลุ่มคนข้ามเพศยังมีความหลากหลาย ของอัตลักษณ์ และการแสดงออกในหลายระดับ ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจ ความต้องการ ความพร้อมในด้านต่าง ๆ

ของแต่ละบุคคลบางคนอาจจะพอใจในการแต่งกายและแสดงออกข้ามเพศ แต่ไม่ต้องการใช้ฮอร์โมนเพื่อเปลี่ยนแปลงร่างกาย หรือไม่เข้ารับการผ่าตัดแปลงเพศก็ได้ ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลด้วย หรือบางคนอาจจะต้องการเปลี่ยนเพศสรีระด้วยการผ่าตัดแปลงเพศ และการใช้ฮอร์โมนเพื่อข้ามไปเป็นเพศที่ตนเองเป็นอย่างสมบูรณ์ ในปัจจุบันเทคโนโลยีทางการแพทย์พัฒนาไปมากและสามารถทำการผ่าตัดแปลงเพศจากหญิงเป็นชาย และชายเป็นหญิงได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในหลายประเทศมีการรับรองเพศที่เปลี่ยนแปลงใหม่ของคนข้ามเพศอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยการอนุญาตให้เปลี่ยนคำนำหน้า และรับรองสิทธิตามเพศที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป

3. เพศวิถี (Sexuality) หมายถึง วิธีชีวิตทางเพศในทางกามารมณ์ และในด้านความรัก ความรู้สึก ซึ่ง หมายรวมถึงรสนิยมทางเพศ ความรู้สึกดึงดูด ความปรารถนาทางเพศ ความรู้สึกรักใคร่ชอบพอ หรือพฤติกรรม ในความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้ การรักเพศตรงข้าม (Heterosexuality) หมายถึงการที่บุคคลรักใคร่ชอบพอพึงพอใจ หรือมีความรู้สึกดึงดูดทางเพศต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศที่ตรงข้ามกับตนเอง เช่น ความรักระหว่างชายกับหญิง การรักเพศเดียวกัน (Homosexuality) หมายถึงการที่บุคคลรักใคร่ชอบพอพึงพอใจ หรือมีความรู้สึกดึงดูดทางเพศต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศแบบเดียวกับตนเอง การรักสองเพศ (Bisexuality) การที่บุคคลรักใคร่ชอบพอพึงพอใจ หรือมีความรู้สึกดึงดูดทางเพศต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศที่ตรงข้ามกับตนเอง และบุคคลที่มีอัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศแบบเดียวกับตนเอง ทั้งนี้ไม่ได้หมายถึงการรักหรือมีความสัมพันธ์กับคน 2 คนในเวลาเดียวกัน) นอกจากนี้ในสังคมปัจจุบันยังมีการนิยามบุคคลที่ระบุว่าตนเองไม่ได้รัก ไม่ได้ชอบเพศใด ๆ หรือไม่ได้ชอบบุคคลแบบหนึ่งแบบใดเลย ในภาษาอังกฤษเรียกว่า Asexual และบุคคล ระบุว่าตนเองรักและพึงพอใจบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเพศ ทั้งเพศสรีระ เพศสภาพ และเพศวิถี ในภาษาอังกฤษเรียกบุคคลกลุ่มนี้ว่า Pansexual

การทำความเข้าใจต่อความซับซ้อนของมิติต่าง ๆ ของ “เพศ” เป็นสิ่งสำคัญเพื่อทำความเข้าใจความหลากหลายทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศของผู้คนในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและการนิยามตัวตนใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ความเป็นเพศทั้ง 3 มิติแสดงให้เห็นว่า “เพศ” ไม่ได้มีเพียงสองรูปแบบ เพียงแค่ชายและหญิงอย่างที่เคยเข้าใจกัน แต่ “เพศ” เป็นสถานะหรือภาวะที่ไม่ตายตัว ลื่นไหล และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งในระดับปัจเจกหรือการแสดงออกหรือการนิยามตนเองของบุคคล และในระดับสังคม เพศของบุคคลไม่ได้ถูกกำหนดและควบคุมโดย

เพศรักรหรือ โครโมโซม แต่เป็นสิ่งที่บุคคลพึงแสดงออกตามต้องการความพึงพอใจตามสิทธิ และเสรีภาพในชีวิต และความเป็นส่วนตัวของคุณคนนั้น

ในสังคมไทยปัจจุบัน บุคคลที่เป็นกลุ่มความหลากหลายทางเพศหรือที่สังคมไทยยังเรียกว่า “เพศที่สาม” นั้น ปรากฏตัวและแสดงตนในสังคมมากขึ้น และได้มีการนำศัพท์ภาษาอังกฤษ บางคำมาใช้ในการนิยามตัวตนในภาษาไทยมากขึ้น เช่น gay, lesbian, bisexual, transgender และ intersex โดยมีการปรับความหลายให้เข้ากับบริบททางวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่น

เกย์ ในประเทศไทย หมายถึง ผู้ชายที่รักผู้ชายเท่านั้น ผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันจะไม่ถูกเรียกว่าเกย์แต่จะเรียกว่า ทอม ดี หรือ เลส (เลสเบี้ยน) แทน ขึ้นอยู่กับอัตลักษณ์หรือการแสดงออก ทางเพศของคุณคนนั้น

เลสหรือเลสเบี้ยน หมายถึง ผู้หญิงที่มีลักษณะการแสดงออกทางเพศไม่ต่างจากผู้หญิงทั่วไป และ ชอบเพศหญิงเหมือนกัน เป็นคำที่มีการใช้บ้าง แต่ไม่ค่อยได้รับความนิยมจากผู้รัก หญิงในประเทศไทย

ทอม มาจาก tomboy ในภาษาอังกฤษ หมายถึงผู้หญิงที่มีลักษณะเหมือนผู้ชาย แต่งกาย เหมือนผู้ชาย และชอบเพศหญิงด้วยกัน

ดี มาจาก lady ในภาษาอังกฤษ ด้วยกัน หมายถึงผู้หญิงที่มีลักษณะหรือการแสดงออกที่ เป็นหญิงและชอบผู้หญิงด้วยกัน

ชายรักชาย หมายถึง ผู้ชายที่รักผู้ชายด้วยกัน ถือเป็นคำที่เป็นที่นิยมและสุภาพสำหรับ ชายที่เป็นเกย์

หญิงรักหญิง หมายถึง ผู้หญิงที่รักผู้หญิงด้วยกัน เป็นคำที่นิยม และสุภาพแทนคำว่า เลสเบี้ยน ทอมและดี

ไบ มาจาก bisexual เป็นคำที่ใช้เรียกคนรักสองเพศอย่างไม่เป็นทางการ และใช้ใน บริบทเดียวกันกับในภาษาอังกฤษ ในปัจจุบันในประเทศไทยมีคนไทยจำนวนน้อยมากที่เปิดเผย ตนเองว่าเป็นคนรักสองเพศ

คนข้ามเพศ หรือ ทีจี (Transgender) หมายถึงคนที่ข้ามเพศจากชายเป็นหญิง หรือหญิง เป็นชาย

หญิงข้ามเพศ มาจากคำว่า transwoman ในภาษาอังกฤษ ใช้เรียกคนข้ามเพศจากหญิง เป็นชายที่กำลังอยู่ในขั้นตอนการแปลงเพศ หรือได้แปลงเพศเป็นหญิงแล้ว

ชายข้ามเพศ มาจากคำว่า transman ในภาษาอังกฤษ ใช้เรียกคนข้ามเพศจากหญิงเป็น ชายที่กำลังอยู่ในขั้นตอนการแปลงเพศ หรือได้แปลงเพศเป็นชายแล้ว

กะเทย หมายถึง คนที่เกิดมาเป็นชาย โดยกำเนิด แต่มีลักษณะภายนอก การแสดงออก และพฤติกรรมที่เหมือนผู้หญิง คำนี้มีที่มาจากประวัติศาสตร์และทางการแพทย์ แต่เดิมใช้เรียกผู้มีจิตใจเป็นเพศตรงข้ามทั้งจาก ชายเป็นหญิงและจากหญิงเป็นชาย แต่ในปัจจุบันใช้เรียกเฉพาะคนข้ามเพศจากชายเป็นหญิงเท่านั้น คนข้ามเพศ จากชายเป็นหญิงบางคน โดยเฉพาะคนที่ต้องการแปลงเพศไม่นิยมคำนี้เท่าใดนัก แต่บางคนก็ยอมรับความหมาย ของคำว่า “กะเทย” ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่ไม่ใช่ชาย ไม่ใช่หญิง และอยู่ตรงกลางระหว่างความเป็นชายและ ความเป็นหญิง

สาวประเภทสอง หมายถึง ผู้หญิงประเภทที่สอง มักใช้เรียกกะเทยและคนข้ามเพศจากชายเป็นหญิงที่มีลักษณะการแสดงออกคล้ายกับเพศหญิง แต่เป็นคำเรียกที่แบ่งแยกชนชั้นระหว่างผู้หญิงที่เป็นหญิงตามเพศ กำเนิดและผู้หญิงข้ามเพศจากการแปลงเพศ

ตุ๊ด มาจากภาพยนตร์เรื่อง Tootsie นำแสดงโดยคัสติน ฮอฟแมน เป็นคำเรียกที่ใช้เหมือนกับคำว่า fag หรือ faggot ในภาษาอังกฤษ มีความหมายในลักษณะดูถูกเหยียดหยาม หรือเป็นคำด่าทอต่อชายที่เป็นเกย์ เป็น กะเทย และคนข้ามเพศจากชายเป็นหญิง แต่อาจได้รับการยอมรับจากคนรุ่นใหม่และมีการใช้อย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตามควรหลีกเลี่ยงการใช้คำนี้

เพศที่สาม หมายถึง คนที่อยู่ในกลุ่มความหลากหลายทางเพศ เป็นคำที่ใช้เรียกรวมทุกกลุ่มที่คนรักต่างเพศ หรือไม่ใช่ชายหญิงทั่วไป คำนี้ไม่เป็นที่นิยมนักในกลุ่มความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากมีความหมายสื่อถึงชนชั้นทางเพศ (ใครเป็นเพศที่หนึ่ง ใครเป็นเพศที่สอง) จึงเป็นคำที่ไม่ควรใช้ (ชีรา ทองกระจ่าง, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, น.5-8)

สภาพปัญหาความเสียเปรียบในการใช้ชีวิตคู่ของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

ในปัจจุบันยุคสมัยสังคมและวัฒนธรรมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากขึ้นและมนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพทางเพศเพศหญิงและเพศชายนั้นได้รับการยอมรับจากสังคมเพศชายและเพศหญิงมีสิทธิในการสมรสและได้จดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมายและมีสิทธิในทางกฎหมายในหลายๆด้านที่เพศทางเลือกไม่สามารถทำได้ แต่เนื่องจากในปัจจุบันบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและบุคคลดังกล่าวมีปัญหาความเสียเปรียบในด้านการใช้ชีวิตคู่และการใช้สิทธิในทางกฎหมายของบุคคลเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำได้ยากหรือสิทธิบางประการก็ไม่สามารถกระทำได้เลยเนื่องจากถูกจำกัดสิทธิทางเพศและยังมิได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายมารองรับให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและความเสมอภาคเหมือนกับเพศชายและเพศหญิงและไม่ได้ได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น สิทธิในการแสดงออกซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์บุคคลเหล่านี้ก็มิได้ได้รับการยอมรับที่คนหนึ่งคนมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ต่างกับเพศกำเนิดนั้นก็ไม่ใช่เรื่องที่ผิด

หรือเรื่องแปลกแต่อย่างใด จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าเหตุใดทำไมบุคคลเหล่านี้ถึงไม่มีสิทธิได้จดทะเบียนสมรสกับคนที่รัก หรือบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน เพราะบุคคลล้วนต้องการอยากที่จะสมรสกับบุคคลที่ตนเองต้องการ แต่เนื่องจากกฎหมายไม่เปิดทางให้ทั้งที่เรื่องเหล่านี้ ควรเปิดกว้างให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ในทางกฎหมายนั้นผู้ที่จะมีสิทธิจดทะเบียนสมรสได้นั้นต้องเป็นเพศชายและเพศหญิงเท่านั้นแต่ในทางกลับกันในปัจจุบันบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมีมากขึ้นก็ล้วนต้องการที่จะได้สิทธิ์สมรสเท่าเทียมเหมือนกับคู่สมรสชายและหญิง โดยปราศจากความแตกต่างจากความรักระหว่างเพศ และไม่เลือกปฏิบัติจนเกิดการสร้างความแตกต่างขึ้นในสังคมหรือสร้างบทลงโทษในทางสังคมกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งสภาพปัญหาสิทธิที่บุคคลเพศทางเลือกที่เป็นคู่ชีวิตกันไม่สามารถทำได้หรือยังไม่มีสิทธิเหมือนเพศชายกับเพศหญิง จากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา (เลขมาตรา) การจดทะเบียนนั้นไม่อนุญาตให้ทำการจดทะเบียนสมรสทำให้บุคคลเหล่านี้มักพบปัญหาเหล่านี้ เช่น

ปัญหาสิทธิที่เกี่ยวกับการทำประกันชีวิต

สำหรับคู่รักที่ได้ทำการสมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมายนั้น สามารถถูกระบุรายชื่อเป็นผู้รับประโยชน์ในการทำประกันได้ แต่หาไม่ได้จดทะเบียนสมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมายซึ่งหมายความว่ารวมถึงคู่รักเพศเดียวกันด้วย แม้จะสามารถเป็นผู้รับประโยชน์ได้ก็ตามแต่จะต้องมีการแสดงหลักฐานเพิ่มเติมหรือมีเงื่อนไขบางอย่างอาทิการแสดงหนังสือรับรองความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำประกันและผู้รับประกัน แม้จะขึ้นอยู่กับบริษัทด้วยก็ตามว่าจะยินยอมหรือไม่ แต่การที่คู่รักเพศเดียวกันไม่ได้รับอนุญาตให้สมรสกันอย่างถูกต้องตามกฎหมายก็ทำให้เกิดความยุ่งยากในการทำประกันชีวิต

ปัญหาการยอมรับในสังคม

สังคมในปัจจุบันผู้คนจะเริ่มให้การยอมรับบุคคลตามเพศสภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น แต่ก็ยังมีไม่น้อยในสังคมที่ยังต่อต้านบุคคลที่เป็นเพศทางเลือก อยู่โดยกล่าวหาว่าบุคคลเหล่านี้มีรสนิยมทางเพศที่แปลกประหลาด หรือปฏิบัติต่อบุคคลที่เป็นเพศทางเลือกอย่างไม่ค่อยเป็นธรรมมากนักจนนำมาสู่ปัญหาการเหยียดเพศที่มักจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งพอสมควรแม้ในบางครั้งจะเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจก็ตาม แม้จะมีการผลักดันสนับสนุนให้ผู้คนในสังคมให้การยอมรับและปฏิบัติต่อบุคคลที่เป็นเพศทางเลือกอย่างเป็นธรรม และเสมอภาคในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น การจัดทำสื่อบันเทิงที่เกี่ยวกับความรักของบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน หรือการออกมาเรียกร้องของบุคคลที่เป็นเพศทางเลือกให้มีการอนุญาตให้บุคคลที่เป็นเพศเดียวกันนั้นสามารถทำการสมรสกันได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่กลุ่มคนที่ยังมีแนวคิดต่อต้านหรือรังเกียจบุคคลที่เป็นเพศทางเลือกนั้นก็ยังมี

จะคงมีอยู่ในสังคมต่อไป อาจเนื่องมาจากแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศในอดีตนั้นยังคงมีอยู่ที่ว่าบุคคลนั้นพึงมีเพียงแค่ 2 เพศเท่านั้นคือชายและหญิงจึงจะสามารถสร้างครอบครัวมีทายาทสืบทอดวงศ์ตระกูลได้ หรือความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องศาสนา เช่นว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นเพศทางเลือกนั้นคือผู้ที่ก่อกรรมหนักจนต้องมาชดใช้กรรมในการโดยการเกิดเป็นบุคคลที่เป็นเพศทางเลือก เป็นต้น จึงทำให้พวกเขายังมีแนวคิดเช่นนี้อยู่ เป็นเหตุให้บุคคลที่เป็นเพศทางเลือกหรือบุคคลที่เป็นเพศวิถีนั้นไม่สามารถที่จะแสดงออกได้ถึงอัตลักษณ์ทางเพศของตนเองตามที่ตนเองพึงปรารถนาจะทำ แต่จำเป็นต้องแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศตามที่ผู้คนในสังคมได้ตีกรอบกำหนดเอาไว้ตามเพศกำเนิดของตน

สรุป

โดยในปัจจุบันนี้ สภาพสังคมของประเทศไทยเรามักจะเห็นผู้คนที่เป็กลุ่มเพศทางเลือกหรือLGBTQ+ อย่างแพร่หลายในสังคมอย่างเสรี ทั้งจากชีวิตจริง สื่อบันเทิงหรือแม้กระทั่งสื่อสังคมต่าง ๆ ทั่วประเทศจึงแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยเรานั้นได้เปิดกว้างทางความคิดและไม่จำกัดเพียงแค่เพศสองเพศที่เป็นเพศชาย และเพศหญิงอีกต่อไป ผู้คนในสังคมปัจจุบันเองได้ให้ความสำคัญกับเพศทางเลือกเป็นอย่างมาก ถึงแม้สังคมและผู้คนจะให้ความยอมรับกับเพศทางเลือกแต่ในด้านของกฎหมาย เพศทางเลือกยังคงเป็นสิ่งที่ถูกมองข้ามไปจากความเป็นจริงผู้คนที่เหล่านี้ยังคงถูกจำกัดสิทธิในทางารสมรสอย่างเท่าเทียมถึงแม้สภาพสังคมในปัจจุบันได้ให้ความยอมรับความหลากหลายทางเพศนี้ แต่ในกฎหมายยังเป็นสิ่งที่ถูกมองข้ามและไม่ได้รับการยอมรับในเรื่องของการสมรสนั้นเป็นสิ่งที่กลุ่มเพศทางเลือกต้องการที่จะให้เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นอันดับแรกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1448 ที่อนุญาตให้บุคคลที่เป็นชายและหญิงเท่านั้นสมรสกันได้

จากสภาพปัญหาเหล่านี้ จึงทำให้กลุ่มบุคคลที่เป็นเพศทางเลือกยังไม่ได้รับการยอมรับในทางของกฎหมาย บุคคลเหล่านี้จึงออกมาเรียกร้องสิทธิของตนเองอันพึงจะได้รับตามกฎหมายเพื่อทำให้บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับสิทธิอันพึงจะได้รับในฐานะบุคคลเช่นเดียวกับบุคคลที่เป็นเพศชายและหญิง

ข้อเสนอแนะ

ควรให้มีการแก้ไขถ้อยคำที่บัญญัติว่า “สามีและภรรยา” ที่ปรากฏในหลายมาตราของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นคำว่า “คู่สมรส” เช่น “ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา” เป็น “ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส” และ “ทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา” เป็น “ทรัพย์สินระหว่างคู่สมรส”

การหมั้น ให้บุคคลเพศเดียวกันหรือต่างเพศซึ่งมีอายุ 17 ปี บริบูรณ์ทำการหมั้นได้ และเสนอกำหนดคำศัพท์ขึ้นใหม่เป็น “ผู้หมั้น” และ “ผู้รับหมั้น” แทนคำว่า “ชาย” และ “หญิง” ส่วนของเรื่องสิทธิและหน้าที่ ระหว่างคู่หมั้น ยังคงยึดตามหลักการเดิม

การสมรส ให้บุคคลเพศเดียวกันหรือต่างเพศซึ่งมีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ สามารถสมรสกันได้ หรือหากมีเหตุอันสมควร ศาลอาจอนุญาตให้ทำการสมรสก่อนนั้นได้ สำหรับเงื่อนไขในการสมรสยังคงหลักการเดิม แต่มีการปรับถ้อยคำจากคำว่า “ชาย” หรือ “หญิง” เป็น “บุคคล” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสมรสระหว่างบุคคล เช่น บุคคลซึ่งเป็นญาติสืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมาจะทำการสมรสกันมิได้ บุคคลจะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสไม่ได้ การสมรสจะทำได้ต่อเมื่อบุคคลทั้งสองยินยอมเป็นคู่สมรส คู่สมรสต้องอยู่กินกันฉันคู่สมรส และช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูตามความสามารถและฐานะของตน รวมถึงการจัดการทรัพย์สินหนี้สินของคู่สมรส สัญญาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างคู่สมรส การหย่า เหตุหย่า การฟ้องหย่าระหว่างคู่สมรส สิทธิได้รับค่าทดแทน การแบ่งสินสมรส การเป็นผู้ดูแลคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งกรณีศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ การรับบุตรบุญธรรม ให้คู่สมรสซึ่งเป็นเพศเดียวกันซึ่งจดทะเบียนสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายสามารถรับผู้เยาว์ เป็นบุตรบุญธรรมร่วมกันได้ และให้มีสิทธิและหน้าที่ระหว่างคู่สมรสด้วยกัน การรับมรดก กรณีผู้ตายมีคู่สมรส ต้องมีการแบ่งทรัพย์สินระหว่างผู้ตายกับคู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยให้นำเรื่องส่วนแบ่งทรัพย์สินระหว่างคู่สมรสมาใช้ และคู่สมรสที่ร้างกันหรือแยกกันอยู่โดยยังมีได้หย่ากันตามกฎหมายยังคงมีสิทธิโดยธรรมในการสืบมรดกซึ่งกันและกัน

เอกสารอ้างอิง

ชีรา ทองกระจ่าย.(ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์).หน่วยที่ 8 ความเท่าเทียมทางเพศ.(ไม่ปรากฏครั้งที่พิมพ์)

<https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/82427-8.pdf>

พชร รัตนสิโรจน์กุล. (2565,10 พฤษภาคม). ทำประกันชีวิต คิดให้รอบคอบ “ใคร” จะเป็นผู้รับ

ประโยชน์. K WEALTH. <https://www.kasikornbank.com/th/kwealth//Pages/a024-life-insurance-beneficiary.aspx>

พิชัย นิลทองคำ. (2565). *ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อาญา ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม.*

(ไม่ปรากฏครั้งที่พิมพ์). บริษัท อทตยา จำกัด.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๖๐.(2560, 6 เมษายน) ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 8.

สิริ โฉม พรหมโฉม. (2560). การจดทะเบียนสมรสของคนรักเพศเดียวกัน. *จูเนียดี.14*(1).น.159-166.

https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/12know/k132.pdf?__cf_chl_jschl_tk__=XnkggpQp1BY6cPmJ0.IOA4EwDmdG6FzxaXTj64rBspM-1636811515-0-gaNycGzNDL0

(ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง). (2556, 8 กุมภาพันธ์). *สิทธิตามกฎหมายที่คู่รักเกย์ เลสเบี้ยนเข้าไม่ถึง.*

iLAW <https://ilaw.or.th/node/1841>

(ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง). (2564, 3 ธันวาคม). *แจกแจงประเด็นจากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ*

*ไม่สนข้อกฎหมาย ไม่เข้าใจ #สมรสเท่าเทียม.*iLAW.จาก <https://ilaw.or.th/node/6036>

(ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง). (2563, 7 กรกฎาคม).*#สมรสเท่าเทียม : สำนวณหลักกฎหมายและร่างพ.ร.บ.*

*แก้ไขกฎหมายแพ่งว่าด้วยการสมรส.*iLAW ./จาก <https://ilaw.or.th/node/5711>

(ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง). (2563, 7 กรกฎาคม).*สมรสเท่าเทียม : ประชาชนแห่ให้ความเห็นร่าง พ.ร.บ.*

*แก้กฎหมายแพ่งฯ เปิดทางแต่งงานเพศเดียวกัน.*BBC NEWS

ไทย.<https://www.bbc.com/thai/thailand-53322180>

สิทธิในคุ้มครองผู้ประสบอุบัติเหตุจากการข้ามทางม้าลาย

The Right to Protect Victims of Pedestrian Crossing Accidents

อภัสรา ศาลางาม¹ / รักษาติ ทองรักษาติ² / แพรพรรณ กองน้อย³ /

ชารทิพย์ พรหมโสพล⁴ / ติตารัตน์ ทองรักษ⁵ / ศุภชัย ศรีวิวัฒน์⁶

¹⁻⁵ นักศึกษาศาขานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁶ อาจารย์สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

ทางม้าลาย คือเครื่องหมายสีขาวสลักดำ และในบางที่อาจมีสัญญาณไฟสำหรับข้ามถนน โดยมีกฎหมายรองรับที่มาพร้อมข้อบังคับให้รถจะต้องลดความเร็ว และหยุดเพื่อให้ผู้สัญจรทางเท้าข้ามถนนก่อน แต่ผู้สัญจรทางเท้าก็จำเป็นต้องข้ามถนนด้วยทางม้าลายเช่นกัน ยกเว้นในบริเวณใกล้เคียงจะไม่มีทางม้าลายหรือสะพานลอย

ซึ่งประเทศไทยในปัจจุบันพบว่ามีความถี่ในการใช้รถใช้ถนนอย่างหนาแน่นมากขึ้น สิ่งที่เราปฏิเสธไม่ได้คือ “อุบัติเหตุ” ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้งและอุบัติเหตุที่วุ่นวายนั่นคืออุบัติเหตุจากทางม้าลายที่มีเพิ่มมากขึ้นในประเทศไทย และทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตหรือทรัพย์สินจำนวนมาก โดยสาเหตุเกิดจากทั้งความประมาทของตัวบุคคล จากสภาพพื้นผิวการจราจร หรือแม้แต่สัญลักษณ์ทางจราจรที่ไม่ชัดเจน

ด้วยเหตุนี้จึงสมควรปรับปรุงและแก้ไขข้อกฎหมายพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวข้องบางมาตรา เพื่อลดปัญหาและเพิ่มความปลอดภัยมากขึ้นสำหรับคนเดินทางเท้า

คำสำคัญ: สิทธิ, การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากการข้ามทางม้าลาย

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การศึกษาวิเคราะห์สารสนเทศของกลุ่มเป้าหมายการสมัครเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568

A Study of Information Analysis of Target Groups Admission to Higher Education for Academic Year 2020-2025

ภาณุวัฒน์ สว่างแสง

Phanuwat Sawangsang

นักวิชาการศึกษา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Educator Professional Level, Division of Academic Affairs, Mahasarakham University

Email: phanuwat.s@msu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยจำแนกตามสังกัด จำนวน 8 สังกัด 77 จังหวัด และ 6 ภูมิภาค ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการวางแผนการคัดเลือกเข้าศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ คือจากที่ประชุมอธิการแห่งประเทศไทย (ทปอ.) และกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติพื้นฐาน ร้อยละ อัตราการคงอยู่ของนักเรียน อัตราการคงอยู่ของนักเรียนเฉลี่ย อัตราการเรียนต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) มีการนำเสนอและแสดงข้อมูลในรูปแบบกราฟ ตาราง ซึ่งมีการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแสดงผลการวิเคราะห์นำเสนอในรูปแบบการบรรยายความเรียง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า

ระยะเวลา 6 ปี จำนวนกลุ่มเป้าหมายในประเทศที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2568 มีแนวโน้มจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 583,858 คน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 587,412 คน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 663,757 คน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 727,005 คน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 749,871 คน และปีการศึกษา 2568 จำนวน 772,990 คน เมื่อวิเคราะห์แยกตามภูมิภาคมีความสอดคล้องกับจำนวนกลุ่มเป้าหมายในประเทศที่มีแนวโน้มกลุ่มเป้าหมายการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนมากที่สุด คิดร้อยละ 31.99 - 33.46 ของจำนวนกลุ่มเป้าหมายในประเทศ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกลุ่มเป้าหมายในประเทศ ปีการศึกษา 2552-2557 มีอัตราการคงอยู่ที่ร้อยละ 83.60 ของจำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดต่อปี การศึกษา พบว่า ประมาณอัตราการคงอยู่กลุ่มเป้าหมายในประเทศที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 92.41 ซึ่งจากการคาดการณ์แนวโน้มผู้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งข้อสารสนเทศนี้สามารถเป็นข้อมูลให้กับสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยวงกล ยุทธ์ในการบริหารการรับบุคคลเข้าศึกษาในแต่ละสถาบัน และสามารถปรับตัวในช่วงแข่งขัน ทางด้านตลาดการศึกษา เพื่อวางแผนการเรียนการสอน รวมถึงนำข้อมูลการวิเคราะห์สารสนเทศนี้ จัดทำกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการรับบุคคลเข้าศึกษา และวางแผนด้านการเงินและ งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนต่อไป

คำสำคัญ: การเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา, การเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี, แนวโน้มการศึกษา

Abstract

A study of comparative analysis of information and target group trends toward admission to higher education, classified by affiliation, including 8 affiliations, 6 regions, and 77 provinces, which are important information for planning on recruitment and selection and admission to higher education institutions across the country. The data used in this analysis included data derived from the Ministry of Education, Information and Communication Technology Center, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, and the Council of University Presidents of Thailand (CUPT). The statistics implemented in the data analysis included basic statistics, percentage, student retention rate, average retention rate, and admission rate (Office of the Basic Education Commission, 2020). The results of data analysis and presentation were implemented in the format of graphs, tables, and narration. The Packaged Software was implemented to store and analyze data and the analysis results are presented.

The results found as follow:

In the future 6-year period from the year 2020 to 2025, the number of domestic target groups estimated to continue higher education tends to increase continually, namely, 583,858 persons for the academic year 2020, 587,412 for the 2021 academic year, 663,757 persons for the 2022 academic year, 727,005 persons for the 2023 academic year, 749,871 persons for the 2024 academic year, and 772,990 persons for the 2025 academic year. The analysis by the regional classification found consistency with the continually- increased number of domestic target groups that tend to continue higher education. The highest number of target groups was found in the northeast, representing 31.99 - 33.46 percent of the total number of domestic target groups. In comparison with domestic target groups, in the academic year 2009-2014, the retention rate was 83.60% of the total number of target groups per academic year. The retention rate for domestic target groups expected to continue higher education was 92.41 percent. The number of those who tend to continue higher education which is expected to increase as well. These outcomes can be useful for educational institutes and universities to develop strategic plans for their admission management individually and would be helpful to adaptation during the competition in the education market concerning instructional planning, and the analysis results may be applied to develop strategies for public relations about admissions, as well as financial and budget planning and instructional management in the line with the needs of the students in the future.

Keywords: Admission to Higher Education, Undergraduate Admission, Education Trends

บทนำ

ช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเห็นได้ชัด เนื่องจากความก้าวหน้าของวิทยาการและระบบสื่อสาร รวมทั้งการที่ประเทศยังมีการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น ทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งประเทศไทยจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้านการแข่งขันและต่อสู้ทางเศรษฐกิจยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประเทศที่มีความพร้อมในการแข่งขัน และสามารถดำรงอยู่รอดในโลกใบนี้ได้ คือประเทศที่สามารถพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถและให้มีคุณภาพ จึงส่งผลกระทบต่อในด้านการศึกษาที่จะต้องพัฒนาและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพให้ทันต่อความต้องการ

ของตลาดแรงงาน การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาถือว่าเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณธรรมจริยธรรม

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต ตั้งแต่แรกเกิดการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะสามารถดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสุข รู้เท่าทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์ การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปได้ โดยเฉพาะการให้ความสำคัญต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา เพราะการเรียนในระดับอุดมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนามนุษย์ ด้านการศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่มุ่งพัฒนาระบบการคัดเลือก และสนับสนุนการจัดการระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคมและประเทศชาติ โดยการคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่สถาบันดำเนินการคัดเลือกเอง และมีการคัดเลือกผ่านที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ได้เป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ และกำหนดให้สถาบันการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกคัดเลือก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539)

สถาบันอุดมศึกษาเป็นที่มุ่งมั่นในการส่งเสริมแสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับวิทยาการที่เป็นสากลให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญาสามารถพัฒนาตนเองให้เพียงพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรมและคุณธรรม ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยได้มีการกำหนด การรับเข้าศึกษาด้วยระบบ TCAS ทั้งหมด 4 รอบ

รอบที่ 1 การรับด้วย Portfolio โดยไม่มีการสอบข้อเขียน

รอบที่ 2 การรับแบบโควตา (ใช้คะแนนสอบข้อเขียน TGAT/TPAT หรือคะแนน

A-Level หรือสอบปฏิบัติ)

รอบที่ 3 การรับตรงร่วมกัน Admission

รอบที่ 4 การรับอิสระ Direct Admission

ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกแต่ละสาขาวิชามีความแตกต่างกัน กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาเป็นหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญ การดำเนินการคัดเลือกจะต้องมีการกำหนดแผนการรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาและต้องประชาสัมพันธ์ไปถึงกลุ่มเป้าหมาย สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการจัดทำกลยุทธ์เพื่อให้การดำเนินงานคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาให้เป็นไปตาม

เกณฑ์ที่กำหนด ตามแผนที่ตั้งไว้ ตามรูปแบบที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) กำหนด เพราะฉะนั้นปัจจัยที่มีความสำคัญในการดำเนินงานคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา สำเร็จได้ คือการรู้ถึงจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่มีเกณฑ์ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในแต่ละปี การศึกษา มีการวิเคราะห์แหล่งข้อมูล สังกัด และที่อยู่ในแต่ละภูมิภาค จังหวัด มีจำนวนเท่าใด ประกอบการวางแผน (กองบริการการศึกษา, 2563)

ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบสารสนเทศและของกลุ่มเป้าหมายการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2563-2568 ในประเทศไทยมีระยะเวลา 6 ปี โดยจำแนกตามสังกัด และภูมิภาค ซึ่งผลการวิเคราะห์สารสนเทศ ในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ให้กับสถาบันระดับอุดมศึกษาวางกลยุทธ์ในการบริหารและการปรับตัว ในช่วงแข่งขันทางด้านตลาดการศึกษาเพื่อวางแผนการเรียนการสอน รวมถึงได้นำข้อมูล การวิเคราะห์สารสนเทศนี้ ใช้วางกลยุทธ์การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา จัดทำกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการรับเข้าศึกษาเชิญชวนให้นักเรียน นักศึกษา กลุ่มเป้าหมายสมัครเข้าเรียนมากยิ่งขึ้น และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับวางแผนการบริหารงาน วางแผนการคัดเลือกเข้าศึกษา ด้านการเงินและงบประมาณ และวางแผนจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลกลุ่มเป้าหมายการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568
2. เพื่อวิเคราะห์ เปรียบเทียบสารสนเทศกลุ่มเป้าหมายการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568 โดยจำแนกตามสังกัด ภูมิภาค และประเทศ

วิธีการศึกษา

วิธีการดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมายการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568 ครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ขั้นตอนดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมายการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา ค้นหาแนวทาง การดำเนินเรียนการสอนของกลุ่มเป้าหมายในประเทศไทย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในแต่ละส่วนตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้
จากหน่วยงาน และสังกัดต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 1

จำนวนหน่วยงานของกลุ่มเป้าหมายที่สังกัดในประเทศไทย

ลำดับ	สังกัด	จำนวนโรงเรียน/สถาบัน/ วิทยาลัย (แห่ง)
1	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยม)	9,463
2	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับวิชาชีพ)	46
3	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (เอกชน)	484
4	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (รัฐบาล)	432
5	สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	1,417
6	สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร	437
7	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	6
8	การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	1,679
9	สถาบันพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	13
รวม		13,977

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 นำข้อมูลที่ได้รับ ออกแบบในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบให้เป็นไปตาม
จุดมุ่งหมายที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อมูลที่ได้รับมาที่มีรูปแบบข้อมูลที่แตกต่าง ให้เป็นรูปแบบเดียวกันที่
ถูกต้อง เพื่อดึงข้อมูลในแต่ละส่วนให้เชื่อมโยงกันได้อย่างถูกต้อง พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง
ของข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และจัดเรียงจำแนกตาม เพศ สังกัด ระดับชั้น จังหวัด และ
ภูมิภาค ดังนี้

การวิเคราะห์ เปรียบเทียบสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมายการเข้าศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568 ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โปรแกรมสำเร็จรูป
ไมโครซอฟต์แอคเซส (Microsoft Access) โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟต์เอกเซล (Microsoft
Excel) จากเครื่องมือเหล่านี้ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สังกัดโรงเรียน จำนวนโรงเรียน ที่อยู่
โรงเรียน จำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น เพศของนักศึกษา ประเภทของการศึกษา

ขั้นตอนที่ 7 ดำเนินการวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลตามจำแนกตาม สังกัด ระดับชั้น
และภูมิภาค และวัตถุประสงค์ และรูปแบบที่กำหนด ดังนี้

เมื่อผู้วิเคราะห์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิเคราะห์ได้ดำเนินการจัดกระทำ
กับข้อมูล ดังนี้

- โปรแกรมโปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟต์แอคเซส (Microsoft Access) ในการ
เชื่อมโยง จัดแบ่งกลุ่มของข้อมูล

- โปรแกรมสำเร็จรูปไมโครซอฟต์เอกเซล (Microsoft Excel) ใช้ในการรวบรวม
วิเคราะห์ และเปรียบเทียบ คำนวณค่าของข้อมูลส่วนต่าง ๆ รวมถึงการนำเสนอเปรียบเทียบ
ในรูปแบบกราฟ

ขั้นตอนที่ 8 ตรวจสอบผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลแต่ละส่วนให้ถูกต้อง
ครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 9 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

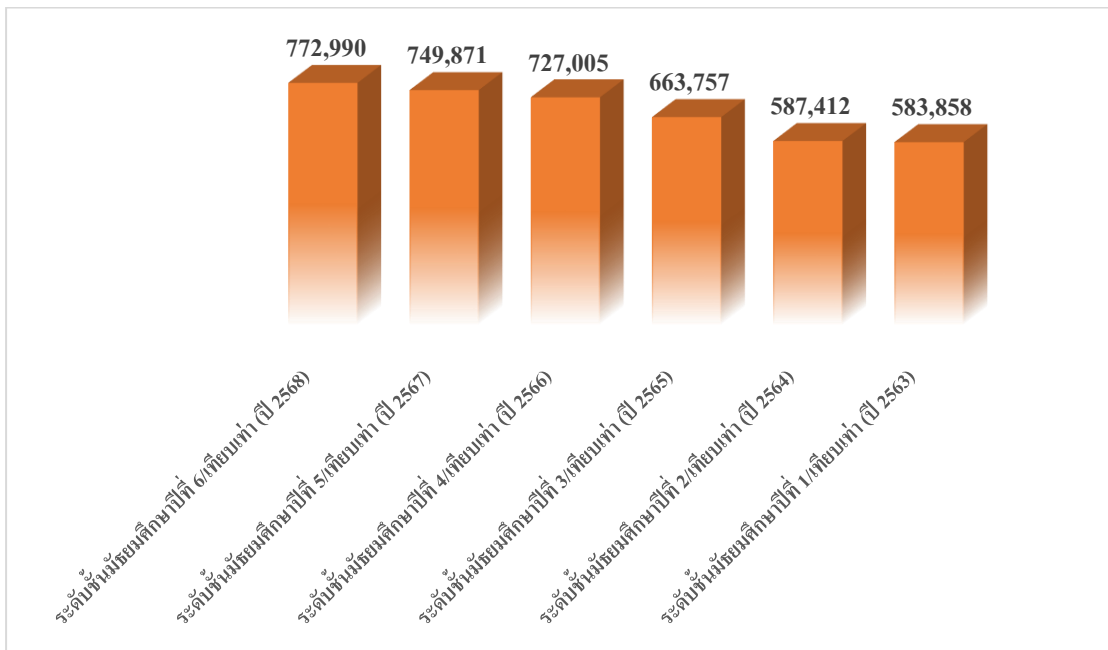
- นำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ
- นำเสนอในรูปแบบตาราง

จากกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ จะได้มาซึ่งข้อมูลที่วิเคราะห์หองค์ประกอบการเข้า
ศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงนำข้อมูลที่ได้แต่ละส่วนนั้นมาทำการวิเคราะห์เชื่อมโยงโดยใช้
เครื่องมือ และสถิติในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อได้ข้อมูลสารสนเทศกลุ่มเป้าหมายการสมัครเข้าศึกษาใน
ระดับอุดมศึกษา

ผลการวิเคราะห์

การดำเนินการวิเคราะห์สารสนเทศของกลุ่มเป้าหมายการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา
ประจำปีการศึกษา 2563-2568 ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา
2563-2568 (ล่วงหน้า 6 ปี) ผู้วิเคราะห์นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบแผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบ
และรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์จำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา) ในประเทศ โดยจำแนก
 ระดับชั้น พบว่า กลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/เทียบเท่า ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีสิทธิ์ใน
 การเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2568 มีจำนวน 772,990 คน กลุ่มเป้าหมายในระดับ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/เทียบเท่า ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
 ปีการศึกษา 2567 มีจำนวน 749,871 คน กลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/เทียบเท่า ที่เป็น
 กลุ่มเป้าหมายมีสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2566 มีจำนวน 727,005 คน
 กลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/เทียบเท่า ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อ
 ในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2565 มีจำนวน 663,757 คน กลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 5/เทียบเท่าที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2564
 มีจำนวน 587,412 คน และกลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/เทียบเท่าที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
 มีสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2563 มีจำนวน 583,858 คน ตามลำดับ

ภาพที่ 1: แสดงจำนวนจำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา) ในประเทศไทย
 โดยจำแนกตามระดับชั้น

2. ผลการวิเคราะห์จำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6/
เทียบเท่า) ในประเทศไทย โดยจำแนกตามภูมิภาค พบว่าดังนี้

ตารางที่ 2

แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6/เทียบเท่า)
ในประเทศไทย โดยจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	ชั้น	ชั้น	ชั้น	ชั้น	ชั้น	ชั้น
	มัธยมศึกษา/ เทียบเท่า	มัธยมศึกษา/ เทียบเท่า	มัธยมศึกษา/ เทียบเท่า	มัธยมศึกษา/ เทียบเท่า	มัธยมศึกษา/ เทียบเท่า	มัธยมศึกษา/ เทียบเท่า
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6
	(ปี 2568)	(ปี 2567)	(ปี 2566)	(ปี 2565)	(ปี 2564)	(ปี 2563)
ภาคเหนือ	62,629	61,652	60,433	56,904	50,850	51,982
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	247,260	243,276	238,110	215,552	193,505	195,367
ภาคกลางและ กรุงเทพมหานคร	231,581	224,979	219,432	206,813	183,277	180,209
ภาคใต้	127,024	119,364	111,609	97,426	85,776	83,108
ภาคตะวันออก	62,808	60,553	59,227	54,740	47,189	46,709
ภาคตะวันตก	41,688	40,047	38,194	32,322	26,815	26,483
รวม	772,990	749,871	727,005	663,757	587,412	583,858

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาคเหนือ มีกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 62,629 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 61,652 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 60,433 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 56,904 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 50,850 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 51,982 คน

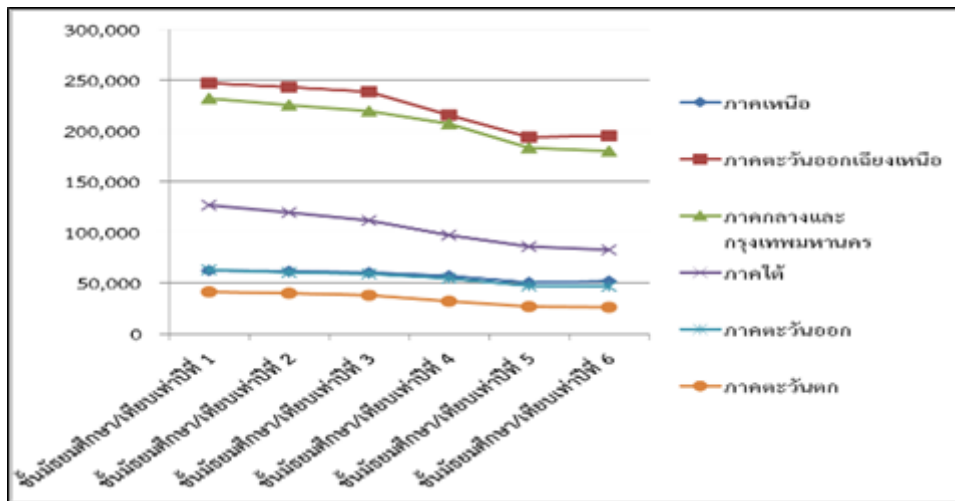
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 247,260 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 243,276 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 238,110 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 215,552 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 193,505 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 195,367 คน

ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร มีกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 231,581 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 224,979 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 219,432 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 206,813 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 183,277 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 180,209 คน

ภาคใต้ มีกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ปีการศึกษา 2568 จำนวน 127,024 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ปีการศึกษา 2567 จำนวน 119,364 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ปีการศึกษา 2566 จำนวน 111,609 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ปีการศึกษา 2565 จำนวน 97,426 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ปีการศึกษา 2564 จำนวน 85,776 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ปีการศึกษา 2563 จำนวน 83,108 คน

ภาคตะวันออก มีกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ปีการศึกษา 2568 จำนวน 62,808 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ปีการศึกษา 2567 จำนวน 60,553 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ปีการศึกษา 2566 จำนวน 59,227 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ปีการศึกษา 2565 จำนวน 54,740 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ปีการศึกษา 2564 จำนวน 47,189 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ปีการศึกษา 2563 จำนวน 46,709 คน

ภาคตะวันตก มีกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 41,688 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40,047 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38,194 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 32,322 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 26,815 คน นักเรียน/นักศึกษาหรือเทียบเท่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26,483 คน

ภาพที่ 2: แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6/เทียบเท่า) ในประเทศไทย โดยจำแนกตามภูมิภาค

จากข้อมูลสามารถสรุปโดยรวมได้ว่าจำนวนกลุ่มเป้าหมาย นักเรียน/นักศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6/เทียบเท่า ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนมากสุด รองลงมาคือภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร รองลงมาคือภาคใต้ รองลงมาคือภาคเหนือ รองลงมาคือภาคตะวันออก และที่น้อยที่สุดคือภาคตะวันตก

3. ผลการวิเคราะห์สรุปการประมาณการอัตราคงอยู่ของนักเรียนและอัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568

3.1 สรุปผลการวิเคราะห์สรุปการประมาณการอัตราคงอยู่ของนักเรียนในประเทศไทย และเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2563-2568

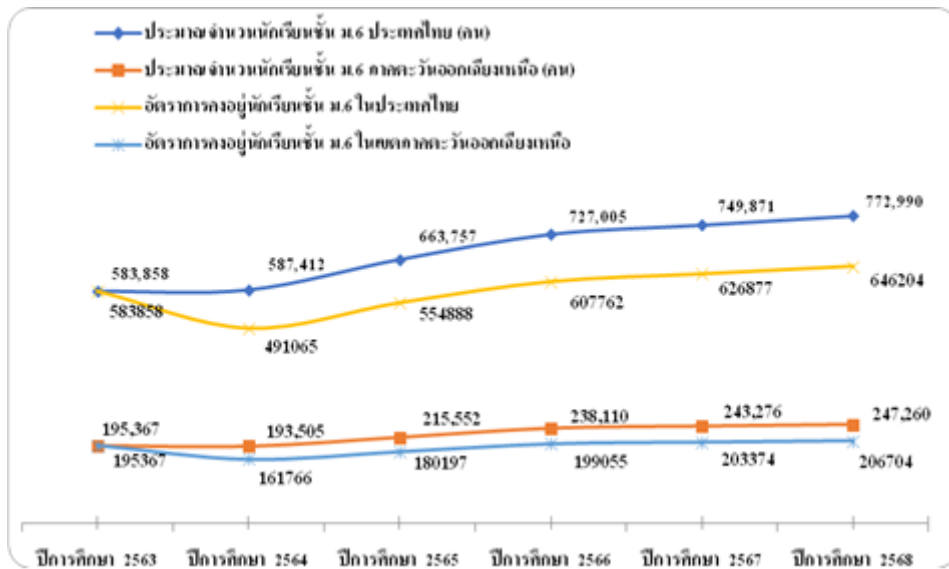
ตารางที่ 3

แสดงประมาณการอัตราคงอยู่ของนักเรียนในประเทศไทย และเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือใน
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/เทียบเท่า ประจำปีการศึกษา 2563-2568

ปีการศึกษา	ประมาณจำนวน	ประมาณ	อัตรา	อัตรา	อัตรา
	นักเรียน/นักศึกษา	จำนวน	การคงอยู่	การคงอยู่	การคงอยู่
ปีที่ 6 ในประเทศไทย	ชั้นมัธยมศึกษา	นักเรียน/	เฉลี่ยของ	ของนักเรียน/	ของนักเรียน/
	ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	นักศึกษา	นักเรียน	นักศึกษา	นักศึกษาในเขต
	ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ม.1-6 ปีการศึกษา	2552-2557	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศไทย	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	(คน)	(คน)	(%)	(คน)	(คน)
2563	583,858	195,367	100	583,858	195,367
2564	587,412	193,505	83.60	491,065	161,766
2565	663,757	215,552	83.60	554,888	180,197
2566	727,005	238,110	83.60	607,762	199,055
2567	749,871	243,276	83.60	626,877	203,374
2568	772,990	247,260	83.60	646,204	206,704

หมายเหตุ: ข้อมูลการอ้างอิงอัตราการคงอยู่นี้อ้างอิงเฉลี่ยมาจากข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 หรือเทียบเท่าประจำปีการศึกษา 2552-2557 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อนำอัตราการคงอยู่เฉลี่ยของจำนวนนักเรียน/นักศึกษา ในประเทศไทย และในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาวิเคราะห์แล้ว จำนวนนักเรียนจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 83.60 ยกเว้น ประจำปีการศึกษา 2563 ที่มีจำนวนร้อยละ 100 โดยอ้างอิงการวิเคราะห์อัตราการคงอยู่จากข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 หรือเทียบเท่า ประจำปีการศึกษา 2552-2557 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 3: แสดงประมาณการอัตราการคงอยู่ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2563-2568 และจำนวนนักเรียนในประเทศไทยและเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2 สรุปผลการวิเคราะห์การประมาณการอัตราเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568

ตารางที่ 4

แสดงการประมาณการอัตราเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2563-2568 และจำนวนนักเรียนในประเทศไทยและเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

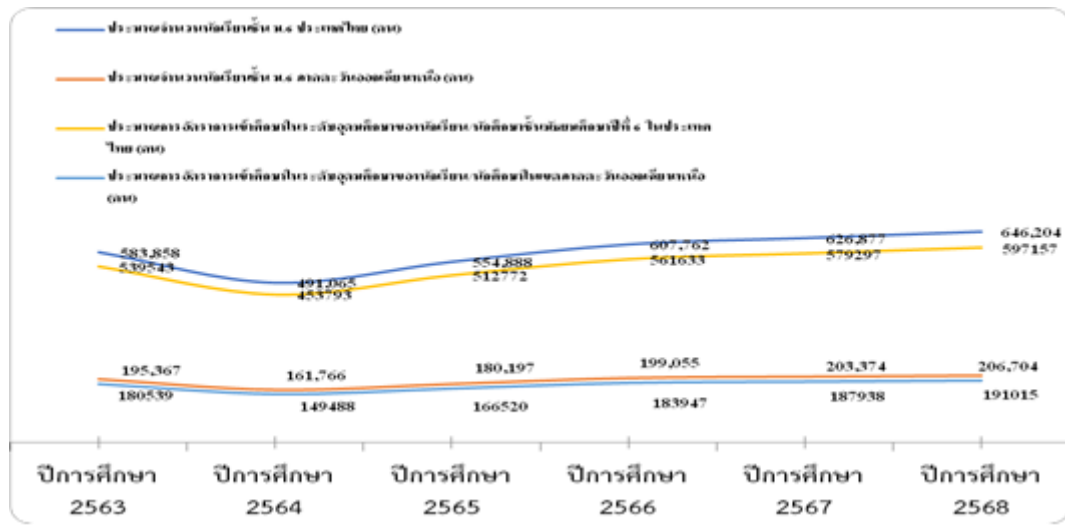
เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาปีการศึกษา	อัตรา การคงอยู่ ของนักเรียน/ นักศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ในประเทศไทย (คน)	อัตรา การคงอยู่ ของนักเรียน/ นักศึกษาในเขต ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ (คน)	ประมาณการ อัตรา การเข้าศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2552-2557 (%)	ประมาณการอัตรา การเข้าศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน/ นักศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ในประเทศไทย (คน)	ประมาณการอัตรา การเข้าศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน/ นักศึกษาในเขต ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ (คน)
2563	583,858	195,367	92.41	539,543	180,539
2564	491,065	161,766	92.41	453,793	149,488

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เข้าศึกษา ในระดับ อุดม ศึกษา ปี การศึกษา	อัตรา การคงอยู่ ของนักเรียน/ นักศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ในประเทศไทย (คน)	อัตรา การคงอยู่ ของนักเรียน/ นักศึกษาในเขต ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ (คน)	ประมาณการ อัตรา การเข้าศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2552-2557 (%)	ประมาณการอัตรา การเข้าศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน/ นักศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ในประเทศ ไทย (คน)	ประมาณการอัตรา การเข้าศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน/ นักศึกษาในเขต ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ (คน)
2565	554,888	180,197	92.41	512,772	166,520
2566	607,762	199,055	92.41	561,633	183,947
2567	626,877	203,374	92.41	579,297	187,938
2568	646,204	206,704	92.41	597,157	191,015

หมายเหตุ: ข้อมูลการอ้างอิงอัตราการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาอ้างอิงมาจากข้อมูลนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หรือเทียบเท่า ประจำปีการศึกษา 2552-2557
สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

จากตารางที่ 4 พบว่า เมื่อนำจำนวนอัตราการคงอยู่ของนักเรียน/นักศึกษาในประเทศไทย
และในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาวิเคราะห์อัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแล้ว
จำนวนนักเรียนที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจะเหลือเพียงร้อยละ 92.41 ที่จะเข้าศึกษาต่อ
ในระดับอุดมศึกษา อ้างอิงอัตราการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาอ้างอิงมาจากข้อมูลนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หรือเทียบเท่า ประจำปีการศึกษา 2552-2557
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 4: แสดงการประมาณการอัตราเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2563-2568 และจำนวนนักเรียนในประเทศไทยและเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปและอภิปรายผล

ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบสารสนเทศของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563-2568 (ล่วงหน้า 6 ปี) โดยจำแนกตามสังกัด จังหวัด และภูมิภาค จากการรวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียนจากทั้งหมด 8 สังกัด ที่มีการเรียนการสอนใน 6 ภาค 77 จังหวัด มาวิเคราะห์ จะเห็นได้ว่า จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาในอุดมศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2568 มีจำนวนที่มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเมื่อวิเคราะห์ จำนวนโรงเรียนแยกเป็นสังกัด พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยม) จำนวนสถานศึกษามากที่สุด มีรายละเอียดดังนี้

1. จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด มีจำนวน 13,977 แห่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 สังกัด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยม) คิดเป็นร้อยละ 67.70 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับวิชาชีพ) คิดเป็นร้อยละ 0.33 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (เอกชน) คิดเป็นร้อยละ 3.46 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (รัฐบาล) คิดเป็นร้อยละ 3.09 สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน คิดเป็นร้อยละ 10.14 สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 3.13 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 0.04 การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย คิดเป็นร้อยละ 12.01 และสถาบันพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา คิดเป็นร้อยละ 0.09

2. จำนวนและร้อยละของกลุ่มเป้าหมายในประเทศไทยโดยจำแนกตามภูมิภาค ดังนี้
จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /เทียบเท่า ในประเทศไทย ซึ่งเป็น
กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563 โดยจำแนกตามภูมิภาค คือ
ภาคเหนือ จำนวน 51,982 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 195,367 คน
คิดเป็นร้อยละ 33.46 ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน 180,209 คน คิดเป็น ร้อยละ 30.87
ภาคใต้ จำนวน 83,108 คน คิดเป็นร้อยละ 14.23 ภาคตะวันออก จำนวน 46,709 คน คิดเป็นร้อยละ
8.00 และภาคตะวันตก จำนวน 26,483 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54

จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/เทียบเท่า ในประเทศไทยซึ่งเป็น
กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 โดยจำแนกตามภูมิภาค คือ
ภาคเหนือ จำนวน 50,850 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 193,505 คน
คิดเป็นร้อยละ 32.94 ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน 183,277 คน คิดเป็น ร้อยละ 31.20
ภาคใต้ จำนวน 85,776 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60 ภาคตะวันออก จำนวน 47,189 คน คิดเป็นร้อยละ
8.03 และ ภาคตะวันตก จำนวน 26,815 คน คิดเป็นร้อยละ 4.56

จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/เทียบเท่า ในประเทศไทยซึ่งเป็น
กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565 โดยจำแนกตามภูมิภาค คือ
ภาคเหนือ จำนวน 56,904 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 215,552 คน
คิดเป็นร้อยละ 32.47 ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน 206,813 คน คิดเป็นร้อยละ 31.16
ภาคใต้ จำนวน 97,426 คน คิดเป็นร้อยละ 14.68 ภาคตะวันออก จำนวน 54,740 คน คิดเป็นร้อยละ
8.25 และภาคตะวันตก จำนวน 32,322 คน คิดเป็นร้อยละ 4.87

จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/เทียบเท่า ในประเทศไทย ซึ่งเป็น
กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2566 จำแนกตามภูมิภาค คือ
ภาคเหนือ จำนวน 60,433 คน คิดเป็นร้อยละ 8.31 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 238,110 คน
คิดเป็นร้อยละ 32.75 ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน 219,432 คน คิดเป็นร้อยละ 30.18
ภาคใต้ จำนวน 111,609 คน คิดเป็นร้อยละ 15.35 ภาคตะวันออก จำนวน 59,227 คน คิดเป็นร้อยละ
8.15 และ ภาคตะวันตก จำนวน 38,194 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25

จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/เทียบเท่า ในประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2567 จำแนกตามภูมิภาค คือ ภาคเหนือ จำนวน 61,652 คน คิดเป็นร้อยละ 8.22 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 243,276 คน คิดเป็นร้อยละ 32.44 ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน 224,979 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ภาคใต้ จำนวน 119,364 คน คิดเป็นร้อยละ 15.92 ภาคตะวันออก จำนวน 60,553 คน คิดเป็นร้อยละ 8.08 และภาคตะวันตก จำนวน 40,047 คน คิดเป็นร้อยละ 5.34

จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/เทียบเท่า ในประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2567 จำแนกตามภูมิภาค คือ ภาคเหนือ จำนวน 62,629 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 247,260 คน คิดเป็นร้อยละ 31.99 ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน 231,581 คน คิดเป็นร้อยละ 29.96 ภาคใต้ จำนวน 127,024 คน คิดเป็นร้อยละ 16.43 ภาคตะวันออก จำนวน 62,808 คน คิดเป็นร้อยละ 8.13 และ ภาคตะวันตก จำนวน 41,688 คน คิดเป็นร้อยละ 5.39

3. จำนวนอัตราการเฉลี่ยคงอยู่ของจำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา) ในประเทศไทย และในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาวิเคราะห์แล้ว จำนวนกลุ่มเป้าหมายจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 83.60 ยกเว้น ประจำปีการศึกษา 2563 ที่มีจำนวนร้อยละ 100 โดยอ้างอิงการวิเคราะห์อัตราการคงอยู่จากข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 หรือเทียบเท่า ประจำปีการศึกษา 2552-2557 สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ สรุปดังนี้

3.1 ผลการอัตราการเฉลี่ยคงอยู่ของจำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา) ในประเทศไทยที่จะเข้าในระดับอุดมศึกษาประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 583,858 คน ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 491,065 คน ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 554,888 คน ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 607,762 คน ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 626,877 คน ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 646,204 คน

3.2 ผลการอัตราการเฉลี่ยคงอยู่ของจำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะเข้าในระดับอุดมศึกษาประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 195,367 คน คิดเป็นร้อยละ 33.46 ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 161,766 คน คิดเป็นร้อยละ 32.94 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 180,197 คน คิดเป็นร้อยละ 32.47 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 199,055 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 203,374 คน คิดเป็นร้อยละ 32.44 ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 206,704 คน คิดเป็นร้อยละ 31.98

4. จำนวนอัตราการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้วจำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา) ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย และในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เหลือเพียงร้อยละ 92.41 ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อ้างอิงอัตราการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาอ้างอิงมาจากข้อมูลนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หรือเทียบเท่า ประจำปีการศึกษา 2552-2557 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ดังนี้

4.1 อัตราการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา) ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานักเรียน/นักศึกษาในประเทศไทย ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 539,543 คน ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 453,793 คน ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 512,772 คน ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 561,633 คน ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 579,297 คน ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 597,157 คน

4.2 อัตราการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวนกลุ่มเป้าหมาย (นักเรียน/นักศึกษา) ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานักเรียน/นักศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 180,539 คน คิดเป็นร้อยละ 33.46 ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 149,488 คน คิดเป็นร้อยละ 32.94 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 166,520 คน คิดเป็นร้อยละ 32.47 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 183,947 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 187,938 คน คิดเป็นร้อยละ 32.44 ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 191,015 คน คิดเป็นร้อยละ 31.98

ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับพิณสุดา สิริขันธ์ศรี (2552) ได้วิเคราะห์จำนวนประชากรวัยเรียนลดลงเด็กทยอยเข้าสู่วัยเรียนในแต่ละปีมีจำนวนน้อยลงเรื่อย ๆ เมื่อปี พ.ศ. 2545 มีเด็กวัยประถมศึกษา (6-11 ปี) ประมาณ 5.7 ล้านคน แต่ในอีก 13 ปีข้างหน้า เมื่อปี 2558 เด็กกลุ่มนี้จะลดเหลือประมาณ 5.1 ล้านคน และลดลงเหลือเพียง 4.5 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2563 เท่ากับลดลงร้อยละ 25 ในอีก 15 ปีข้างหน้า อัตราการเกิดของเด็กลดลงดังกล่าว ส่งผลให้เกิดโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน ต่ำกว่า 120 คน จำนวนถึง 10,000 กว่าโรงในปัจจุบัน และมีจำนวนหนึ่งที่ไม่ม่มีเด็กเข้าเรียน แต่ไม่สามารถยุบเลิกได้ด้วยปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรมภายในท้องถิ่น 2) แนวโน้มผู้สูงอายุ มากขึ้นโครงสร้างประชากรโลกมีแนวโน้มลดลงทั่วโลก และเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพิ่มขึ้น ที่เป็นผลมาจากภาวะเจริญพันธุ์ และอัตราการเกิดที่ลดลงตามประมาณการขององค์การสหประชาชาติ (UN, 2007) ประชากรโลกจะเปลี่ยนแปลงจาก 6.51 พันล้านคน ในปี 2548 เป็น 7.66 พันล้านคน ในปี 2563 และ 8.31 พันล้านคน ในปี 2573 หรือประมาณ 20 ปีข้างหน้า

โดยสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป จะเปลี่ยนแปลงจาก 0.73 พันล้านคน ในปี 2548 เป็น 1.35 พันล้านคน ในปี 2563 และ 1.66 พันล้านคน ในปี 2573 โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นขณะที่ประชากรกลุ่มอื่นมีสัดส่วนลดลง การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุดังกล่าว จำนวน 781 ล้านคน ขาดทักษะพื้นฐานการอ่านออกเขียนได้ และ 2 ใน 3 เป็นสตรี และ 3) การเคลื่อนย้ายประชากร มีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานกันอย่างเสรี เกิดการทำงานข้ามชาติและข้ามถิ่น และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ขณะเดียวกันการกระจายตัวของประชากร โลกมากกว่าร้อยละ 60 จะอาศัยอยู่ในเมืองส่งผลให้ภาวะความเป็นเมืองเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำข้อมูลจากการวิเคราะห์นี้มาวางแผนร่วมกับคณะและหน่วยงาน รับสมัครเข้าศึกษา และใช้ในการสร้างกลยุทธ์การรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิเคราะห์ครั้งต่อไป

การวิเคราะห์ครั้งต่อไปหากมีข้อมูลเชิงลึกของจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในระดับจังหวัดเข้าศึกษามาเปรียบเทียบจะเป็นประโยชน์ในการได้สารสนเทศที่ชัดเจน ครบถ้วนเพื่อให้ผู้บริหารพิจารณาตัดสินใจได้มากขึ้น

References

Charungsirawat, R. (2011). *Analytical Writing Techniques*. Khon Kaen: Document Production

Center, Office of the President Khon Kaen University

Information and Communication Technology Center, Office of the Permanent Secretary,

Ministry of Education. (2020). Student Statistics for Academic Year 2019 [Online].

Available from: <https://shorturl.asia/8oKO2> [Accessed on February 6, 2020].

Khon Kaen Universit. (2011). *New Students Analysis Report for the Academic Year 2011,*

Class No.48.Khon Kaen University (Bachelor's Degree). Khon Kaen: Planning Division,

Khon Kaen University. [in Thai]

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

- Ministry of Education. (2016). *Education Development Plan of the Ministry of Education, No. 12 (B.E. 2017 -2021)*. Bangkok: Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, Ministry of Education. [in Thai]
- Maharakham University. (2020). *Admission Regulations for Undergraduate Students. Maharakham University for Academic Year 2020*. Maharakham: Maharakham University. [in Thai]
- Naresuan Universit., (2017). *Study Report on the Status of New Freshy Undergraduate Students for Academic Year 2017*, Naresuan University, Phitsanulok: Planning Division, Naresuan University. [in Thai]
- Prince of Songkla Universit. (2009). *New Students Analysis Report for Academic Year 1997-2008, Prince of Songkhla University*. Songkhla: Strategic Policy and Planning Division, Prince of Songkhla University. [in Thai]
- Pinsuda, S. (2010). *The Future Overview of Thai Education in the Next 10-20 Years*. Ministry of Education.

พฤติกรรมและปัจจัยของการเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Behavior and Factors of Choosing to Watch Korean Series via Online Platforms of Roi Et Rajabhat University Students

จิราพร พิมพานู¹ / สุภัคศิริ แก้วศรี² / ประภาภรณ์ รัตโน³ / ธิดารัตน์ สาระพล⁴

Jiraporn Pimpanoo / Supaksiri Keawsri / Prapaporn Ratano / Thidarat Saraphon

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารและการจัดการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Email: jiraphornpimpanoo8899@gmail.com

²นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารและการจัดการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Email: yugi44.oh@gmail.com

^{3,4}คณาจารย์ลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการสื่อสารและการจัดการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยของการเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 372 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ T-test ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18-23 ปี รายได้อยู่ที่ 1,000-1,200 บาทต่อสัปดาห์ พฤติกรรมการเปิดรับชมซีรีส์เกาหลีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ชอบรับชมซีรีส์เกาหลีประเภทโรแมนติก ส่วนมากรับชมซีรีส์เกาหลีทุกวัน วันละ 1-2 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่รับชมซีรีส์เกาหลีมากที่สุด คือช่วง 22:00 - 00:00 และเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์คือ Netflix (เน็ตฟลิกซ์) บ่อยที่สุด ในส่วนของพฤติกรรมด้านการรับชมซีรีส์เกาหลีของผู้รับชมที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมซีรีส์เกาหลีไม่แตกต่างกัน และในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์เกาหลีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ปัจจัยด้านแพลตฟอร์มชื่นชอบแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ใช้งานง่ายและมีความสะดวกในการใช้งาน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.34 รองลงมา

คือ การรีวิวแนะนำแพลตฟอร์มออนไลน์นั้น ๆ ค่าเฉลี่ย 3.20 ปัจจัยด้านความชื่นชอบส่วนบุคคล ซีรีส์เกาหลีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดขึ้นอยู่กับสไตล์ความชื่นชอบของแต่ละคน ค่าเฉลี่ย 3.42 รองลงมาเป็นเรื่องน่าติดตาม ค่าเฉลี่ย 2.93

คำสำคัญ: พฤติกรรม, แพลตฟอร์มออนไลน์, ซีรีส์เกาหลี

Abstract

The purpose of this study was to study the behavior and factors of choosing to watch Korean series through online platforms of Roi Et Rajabhat University students. This study is a quantitative research study. It was a survey research method using a questionnaire as a tool to collect data from a sample group of 372 Roi Et Rajabhat University students. Quantitative data were analyzed together with descriptive statistics. Baseline test with T-test statistics. Most of the subjects were female. Aged between 18-23 years, the income is 1,000-1,200 baht per week. Behavior of watching Korean series of Roi Et Rajabhat College students Most of them like to watch romantic Korean dramas. Most of them watch Korean dramas every day for 1-2 hours a day. 00 and choose to watch Korean series through the online platform Netflix (Netflix) most often. have the behavior of watching Korean series no difference and in terms of factors involved in watching Korean series by Roi Et Rajabhat University students Platform factors favor online platforms that are easy to use and easy to use. Representing an average of 3.34, followed by reviews recommending that online platform, an average of 3.20 Personal preference factors for Korean series of Roi Et Rajabhat College students, depending on the preferences of each person, average 3.42, secondary Down to interesting content with an average of 2.93

Keywords: behavior, online platform, Korean series

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ละครโทรทัศน์เกาหลี หรือที่นิยมเรียกว่า ซีรีส์เกาหลี คือละครชุดที่แบ่งเผยแพร่เป็นตอนหลายตอนต่อเนื่องกัน โดยไม่จบเพียงครั้งเดียว เช่น เป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ ทุกตอนมีเนื้อหาต่อเนื่องกัน มีนักแสดงและมีรูปแบบอย่างเดียวกัน ต่อเนื่องกัน ในรูปแบบที่ผลิตเป็นภาษาเกาหลี ละครชุดหนึ่งมักมี 20-32 ตอน แต่ในปัจจุบันละครชุดมักได้รับการสั่งทำหรือสนับสนุนให้ทำเพียง 10-16 ตอนเพื่อไม่ให้ยึดเชื้อหลายฤดูกาล แต่ถ้าเป็นที่สนใจ ก็อาจจะทำเพิ่มหรือไม่เพิ่มก็ได้ ในประเทศไทย ละครโทรทัศน์เกาหลีได้รับความนิยมมาพร้อมกับกระแสเกาหลี โดยในบางสถานีโทรทัศน์ได้นำละครโทรทัศน์เกาหลีเข้ามาฉาย และได้รับความนิยมในบางส่วน โดยช่องแรกที่ได้ฉาย คือ ช่อง 5 จากเรื่อง Wish Upon a star (หรือ Star in My Heart; ลิขิตแห่งดวงดาว) ในปี ค.ศ. 2000 ต่อมาในปี ค.ศ. 2003 ไอทีวีได้ฉายละครโทรทัศน์เกาหลีมากถึง 14 เรื่อง จนกระทั่งในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 2005 ช่อง 3 ได้ฉายเรื่อง Jewel in the Palace (แดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง) ละครโทรทัศน์เกาหลีในแนวย้อนยุค ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ในวันหยุดสุดสัปดาห์ ปรากฏว่าได้รับความนิยมอย่างมากจนกลายเป็นปรากฏการณ์หนึ่งในสังคมไทย ส่งผลให้ละครโทรทัศน์เกาหลีได้รับความนิยมขึ้นมา ทำให้มีการนำเข้ามาฉายในเรื่องต่าง ๆ ในหลากหลายแนวทาง สถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ มากขึ้น และทำให้นักแสดงเกาหลีหลายคนมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่นิยมขึ้นมา เช่น อียองแอ (Lee Young Ae), อิม ยุนอา หรือ ยุนอา Girl Generation, จอน จีฮยอน, ชง จุงกิ เป็นต้น

ในประเทศไทย ซีรีส์เกาหลีเมื่อเทียบกับละครโทรทัศน์ไทยแล้ว ได้รับการยอมรับว่าการวางโครงเรื่อง (Plot) ฉาก แสง และสีในซีรีส์เกาหลีที่สวยงามทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความเป็นธรรมชาติ สมจริงของเนื้อเรื่อง เนื้อหาและการดำเนินเรื่องของซีรีส์บางครั้งไม่สามารถเดาเนื้อเรื่องฉากต่อไปหรือตอนจบได้ว่าจะออกมาแนวไหนส่วนละครไทยบางครั้งจะเดาตอนจบและฉากต่อไปได้ง่ายเพราะเนื้อหามักจะเป็นไปในทางเดียวกันแต่ของเกาหลีในยุค 2020 เราได้เห็นความสมจริงที่สะท้อนภาพสังคมเกาหลี รวมไปถึงสังคมโลก พระเอกในยุคนี้มีสถานะทางสังคมที่อยู่ชั่วตรงข้าม Sweet Home เด็กหนุ่มเป็นโรคต่อต้านสังคม เก็บตัวอยู่ในห้องนานนับปี, Flower of Evil พระเอกที่เป็นลูกชายฆาตกรไซโคพาธ, It's Okay to Not Be Okay พระเอกที่ต้องดูแลพี่ชายออทิสติก และเป็นเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลจิตเวช, ภาพยนตร์ Voice of Silence กับพระเอกในอาชีพเก็บกวาดสถานที่เกิดเหตุในห้องครัวอาชญากรรม จะเห็นได้ว่าชีวิตจริงถูกสะท้อนผ่านงานบันเทิง ภาพยนตร์ที่สร้างรูปแบบผู้ชายเปลี่ยนไป เรายอมรับความจริงมากขึ้น ซึ่งซีรีส์เกาหลีส่วนใหญ่่มักจะเร้าอารมณ์ผู้ชม

ให้เกิดอารมณ์ร่วมตามทั้งรัก สงสาร โกรธ เกลียด ผ่านการกระทำของตัวละครและการดำเนินเรื่อง การนำเสนอเรื่องราวผ่านซีรีส์เกาหลีนั้นมักจะสะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำทางสังคม การละเมิดสิทธิมนุษยชน การแบ่งชนชั้นในสังคม ลิขสิทธิ์ ความเพื่อฝันเกินจริง และความรักต่างชนชั้น มีการใช้อุบายอันเกี่ยวเนื่องกับโครงเรื่องผูกเป็นความลับของเรื่องไว้ ซึ่งซีรีส์เกาหลีส่วนมากมีการถ่ายทำที่ใช้ฉากภายในมากกว่าฉากภายนอกเช่น บ้าน สถานที่ทำงาน โรงเรียน เป็นต้น ทำให้ผู้ชมเห็นสังคมวัฒนธรรมเกาหลีและเข้าใจความเป็นเกาหลีมากยิ่งขึ้น เห็นได้ชัดจากเรื่อง แดจังกึม จอมฉันทาแห่งวังหลวง ที่มีการใช้ฉากพระราชวังมากที่สุดเพื่อต้องการนำเสนอภาพชีวิตในวังของชาวเกาหลีโบราณสอดแทรกความมีอารยธรรมเหนือประเทศอื่น และที่สำคัญที่สุดคือการนำเสนอด้านความอัจฉริยะด้านอาหารและการแพทย์ และที่ขาดไม่ได้เลยคือเรื่องของเครื่องแต่งกาย เพื่อเป็นการแสดงภาพลักษณ์ของผู้นำแฟชั่นของเกาหลีผ่านตัวละคร ไม่ว่าจะป็นรูปแบบสี หรือเครื่องประดับ ต่างมีความโดดเด่นและงดงามจึงทำเสื้อผ้าที่ทำให้ผู้ชมเกิดความประทับใจและเกิดกระแสนิยมขึ้นทั่วโลก (กิตติชัย ออไอศูรย์, 2564)

ปัจจุบันการรับชมซีรีส์เกาหลีมีการรับชมในหลากหลายรูปแบบ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี บวกกับรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนสมัยใหม่ ทำให้ วิดีโอสตรีมมิ่ง (Video Streaming) เข้ามามีบทบาทและได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ ที่สำคัญวิดีโอสตรีมมิ่ง (Video Streaming) ยังเป็นช่องทางในการรับชมแบบออนไลน์ที่ถูกลิขสิทธิ์ ถูกต้องตามกฎหมายอีกด้วย ปัจจุบัน วิดีโอสตรีมมิ่ง (Video Streaming) มีอยู่หลากหลายเจ้าให้เลือกสรร ซึ่งก็แล้วแต่ความชื่นชอบของแต่ละบุคคลว่าสนใจคอนเทนต์ใดเป็นพิเศษ รวมไปถึงความสบายใจในเรื่องของราคา ที่คิดคำนวณแล้วรู้สึกว่าคุ้มค่ากับที่ต้องจ่ายไปในแต่ละเดือน ไม่ว่าจะเป็น Netflix (เน็ตฟลิกซ์) สตรีมมิ่งออนไลน์ที่รวบรวมความบันเทิงหลากหลายไว้อย่างครบครัน VIU (วีว) สตรีมมิ่งที่คุณควรมีไว้ในครอบครอง เพราะอัดแน่นไปด้วยซีรีส์วาไรตี้เกาหลี MONOMAX (โมโนแม็กซ์) มีคอนเทนต์ให้เลือกชมหลากหลายให้บริการทั้งเสียงไทยและซับไทย True ID (ทรูไอดี), Disney+ (ดิสนีย์พลัส), HBO Go (เอชบีไอโก), WeTV (วีทีวี), iQIYI (ไอฉีอี้), Amazon Prime Video (แอมะซอน ไพรม์ วิดีโอ) เป็นต้น (sanook.2564)

ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยของการเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เนื่องจากบริบททางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดการให้บริการการรับชมซีรีส์แบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดด้านสถานที่หรือช่วงเวลาในการรับชม จึงเป็นการเพิ่มอิสรภาพในการรับชมซีรีส์ของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น การชมซีรีส์ออนไลน์ผ่านวิดีโอสตรีมมิ่ง (Video Streaming) ในปัจจุบันก็มีผู้ให้บริการซีรีส์ออนไลน์ในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและจัดทำงานวิจัย เรื่องปัจจัยและพฤติกรรมของการเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด นี้ขึ้นมา

วัตถุประสงค์

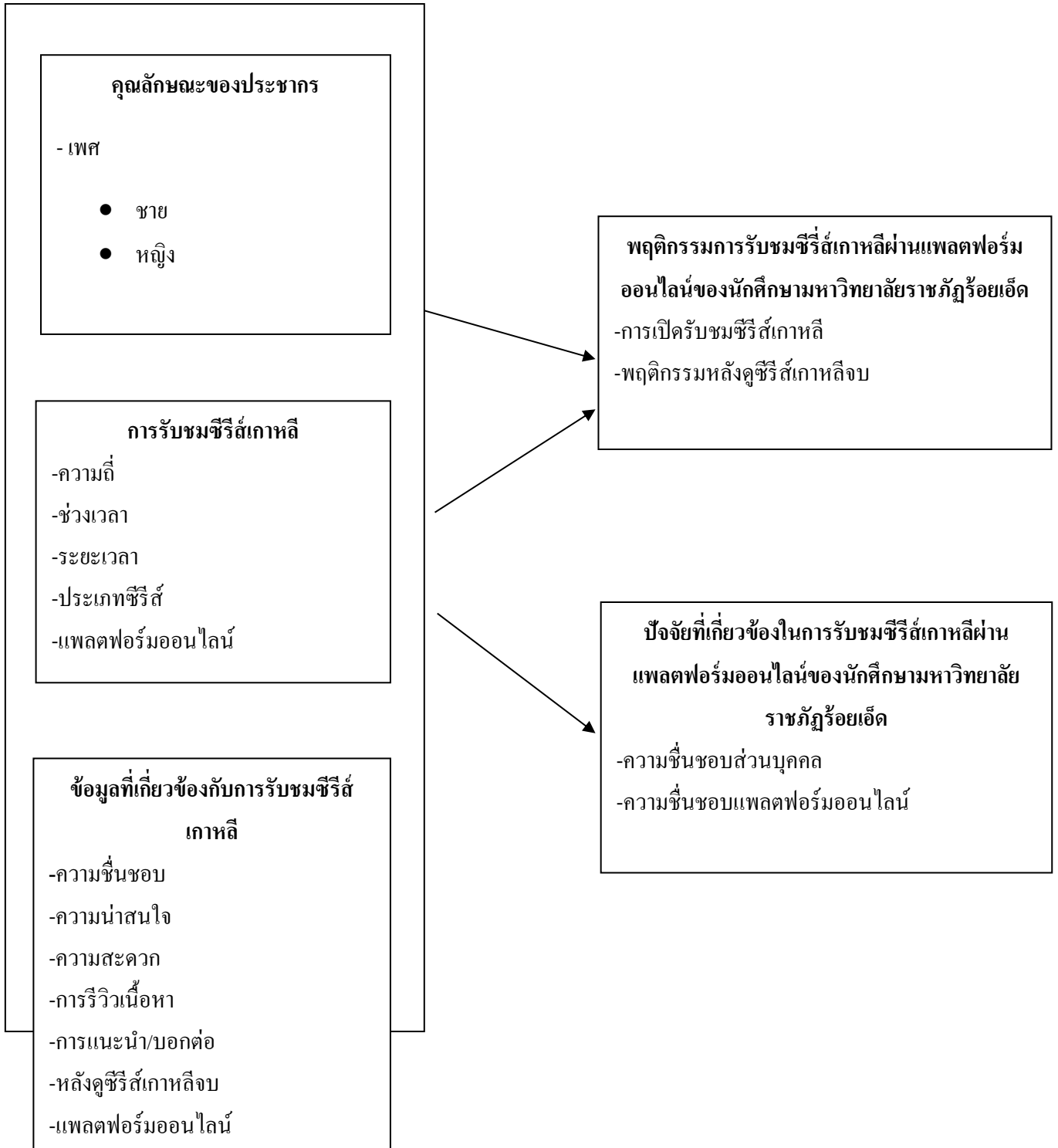
1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของการเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของการรับชมซีรีส์เกาหลีของผู้รับชมที่มีเพศที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้รับชมซีรีส์เกาหลีที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมของผู้รับชมซีรีส์เกาหลีที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมและปัจจัยของการเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จากนั้นจึงนำผลการเก็บข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปตามแนวทางของวัตถุประสงค์การวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 4,972 คน (สำนักวิชาการและประมวลผลมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2565)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณตามสูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$\begin{aligned} n &= \frac{4,972}{1+4,972(0.05^2)} \\ &= 371 \end{aligned}$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 372 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจ คือ แบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 1 ชุด เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน ผู้วิจัยตรวจสอบเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบแบบสอบถาม โดยมีการแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ความถี่ในการรับชม ช่วงเวลา ระยะเวลารับชม ประเภทซีรีส์ที่รับชม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์เกาหลี ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชื่นชอบส่วนบุคคล ความสะดวกสบายในการรับชม ความน่าสนใจของเนื้อหา การรีวิวของเนื้อหา การแนะนำบอกต่อ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ และส่งผ่านเครือข่ายเพื่อนในแต่ละคณะ ชั้นปี และจัดทำ QR Code ตามจุดต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น โรงอาหาร, ตามคณะต่าง ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ในโปรแกรม

4.2 สรุปข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4.3 นำข้อมูลมาอภิปรายผลตามงานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

5. การแปลความหมายข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ย เกณฑ์ในการแปลผล กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

สรุปผล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะ รายได้

ตารางที่ 1

แสดงความถี่ และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะ รายได้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	227	61.0
ชาย	145	39.0
อื่น ๆ	0	0
คณะ		
ครุศาสตร์	151	40.6
ศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	69	18.5
บริหารธุรกิจและการบัญชี	35	9.4
พยาบาลศาสตร์	37	9.9
เทคโนโลยีสารสนเทศ	28	7.5
นิติรัฐศาสตร์	52	14.0
อายุ		
18 ปี	18	4.8
19 ปี	74	19.9
20 ปี	79	21.2
21 ปี	111	29.8
22 ปี	78	21
23 ปี	12	3.2
รายได้		
น้อยกว่า 1,000 บาท/สัปดาห์	90	24.5
1,000-1,200 บาท/สัปดาห์	192	51.6
1,201-1,500 บาท/สัปดาห์	60	16.1
มากกว่า 1500/สัปดาห์	29	7.8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชั้นปี		
ปี 1	101	27.2
ปี 2	78	21
ปี 3	141	37.9
ปี 4	52	14

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 61.0 และเพศชายร้อยละ 39.0 จากกลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่สังกัดที่คณะครุศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาเป็นคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 18.5 และน้อยที่สุดคือคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 7.5 มีอายุเฉลี่ยมากที่สุดคือ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมามีอายุเฉลี่ยที่ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.2 และมีอายุเฉลี่ยน้อยที่สุด 23 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.2 พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อสัปดาห์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีรายได้เฉลี่ยที่ 1,000-1,200 บาทต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมามีรายได้เฉลี่ย น้อยกว่า 1,000 บาทต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 24.5 และมีรายได้โดยเฉลี่ยน้อยที่สุดมากกว่า 1,500 ต่อสัปดาห์ โดยคิดเป็นร้อยละ 7.8 ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในชั้นปีที่ 3 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมาคือชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 27.2 และน้อยที่สุดคือชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 14

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ความถี่ในการรับชม ช่วงเวลา ระยะเวลารับชม ประเภทซีรีส์ที่รับชม

ตารางที่ 2

แสดงความถี่ และร้อยละ พฤติกรรมการเปิดรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ความถี่ในการรับชม ช่วงเวลา ระยะเวลารับชม ประเภทซีรีส์ที่รับชม

พฤติกรรมการเปิดรับชมซีรีส์เกาหลี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่รับชมซีรีส์เกาหลี		
07:00 - 09:00 โมงเช้า	24	6.5
10:00 - 12:00 (สิบโมงเช้าถึงเที่ยงวัน)	14	3.8
13:00 - 15:00 (บ่ายโมงถึงบ่ายสามโมง)	24	6.5
16:00 - 18:00 (บ่ายสี่โมงถึงหกโมงเย็น)	40	10.8

ตารางที่ 2 (ต่อ)

พฤติกรรมในการรับชมซีรีส์เกาหลี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
19:00 - 21:00 (หนึ่งทุ่มถึงสามทุ่ม)	103	27.7
22:00 - 00:00 (สี่ทุ่มถึงเที่ยงคืน)	124	33.3
01:00 - 03:00 (ตีหนึ่งถึงตีสาม)	33	8.9
04:00 - 06:00 (ตีสี่ถึงหกโมงเช้า)	8	2.2
อื่น ๆ	2	0.5
ดูซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มไหนบ่อยที่สุด		
Netflix (เน็ตฟลิกซ์)	107	28.8
VIU (วิว)	53	14.2
Disney+ (ดิสนีย์พลัส)	69	18.5
MONOMAX (โมนอแม็กซ์)	19	5.1
True ID (ทรูไอดี)	15	4.0
WeTV (วีทีวี)	34	9.1
iQIYI (อ้ายฉีอี้)	31	8.3
HBO Go (เอชบีโอ โก)	6	1.6
Amazon Prime Video (แอมะซอน ไพรม์ วิดีโอ)	2	0.5
Youtube (ยูทูป)	35	9.4
อื่น ๆ	1	0.3
ความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลี		
ทุกวัน	135	36.3
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	127	34.1
สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง	77	20.7
สัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง	33	8.9
ระยะเวลาในการรับชมซีรีส์เกาหลี		
1-2 ชั่วโมง/วัน	160	43.0
3-4 ชั่วโมง/วัน	99	26.6
5-6 ชั่วโมง/วัน	52	14.0
7-8 ชั่วโมง/วัน	22	5.9

ตารางที่ 2 (ต่อ)

พฤติกรรมกรเปิดรับชมซีรีส์เกาหลี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
9 -10 ชั่วโมง/วัน	13	3.5
11-12 ชั่วโมง/วัน	12	3.2
13-14 ชั่วโมง/วัน	5	1.3
15-16 ชั่วโมง/วัน	1	0.3
17-18 ชั่วโมง/วัน	1	0.3
19-20 ชั่วโมง/วัน	2	0.5
21-22 ชั่วโมง/วัน	2	0.5
23-24 ชั่วโมง/วัน	3	0.8
ประเภทซีรีส์เกาหลีที่ชอบรับชม		
(สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สยองขวัญ ระทึกขวัญ	219	58.9
สืบสวนสอบสวน	142	38.2
โรแมนติก	227	61
คอมเมดี้	197	53
ดราม่า	186	50
แฟนตาซี	193	51.9
แอคชั่น	188	50.5
ย้อนยุค	144	38.7
โรงเรียน/มัธยมไฮสคูล	151	40.6
อื่น ๆ	2	0.6

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงเวลาที่รับชมซีรีส์เกาหลีมากที่สุดอยู่ที่ 22:00 - 00:00 (สี่ทุ่มถึงเที่ยงคืน) โดยคิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมามีช่วงเวลาที่รับชมซีรีส์เกาหลีอยู่ที่ 19:00-21:00 (หนึ่งทุ่มถึงสามทุ่ม) โดยคิดเป็นร้อยละ 27.7 และมีช่วงเวลาที่รับชมซีรีส์เกาเหลียน้อยที่สุดอยู่ที่ 04:00 - 06:00 (ตีสี่ถึงหกโมงเช้า) โดยคิดเป็นร้อยละ 2.2

จากตารางพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์มากที่สุดคือ Netflix (เน็ตฟลิกซ์) โดยคิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ Disney+ (ดิสนีย์พลัส) โดยคิดเป็นร้อยละ 18.5 และเลือกรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์น้อยที่สุดคือ Amazon Prime Video (แอมะซอน ไพรม์ วิดีโอ) โดยคิดเป็นร้อยละ 0.5

จากตารางพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลีมากที่สุดคือ ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.1 และมีความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลีน้อยที่สุดอยู่ที่ สัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.9

จากตารางพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลาในการรับชมซีรีส์เกาหลีโดยเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ที่ 1-2 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาคือ 3-4 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 26.6 และมีระยะเวลาในการรับชมซีรีส์เกาหลีโดยเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 15-16 ชั่วโมง/วัน และ 17-18 ชั่วโมง/วัน โดยคิดเป็นร้อยละ 0.3

จากตารางพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเลือกประเภทซีรีส์เกาหลีที่ชอบรับชมรับชมมากที่สุดคือ โรแมนติก คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมาคือ สยองขวัญ ระทึกขวัญ คิดเป็นร้อยละ 58.9 และเลือกประเภทซีรีส์เกาหลีที่ชอบรับชมรับชมน้อยที่สุดคือ สืบสวนสอบสวน โดยคิดเป็นร้อยละ 38.2

ตารางที่ 3

แสดงความถี่ และร้อยละ พฤติกรรมหลังรับชมซีรีส์เกาหลีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

พฤติกรรมเวลาดูซีรีส์จบแล้ว	น้อย	น้อย	ปาน	มาก	มาก	\bar{X}	S.D	แปลผล
	ที่สุด	กลาง	ที่สุด	ที่สุด				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
พูดคุยกับเพื่อน	147 (39.5)	54 (14.5)	61 (16.4)	87 (23.4)	23 (6.2)	2.42	1.37	น้อย
แนะนำหรือรีวิวผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์	138 (37.1)	112 (30.1)	71 (19.1)	25 (6.7)	26 (7.0)	2.16	1.19	น้อย
หาซีรีส์ที่เหมือนหรือคล้ายกันดูต่อ	97 (26.1)	68 (18.3)	52 (14.0)	82 (22.0)	73 (19.6)	2.90	1.49	ปานกลาง
ติดตามนักแสดงหรือหาผลงานเรื่องอื่น ๆ ของนักแสดงดูต่อ	74 (19.9)	111 (29.8)	88 (23.7)	70 (18.8)	29 (7.9)	2.64	1.21	ปานกลาง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมเวลาดูซีรีส์จบแล้ว	น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	\bar{X}	S.D	แปลผล
รู้สึกเศร้า ๆ นอยด์ ๆ หลังดูซีรีส์จบ	108 (29.0)	122 (32.8)	79 (21.2)	42 (11.3)	21 (5.6)	2.31	1.16	น้อย
หากกลุ่มเฉพาะของซีรีส์เรื่องนั้น ๆ เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ ดูซีรีส์เรื่องนั้นซ้ำอีกครั้ง	106 (28.5)	146 (39.2)	70 (18.8)	31 (8.3)	19 (5.1)	2.22	1.10	น้อย
หาเพลงในซีรีส์ฟังต่อ	78 (21.0)	144 (38.7)	88 (23.7)	45 (12.1)	17 (4.6)	2.40	1.08	น้อย
หาซีรีส์เรื่องใหม่ดูต่อ	48 (12.9)	96 (25.8)	120 (32.3)	82 (22.0)	26 (7.0)	2.84	1.11	ปานกลาง
อ่านคอมเมนต์เกี่ยวกับซีรีส์เรื่องนั้น และโต้ตอบ	59 (15.9)	72 (19.4)	67 (18.0)	61 (16.4)	113 (30.4)	3.26	1.46	ปานกลาง
อ่านคอมเมนต์เกี่ยวกับซีรีส์เรื่องนั้น แต่ไม่ได้ตอบ	93 (25.0)	142 (38.2)	80 (21.5)	42 (11.3)	15 (4.0)	2.31	1.08	น้อย
อ่านคอมเมนต์เกี่ยวกับซีรีส์เรื่องนั้น แต่ไม่ได้ตอบ	88 (23.7)	135 (36.3)	92 (24.7)	37 (9.9)	20 (5.4)	2.37	1.10	น้อย
อยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไรเลย	82 (22.0)	140 (37.6)	102 (27.4)	34 (9.1)	14 (3.8)	2.34	1.03	น้อย
รอดูตามตอนต่อไป/ภาคต่อไป	69 (18.5)	135 (36.3)	96 (25.8)	52 (14.0)	20 (5.4)	2.51	1.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่มีพฤติกรรม หาซีรีส์เรื่องใหม่ดูต่อคิด เป็นค่าเฉลี่ย 3.26 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นหาเพลงในซีรีส์ฟังต่อ ค่าเฉลี่ย 2.84 อยู่ใน ระดับปานกลาง และน้อยที่สุดแนะนำหรือรีวิวผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ค่าเฉลี่ย 2.16 อยู่ในระดับ น้อย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์เกาหลี

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์เกาหลี ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชื่นชอบส่วนบุคคล ความสะดวกสบายในการรับชม ความน่าสนใจของเนื้อหา การรีวิวของเนื้อหา การแนะนำบอกต่อ

ตารางที่ 4

แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์เกาหลี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชื่นชอบส่วนบุคคล

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์เกาหลี	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	\bar{X}	S.D	แปลผล
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชอบส่วนบุคคล								
เนื้อหาน่าติดตาม	88 (23.7)	53 (14.2)	83 (22.3)	90 (24.2)	58 (15.6)	2.93	1.39	ปานกลาง
ชื่นชอบดารานักแสดง	44 (11.8)	107 (28.8)	122 (32.8)	57 (15.3)	42 (11.3)	2.85	1.16	ปานกลาง
ชื่นชอบผู้ประพันธ์/ผู้กำกับ	137 (36.8)	92 (24.7)	85 (22.8)	48 (12.9)	10 (2.7)	2.19	1.14	น้อย
ติดตามจากการรีวิว	33 (8.9)	121 (32.5)	133 (35.8)	69 (18.5)	16 (4.3)	2.76	0.99	ปานกลาง
เพื่อนแนะนำ	43 (11.6)	102 (27.4)	143 (38.4)	64 (17.2)	20 (5.4)	2.77	1.03	ปานกลาง
กระแสที่ได้รับความนิยม	31 (8.3)	113 (30.4)	119 (32.0)	80 (21.5)	29 (7.8)	2.90	1.07	ปานกลาง
ดูเพราะชื่นชอบเพลงประกอบซีรีส์เรื่องนี้ ๆ	45 (12.1)	114 (30.6)	136 (36.6)	63 (16.9)	14 (3.8)	2.69	1.01	ปานกลาง
สไตล์หรือความชื่นชอบส่วนตัว	29 (7.8)	85 (22.8)	74 (19.9)	66 (17.7)	118 (31.7)	3.42	1.34	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่มีปัจจัยในการรับชมซีรีส์เกาหลีจาก
 สไตลล์หรือความชื่นชอบส่วนตัวคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.42 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นเรื่องน่า
 ติดตาม ค่าเฉลี่ย 2.93 อยู่ในระดับปานกลาง และน้อยที่สุดคือชื่นชอบผู้ประพันธ์/ผู้กำกับ ค่าเฉลี่ย
 2.19 อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 5

แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์เกาหลี
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความชื่นชอบของแพลตฟอร์มออนไลน์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์ เกาหลี	น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	\bar{X}	S.D	แปลผล
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชอบของแพลตฟอร์มออนไลน์								
แพลตฟอร์มออนไลน์ที่มีเนื้อหาที่ หลากหลาย	65 (17.5)	68 (18.3)	73 (19.6)	107 (28.8)	59 (15.9)	3.07	1.34	ปานกลาง
แพลตฟอร์มออนไลน์ที่สะดวก รวดเร็ว	31 (8.3)	96 (25.8)	84 (22.6)	97 (26.1)	64 (17.2)	3.18	1.22	ปานกลาง
การรีวิวแนะนำแพลตฟอร์ม ออนไลน์นั้น ๆ	36 (9.7)	71 (19.1)	107 (28.8)	96 (25.8)	62 (16.7)	3.20	1.20	ปานกลาง
แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ใช้งานง่าย	28 (7.5)	75 (20.2)	82 (22.0)	115 (30.9)	72 (19.4)	3.34	1.21	ปานกลาง
แพลตฟอร์มออนไลน์นั้น ๆ เปิดให้ รับชมฟรี	37 (9.9)	93 (25.0)	128 (34.4)	83 (22.3)	31 (8.3)	2.94	1.09	ปานกลาง
แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ราคาถูก สามารถจับต้องได้	25 (6.7)	97 (26.1)	149 (40.1)	72 (19.4)	29 (7.8)	2.95	1.01	ปานกลาง
เคยเห็นแพลตฟอร์มนั้น ๆ ผ่านโฆษณาเลยลองใช้	36 (9.7)	125 (33.6)	116 (31.2)	68 (18.3)	27 (7.3)	2.79	1.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชอบของแพลตฟอร์มออนไลน์ แพลตฟอร์มออนไลน์ที่ใช้งานง่าย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาการรีวิวแนะนำแพลตฟอร์มออนไลน์นั้น ๆ ค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง และน้อยที่สุดคือเคยเห็นแพลตฟอร์มนั้น ๆ ผ่านโฆษณาเลยลองใช้ค่าเฉลี่ย 2.79 อยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานการวิจัย

ผู้รับชมซีรีส์เกาหลีที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมของผู้รับชมซีรีส์เกาหลีที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

เพศ	N	\bar{X}	t	Sig.
1.ชาย	145	2.55	0.950	0.342
2.หญิง	227	2.46		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า ผู้รับชมซีรีส์เกาหลีที่มีเพศที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการรับชมซีรีส์เกาหลีไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

พฤติกรรมของการเปิดรับชมซีรีส์เกาหลีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผลการวิจัยประเภทซีรีส์เกาหลีที่ชอบรับชมมากที่สุด พบว่าประเภทซีรีส์เกาหลีที่ชอบรับชมมากที่สุดคือโรแมนติก คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมาคือ สยองขวัญ ระทึกขวัญ คิดเป็นร้อยละ 58.9 และเลือกประเภทซีรีส์เกาหลีที่ชอบรับชมรับชมน้อยที่สุดคือ สืบสวนสอบสวน โดยคิดเป็นร้อยละ 38.2 สอดคล้องกับวนิดา ฉัตรสกุลไพรัช (2557) ศึกษาเรื่องผลการชมละครโทรทัศน์เกาหลีกับการซึมซับค่านิยมและการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี ด้านประเภทซีรีส์เกาหลีที่ชอบรับชม พบว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความชื่นชอบซีรีส์ประเภทรัก โรแมนติก เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากที่สุด

ผลการวิจัยความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลีมากที่สุด พบว่าความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลีมากที่สุด คือ ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาคือ สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.1 และมีความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลีน้อยที่สุดอยู่ที่ สัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.9 ไม่สอดคล้องกับรมิตา สาสุวรรณ (2560) ศึกษาเรื่องการเปิดรับ กับทัศนคติ และพฤติกรรมการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลีที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการรับชมละครโทรทัศน์เกาหลี 4 วัน/สัปดาห์ แต่ของเธอพบว่า ด้านความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลี คือ ทุกวัน เนื่องจากด้วยอายุและช่วงวัยที่แตกต่างกันจึงทำให้ความถี่ในการรับชมซีรีส์เกาหลีแตกต่างกัน

ผลการวิจัยระยะเวลาในการรับชมซีรีส์เกาหลีโดยเฉลี่ยมากที่สุด พบว่าระยะเวลาในการรับชมซีรีส์เกาหลีโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ที่ 1-2 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาคือ 3-4 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 26.6 และมีระยะเวลาในการรับชมซีรีส์เกาหลีโดยเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 15-16 ชั่วโมง/วัน และ 17-18 ชั่วโมง/วัน โดยคิดเป็นร้อยละ 0.3 สอดคล้องกับรมิตา สาสุวรรณ (2560) ศึกษาเรื่องการเปิดรับ กับทัศนคติ และพฤติกรรมการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านระยะเวลาในการรับชมซีรีส์เกาหลี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการรับชมซีรีส์เกาหลี 1-2 ชั่วโมง/วันมากที่สุด เนื่องด้วยช่วงการอายุที่ใกล้เคียงกันและชอบดูซีรีส์เกาหลีแบบวันต่อวันและระยะเวลาของตอนในแต่ละตอนจะไม่เกิน 1-2 ชั่วโมงต่อตอน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการรับชมซีรีส์เกาหลีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชอบส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยในการรับชมซีรีส์เกาหลีจากสไตลหรือความชื่นชอบส่วนตัวคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.42 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจ ค่าเฉลี่ย 2.93 อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับปรารถนา พานนาค และ ณีภูษุฑดา วิจิตรจามร (2562) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจ พฤติกรรมกรชม และความพึงพอใจต่อรายการของเกาหลี ทางวีดิทัศน์ออนไลน์ Viu (Thailand) ด้านของความพึงพอใจในการรับชม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านเนื้อหาที่น่าสนใจ ดังนั้นถ้าจะรับชมซีรีส์เกาหลีต่อไปต้องมีเนื้อหาที่น่าสนใจและการชื่นชอบของเนื้อหาที่ต้องขึ้นอยู่กับสไตล์ความชื่นชอบของแต่ละคน

ผลการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชอบของแพลตฟอร์มออนไลน์ พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชอบของแพลตฟอร์มออนไลน์ ขึ้นชอบแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ใช้งานง่าย คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือการรีวิวแนะนำแพลตฟอร์มออนไลน์นั้น ๆ ค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง และแพลตฟอร์มออนไลน์ที่สะดวกรวดเร็ว แพลตฟอร์มออนไลน์ที่มีเนื้อหาที่หลากหลาย ตามลำดับ สอดคล้องกับ วงษ์รุจ ปาลวัฒน์ (2565) ศึกษาเรื่อง

ปัจจัยในการออกแบบแอปพลิเคชันวีดีโอสตรีมมิ่งที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ และความภักดีของ
ผู้ให้บริการในประเทศไทย พบว่า กลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความชื่นชอบแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ใช้
งานง่ายและมีความสะดวกในการใช้งาน เนื่องด้วยกลุ่มตัวอย่างเป็นคนสมัยใหม่ที่ชอบบริโภคอะไร
ที่ไม่ยุ่งยากและซับซ้อน

เปรียบเทียบพฤติกรรมของการรับชมซีรีส์เกาหลีของผู้รับชมที่มีเพศที่แตกต่างกัน

การศึกษาความแตกต่างทางคุณลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการรับชมซีรีส์ผ่าน
แพลตฟอร์มออนไลน์ สอดคล้องกับ ชยานิชฐ์ รงกะพิสิทธิ์กุล (2564) ศึกษาเรื่องทัศนคติและ
พฤติกรรมการเปิดรับซีรีส์จีนบนแอปพลิเคชัน WeTV ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร ผล
การศึกษา พบว่า เพศต่างกันมีพฤติกรรมการรับชมซีรีส์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ไม่แตกต่างกัน
เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีอายุใกล้เคียงกัน ดังนั้นพฤติกรรมการรับชมซีรีส์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์
จึงไม่แตกต่างกัน และการศึกษาความแตกต่างทางเพศกับพฤติกรรมการรับชมซีรีส์ผ่านแพลตฟอร์ม
ออนไลน์ สอดคล้องกับนางสาวสุมนา เครือรัตนชัย (2562) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นสมาชิก
แอปพลิเคชันวีดีโอสตรีมมิ่งของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า เพศต่างกันมี
พฤติกรรมการรับชมซีรีส์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ไม่แตกต่างกัน เนื่องด้วยอายุและช่วงวัยที่
ใกล้เคียงกันจึงทำให้พฤติกรรมการรับชมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 นักวิจัยและผู้สนใจด้านงานวิจัยสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการ
พัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อให้เหมาะสมกับผู้ใช้งานมากยิ่งขึ้นซึ่งต้องเป็นแพลตฟอร์มที่ใช้งานง่ายและมี
เนื้อหาที่หลากหลาย

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าผู้รับชมจะเลือกจากการรีวิว ดังนั้นในการเลือกโฆษณาการ
รีวิวจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ดี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเฉพาะแพลตฟอร์มเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความ
เจาะจงมากยิ่งขึ้น

2.2 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ชมที่เป็นนักศึกษา
และอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและหลากหลาย

2.3 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- กิตติธัช ออไอศูรย์. (2564). *ทำไมคนไทยถึงชอบซีรีส์เกาหลี*. <https://www.songsue.co/553/>
- ชยานิชัฐ รังคะพิสิทธิ์กุล. (2564). *ทัศนคติและพฤติกรรมการเปิดรับซีรีส์จีนบนแอปพลิเคชัน WeTV ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร*. http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/5253/1/chayanit_rong.pdf
- ปรารธนา พานนาค และณัฐชัฐดา วิจิตรจามร. (2562). แรงจูงใจ พฤติกรรมการชม และความพึงพอใจต่อรายการของเกาหลีทางวิดีโอออนไลน์ Viu (Thailand). *นิเทศศาสตร์ปริทัศน์*, 23(2), 54-64.
- มิตา สาสุวรรณณ์. (2560). *ทัศนคติ และพฤติกรรมการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร*. http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5907010051_8814_8410.pdf
- วงษรุจ ปาลวัฒน์. (2565). *ปัจจัยในการออกแบบแอปพลิเคชันวีดีโอสตรีมมิ่งที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของผู้ใช้บริการในประเทศไทย*. <https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/4536/1/TP%20BM.029%202565.pdf>
- วนิดา ฉัตรสกุลไพรัช. (2557). *ผลการชมละครโทรทัศน์เกาหลีกับการซึมซับค่านิยมและการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี*. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pimjournal/article/view/24585/20923>
- สุนนา เครือรัตนชัย. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นสมาชิกแอปพลิเคชันวีดีโอสตรีมมิ่งของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. http://www.mbaoneday-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2562-1-1_1595573863.PDF
- สำนักวิชาการและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. (2566). *สถิติจำนวนนักศึกษา*. https://academic.reru.ac.th/download/2565/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%B4-%E0%B8%99%E0%B8%A8-%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1-2-65.pdf?fbclid=IwAR2RyzVR3MQT16FGV17GINVa-E_aCvAoF7Z4pBbZvFGJ0P2TzcKS_xE5DNE

**การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา กองทุนคัดแยกขยะ
ต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด**

**Taking Lessons Learned on Solid Waste Management: Case Study,
Waste Sorting Fund Source for Environment and Community Welfare
Nuea Mueang Subdistrict, Mueang District, Roi Et Province**

ยงเกียรติ อินอ่อน¹ / พิมพชนก ไพรีพินาศ²

Yongkiat In-on / Pimchanok Paireepinas

^{1,2}สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา: กองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 20 คน

ผลการศึกษา พบว่า กองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชนมี การบริหารจัดการอยู่ 2 แบบ ดังนี้ 1)การบริหารจัดการขายขยะกับองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมืองโดยตรง และ 2)การบริหารจัดการขายขยะด้วยตัวเองภายในชุมชนที่เข้าร่วมกลุ่มขยะต้นทาง ภายใต้ต้องจัดการบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จากการบริหารจัดการทั้ง 2 รูปแบบพบว่าเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ 1)ด้านภาวะผู้นำคือผู้นำมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ในการบริหารกองทุนคัดแยกขยะต้นทาง 2)ด้านการมีส่วนร่วมคือสมาชิกในกองทุนให้ความร่วมมือจากการมองเห็นผลประโยชน์ในการเข้าร่วมกองทุน 3)ด้านนโยบายที่สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลสมาชิกในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและไม่เป็นภาระแก่คนในครอบครัวมีความไว้วางใจการร่วมกิจกรรมจึงทำให้มีครัวเรือนในชุมชนส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ปัญหาในอนาคต คือเป็นโครงการที่ไม่ยั่งยืนเนื่องจากมีสมาชิกมีแต่ผู้สูงอายุอาจทำให้กองทุนนี้ขาดความยั่งยืน

คำสำคัญ: ขยะ, กองทุน, สวัสดิการชุมชน, การถอดบทเรียน

Abstract

This subject research is Removing solid waste management lessons. A case study of Waste sorting fund for the environment and community welfare of Nua Mueang Subdistrict, Mueang District, Roi Et Province. The researcher uses a qualitative research process. research tools is an in-depth interview with a sample of 20 people

The results of the study revealed that the primary waste sorting fund for the environment and community welfare has 2 types of management as follows: 1) Garbage sales management directly with Nuea Mueang Subdistrict Administrative Organization and 2) self-management of selling waste within the community that joins the source waste group under Nuea Mueang Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Roi Et Province From both forms of management, it was found that the conditions that affect success in the management of the waste sorting fund at source is 1) Leadership is the leader who listens to members' opinions in the management of the waste sorting fund at source. 2) Participation: Members in the fund cooperate from seeing the benefits of participating in the fund. 3) In terms of policies that can help support members of the community to have a good quality of life and not be a burden to family members, have confidence in participating in activities, causing most households in the community to join as members continuously. In the future, it is an unsustainable project because the members are only elderly people, which may cause this fund to be unsustainable.

Keywords: garbage, fund, community welfare, lesson learned

บทนำ

ขยะหรือขยะมูลฝอย (Refuse or Solid Waste) หมายถึง ของเสียที่อยู่ในรูปของแข็ง ซึ่ง อาจจะมีปริมาณขึ้นปะปนมาด้วยจำนวนหนึ่ง ขยะที่เกิดขึ้นจากอาคารที่พักอาศัย สถานที่ทำการ โรงงานอุตสาหกรรม หรือตลาดสดก็ตามจะมีปริมาณและลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยปกติ แล้ว วัสดุต่าง ๆ ที่ถูกทิ้งมาในรูปของขยะนั้น จะมีทั้งอินทรีย์สารและอนินทรีย์สาร สารวัสดุต่าง ๆ

เหล่านี้บางชนิดก็สามารถย่อยสลายได้ด้วยจุลินทรีย์ในเวลาอันรวดเร็ว โดยเฉพาะพวกเศษอาหาร เศษพืชผัก แต่บางชนิดก็ไม่อาจจะย่อยสลายได้เลย เช่น พลาสติก เศษแก้ว เป็นต้น

ข้อมูลสถิติของปัญหาขยะมูลฝอยระดับโลก ที่จัดทำโดย Verisk Maplecroft Environment Dataset เมื่อปี 2562 (Solid Waste Information and Information Management System, 2021) ทำให้ทราบว่า สถานการณ์ขยะโลกกำลังน่าเป็นห่วง เนื่องจากในแต่ละปี มีขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้นปีละมากกว่า 2.1 พันล้านตัน แต่มีเพียง 16% หรือราว 323 ล้านตันเท่านั้น ที่ถูกนำไปเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล โดยประเทศที่สร้างขยะมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนประชากรต่อปริมาณขยะ คือ สหรัฐอเมริกา ที่มีพลเมืองคิดเป็นเพียง 4% ของจำนวนประชากรโลก ได้ผลิตขยะมูลฝอยชุมชนสูงถึง 239 ล้านตันต่อปี หรือราว 12% ของขยะมูลฝอยชุมชนของโลก สถิติยังระบุอีกว่า พลเมืองอเมริกัน 1 คน ผลิตขยะสูงถึง 773 กิโลกรัมต่อปี สูงเท่ากับอินเดียซึ่งมีจำนวนประชากรมากกว่าสหรัฐฯ เกือบ 5 เท่า หรือคิดเป็น 18% ของจำนวนประชากรโลก สำหรับประเทศไทย จากการเปิดเผยข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษพบว่า ปี 2563 ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยชุมชนรวมกัน 27.9 ล้านตัน โดยสามารถนำกลับไปใช้ประโยชน์ได้เพียง 9.6 ล้านตัน หรือเฉลี่ยแล้วคนไทย 1 คน ผลิตขยะมูลฝอย 1.1 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน โดยคิดเป็นสัดส่วนขยะที่ไม่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ 0.7 กิโลกรัมต่อคน ในขณะที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ทั้งภาครัฐและเอกชน กำหนดมาตรการให้ปฏิบัติงานแบบ Work From Home หรือปฏิบัติงานจากที่บ้านนั้น ส่งผลให้ปริมาณพลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single use plastic) เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตเมืองที่มีการใช้บริการสั่งซื้อสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์ โดยเพิ่มขึ้นประมาณ 15% หรือประมาณ 6,300 ตันต่อวัน (Environment Office Region 2 Lampang, 2021) ไม่เพียงแต่สถานการณ์ของการเกิดโรคระบาดที่ส่งผลต่อการสร้างปริมาณขยะที่มากขึ้น นโยบายการพัฒนาประเทศหรือการเปลี่ยนแปลงสังคมก็ก่อให้เกิดผลกระทบต่อจำนวนปริมาณขยะด้วยเช่นกัน ในปี 2564 พบว่าจากการขยายตัวของชุมชนเมือง การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการบริโภค ทำให้มีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 27.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ราว 1.64% ซึ่งขยะถูกคัดแยกและนำกลับไปใช้ประโยชน์ 34% กำจัดอย่างถูกต้อง 39% และกำจัดไม่ถูกต้อง 27% ทั้งนี้ ในขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจะเป็นขยะพลาสติกประมาณ 2 ล้านตัน ซึ่งมีการนำกลับมาใช้ประโยชน์เพียง 1.0 ล้านตันเท่านั้น ส่วนของขยะอันตรายจากชุมชนมี 6.4 แสนตัน เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 65% และอื่นๆ เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ 35% โดยได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง 13% แม้ปริมาณการจัดการอย่างถูกต้องจะเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอ เพราะยังไม่มีการระบุเบี่ยงที่จะคัดแยกของเสียอันตรายออกจากขยะทั่วไป

และยังคงมีการลักลอบนำเข้าขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก (Pollution Control Department, 2018)

จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นจังหวัดที่อยู่ในกลุ่ม 5 จังหวัด ประกอบด้วย ยโสธร มุกดาหาร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างสะสมจำนวน 47,557 ตัน (การจัดการขยะภาคอีสาน 62,2562) ซึ่งพบว่าในจังหวัดร้อยเอ็ดเองมีปัญหาในเรื่องปริมาณขยะที่ตกค้างจำนวนมาก เนื่องจากมีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น จำนวน 60.4 ตันต่อวัน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนำขยะมูลฝอยมาทิ้งร่วมกับเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดอีก จำนวน 8 แห่ง ซึ่งมีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 45 ตัน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 105.4 ตันต่อวัน โดยใช้ฝังกลบมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ปัจจุบันมีมูลฝอยตกค้างสะสมอยู่ในสถานที่กำจัดเดิมพื้นที่ ดังนั้น เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จึงได้ จัดหาสถานที่กำจัดขยะสำรอง ตั้งอยู่บ้านจี้เหล็ก หมู่ที่ 3 ตำบลอู่มะเฒ่า อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ขนาดพื้นที่ 112 ไร่ แต่ถูกคัดค้านจากประชาชนทำให้ไม่สามารถเปิดใช้พื้นที่ได้ ส่งผลให้ ปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างสะสมยิ่งทวีความรุนแรงและเป็นปัญหา สืบเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน ในช่วงปี พ.ศ. 2557 -2559 จังหวัดร้อยเอ็ด ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ได้เห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ซึ่ง จังหวัดร้อยเอ็ดได้จัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2558 -2562 เสนอกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการบูรณาการให้เป็นแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ และเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการบริหารจัดการขยะของท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากการให้แต่ละชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะกันเองภายในชุมชนเพื่อลดปริมาณขยะในเขตพื้นที่ชุมชนตนเองตั้งแต่ต้นทางตั้งที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมืองได้ดำเนินการจัดรูปแบบการจัดการขยะสู่การสร้างหลักสวัสดิการชุมชนในตำบลทั้ง 23 ชุมชนและได้รับรางวัลสิ่งแวดล้อม จังหวัดร้อยเอ็ดจึงได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนเหนือเมืองให้เป็นชุมชนตัวอย่างของจังหวัดร้อยเอ็ดสำหรับการบริหารจัดการขยะแก่ชุมชนที่สนใจ (Pollution Control Department, 2016)

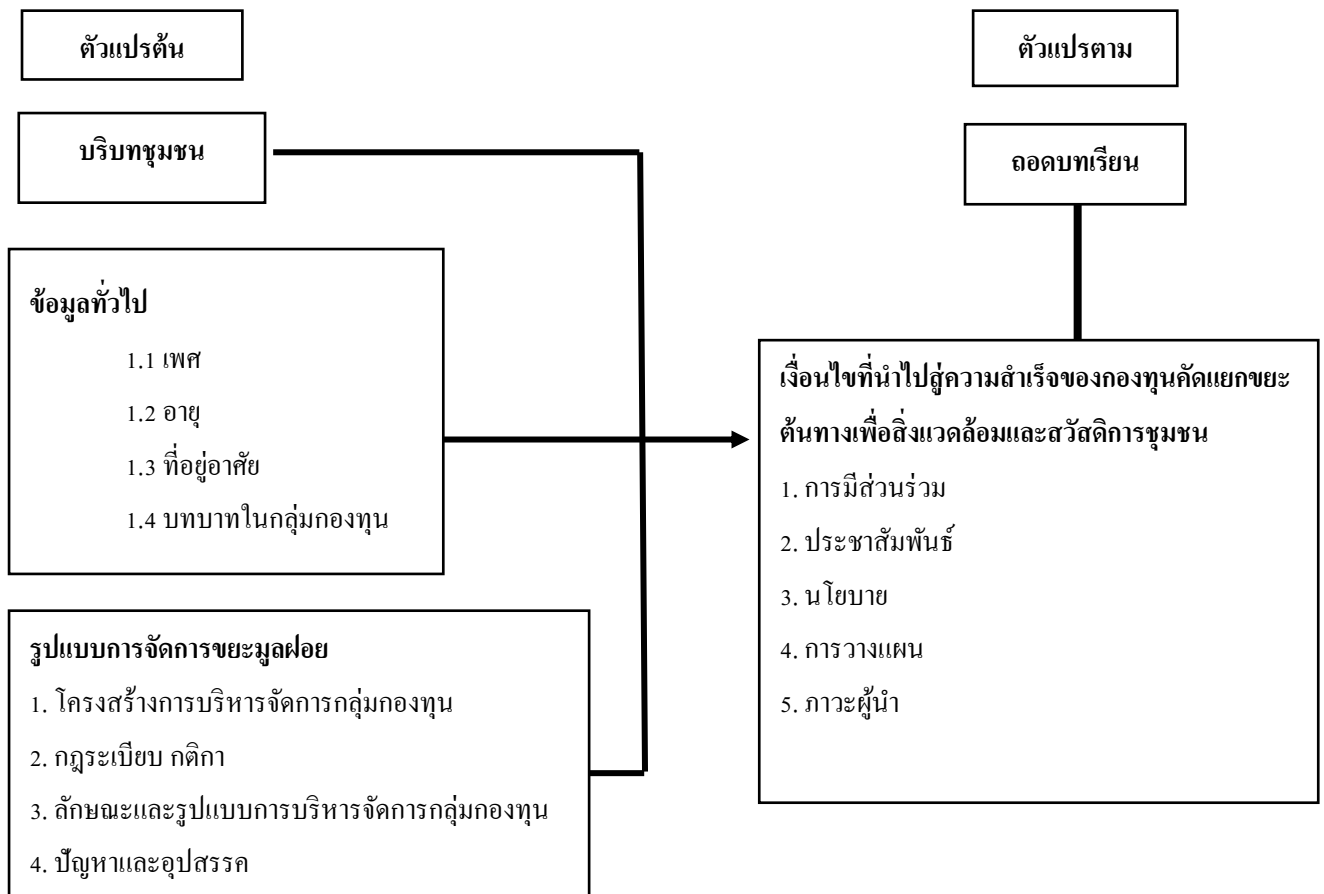
ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยกรณีศึกษากองทุนคัดแยกขยะต้นทาง ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำไปสู่การถอดบทเรียนความสำเร็จของการจัดการขยะมูลฝอยที่เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างให้กับชุมชนที่มีความต้องการส่งเสริมงานสวัสดิการชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของกองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อ
 สิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน
2. เพื่อถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอยของกองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อ
 สิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน

กรอบแนวคิด

การศึกษาเรื่อง การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา กองทุนคัดแยกขยะ
 ต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้มี
 ตัวแปรดังนี้

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอย กรณีศึกษา กองทุนคัดแยกขยะ
ต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” ในครั้งนี้
ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการ
สัมภาษณ์แบบเจาะจงโดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบปลายเปิดเป็นหลักทั้งนี้จะใช้กรอบข้อคำถาม
แบบกว้างๆ เพื่อให้คำตอบที่ครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย และนำผลจากการสัมภาษณ์ที่จัดบันทึก
หรืออัดเทปที่ได้รับการอนุญาตมาเรียบเรียงตรวจสอบความถูกต้องเพื่อทำการวิเคราะห์หาข้อสรุป
และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม โดยสัมภาษณ์จำนวน 19 คน ประกอบด้วย
เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 3 คน และตัวแทนหมู่บ้านทั้ง 8 หมู่ ซึ่งมีการบริหารจัดการ
ขยะมูลฝอยภายใต้รูปแบบกองทุนกองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน
มีการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ 2 แบบดังนี้ 1) การบริหารจัดการการขายขยะกับองค์การบริหารส่วน
ตำบลเหนือเมืองโดยตรงจำนวน 4 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน ประกอบด้วย บ้านสามแยกโพธิ์ชัย หมู่ 2
บ้านหนองผักแว่น หมู่ 4 บ้าน ไทยอุดม หมู่ 17 บ้านหนองผักแว่น หมู่ 23 และ 2) การบริหารจัดการ
การขายขยะด้วยตัวเองภายในชุมชน จำนวน 4 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน ได้แก่ บ้านป่าม่วง หมู่ 21
บ้านโนนงาม หมู่ 15 บ้านแดง หมู่ 8 และบ้านแดง หมู่ 20 โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง
จากคุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมายดังนี้ 1. เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนคัดแยกขยะต้นทาง 2. บุคคลที่เข้า
รวมกิจกรรมการขายขยะกลุ่มกองทุนคัดแยกขยะต้นทาง 3. เป็นบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลตาม
วัตถุประสงค์เป็นอย่างดี 4. เป็นผู้ที่สมัครใจหรือยินยอมให้ข้อมูล จำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน
19 คน

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของกองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและ สวัสดิการชุมชน

องค์การบริหารตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด ส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะ
ต้นทาง ต่อยอดกลายเป็นขยะทอง และขยะบุญที่ลานหน้าองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พร้อมด้วย ปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น และคณะเจ้าหน้าที่ร่วมกันรับซื้อขยะจากชาว
ตำบลเหนือเมือง ที่ร่วมใจกันขนขยะที่ผ่านการคัดแยกแล้วมาขายต่อยอดจนกลายเป็นขยะทอง
เปลี่ยนขยะเป็นเงิน และขยะบุญเพื่อใช้การอุปถัมภ์สังเคราะห์ สมาชิกที่เข้าร่วมกองทุนคัดแยกขยะ

ต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อม ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ. ศ. 2559-2564) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอและเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2554 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ ระยะ 1 ปี (พ. ศ. 2559-2560) และมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ และให้กระทรวงมหาดไทยกำกับดูแลให้จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมืองได้ทำกองทุนคัดแยกขยะต้นทางปริมาณขยะอยู่ที่ 400,000 กว่ากิโลกรัม รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 1,500,000 บาท แล้วก็ได้นำเงินช่วยเหลือสมาชิกที่เสียชีวิต 75 ศพ ที่เสียชีวิตคนสุดท้าย ได้รับเงินค่าฌาปนกิจสงเคราะห์ ถึง 22,140 บาท

องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมืองมีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 29.25 ตารางกิโลเมตร จำนวนประชากรทั้งสิ้นรวม 19,750 คน คริวเรือน จำนวน 4,144 คริวเรือน ประกอบด้วย 23 หมู่บ้าน และเป็นเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัย ชุมชนและสถานบริการสถานประกอบการห้างสรรพสินค้า ร้านค้า สถานศึกษาและหน่วยงานราชการ โรงแรม รีสอร์ท และสถานพยาบาล ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดมูลฝอย จำนวน 552.91 ตัน ต่อเดือน หรือ 60 ตันต่อวัน กองทุนคัดแยกขยะต้นทางสามารถลดปริมาณขยะ และชาวตำบลเหนือเมืองมีรายได้จากขยะทอง และร่วมกันสร้างบุญ

ปี 2563 ได้มีการจัดการของกองทุนคัดแยกขยะที่เป็นรูปแบบจัดการด้วยตัวเองเกิดขึ้นจากการที่ชุมชนและสมาชิกที่อยู่ในกองทุนรับภาระค่าฌาปนกิจศพที่มีจำนวนมาก ไม่ได้ทำให้เกิดเป็นภาระจึงได้มีการปรึกษากับอบต. และผู้นำชุมชนให้มีการบริหารจัดการเป็น 2 รูปแบบคือ 1. การบริหารจัดการร่วมกลัขององค์การบริหารส่วนตำบล และ 2. การบริหารด้วยตัวเองภายในชุมชนโดยการบริหารจัดการที่ทั้ง 2 รูปแบบที่มีเหมือนกัน คือ เป็นกองทุนเกี่ยวกับการขายขยะเพื่อนำมาเป็นสวัสดิการฌาปนกิจศพให้แก่สมาชิกโดยราคาขายทางอบต. จะกำหนดราคากลางเพื่อใช้เป็นราคาซื้อขายและสมาชิกจะมีสมุดการขายขยะในแต่ละเพื่อให้สมาชิกได้รู้ยอดในการขายในแต่ละครั้งของตัวเองเมื่อและทุกครั้งที่ยาขยะเสร็จคณะกรรมการจะแจ้งวันในการขายขยะของในเดือนถัดไปสิ่งที่ทั้ง 2 รูปแบบมีความแตกต่างกัน คือ รูปแบบการบริหารจัดการที่มีความแตกต่างกัน โดยที่การบริหารจัดการขายขยะร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเป็นข้าราชการมีรายได้ที่มั่นคง เมื่อมีผู้เสียชีวิตจะเก็บคริวเรือนละ 20 บาทต่อศพ เนื่องจากจำนวนสมาชิกมีค่อนข้างมากมีเครือข่ายสมาชิกระดับตำบลจึงทำให้สามารถเรียกเก็บค่าสงเคราะห์ผู้เสียชีวิตจำนวนไม่สูง แต่สมาชิกของกองทุนสวัสดิการนี้ต้องจ่ายค่าสงเคราะห์ศพจำนวนบ่อยครั้ง

ในแต่ละเดือนซึ่งในบางสัปดาห์มีการขอยืมเงินที่ค่อนข้างสูงต่อจำนวนผู้เสียชีวิตจำนวน คน และสมาชิกที่เข้าร่วมจำเป็นต้องขายขยะอย่างน้อย 6 เดือนจึงจะได้รับสิทธิ์เพื่อให้มีขอยืมเงินในบัญชีเพียงพอต่อค่าฌาปนกิจในแต่ละครั้งที่เกิดผู้เสียชีวิตจำเป็นต้องนำเงินสดมาเพื่อให้เพียงพอ หากสมาชิกกองทุนเสียชีวิต ญาติหรือสมาชิกของผู้เสียชีวิตไม่สามารถดำเนินการขอยืมเงินสงเคราะห์ได้ทันทีจำเป็นต้องรอให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลออกเอกสารก่อนจึงจะได้รับเงินสงเคราะห์ภายหลัง ในขณะที่การบริหารจัดการขยะด้วยตัวเอง สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเป็นกลุ่มเกษตรกร มีรายได้ที่ไม่มากนัก เมื่อมีผู้เสียชีวิตจะเก็บคร้วเรือนละ 200 บาทต่อศพ โดยอัตราเงินที่เรียกเก็บต่อศพมีอัตราที่สูงกว่าการบริหารจัดการร่วมกับทางอบต. เนื่องจากสมาชิกเป็นกลุ่มคนในหมู่บ้านเดียวกันมีการบริหารจัดการเฉพาะหมู่บ้านตนเอง ดังนั้นการเรียกเก็บเงินสงเคราะห์จึงอยู่ในอัตราที่สูงกว่าแต่เป็นจำนวนอัตราที่สมาชิกในหมู่บ้านให้การยินยอมจากการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการ แม้จะมีอัตราการเรียกเก็บต่อศพค่อนข้างสูงแต่ไม่บ่อยครั้งเหมือนกับการเป็นสมาชิกกองทุนที่มีการบริหารจัดการร่วมกับทางอบต. และสมาชิกที่เข้าร่วมจำเป็นต้องขายขยะ 3 เดือนจึงจะได้รับสิทธิ์ หากมีผู้เสียชีวิตในกองทุนญาติหรือสมาชิกในคร้วเรือนสามารถรับเงินสงเคราะห์ได้ทันทีจากคณะกรรมการหรือผู้ใหญ่บ้านในชุมชน

2. การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอยของกองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน

การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอยของกองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน พบว่า เงื่อนไขที่นำสู่ความสำเร็จของทั้ง 2 รูปแบบ ประกอบด้วย 3 ด้าน ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านนโยบาย

ด้านภาวะผู้นำ การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในการบริหารกองทุนฯ เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมจากสมาชิกในการวางแผนการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับชุมชนสมาชิกที่รับภาระค่าฌาปนกิจไม่ไหวเนื่องจากการเสียชีวิตในรูปแบบระดับตำบลที่มีจำนวนการเสียชีวิตจำนวนมาก เนื่องจากสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร เงินจากการขายขยะที่ไม่เพียงพอค่าฌาปนกิจที่มีจำนวนมาก มีคณะกรรมการการบริหารจัดการทั้งสิ้น 3 คน ประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตัดสินใจมาบริหารจัดการขยะด้วยตนเองกันภายในชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วม สมาชิกในกองทุนให้ความร่วมมือจากการมองเห็นผลประโยชน์ในการเข้าร่วมไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์จากการได้รับเงินสงเคราะห์จากอาชีพและการได้รับรายได้จากการแปรรูปขยะเพิ่มมูลค่าโดยจะ ใช้คนที่เป็สมาชิกมาร่วมกันทำกิจกรรม เช่น การทำไม้กวาดทางมะพร้าว (ขวดน้ำพลาสติก) แจกกันขวดน้ำ ดอกไม้จากขวดน้ำ เพื่อสร้างรายได้ให้สมาชิกที่ผู้สูงอายุเป็นชุมชน

ด้านนโยบาย การบริหารงานมีความสอดคล้องกับพื้นฐานและลักษณะของคนในชุมชนมีความยืดหยุ่น กฎระเบียบและกติกาให้เกิดความสอดคล้องและเหมาะสมกับสมาชิกสำหรับจัดการขยะกันภายในชุมชน เริ่มจากสมาชิกจะได้รับสวัสดิการของกองทุนก็ต่อเมื่อสมัครใจเข้าเป็นสมาชิกกองทุนและได้รับรองจากคณะกรรมการในการเป็นสมาชิก และเมื่อมีการคัดแยกขยะต้นทางสมาชิกในครัวจะต้องนำขยะรีไซเคิลมาขายในวันเวลาที่ตลาดรับซื้อประจำหมู่บ้าน โดยต้องมีการขายขยะติดต่อกันครบเดือนที่กำหนดจึงจะได้รับสิทธิ์สวัสดิการ กรณีสมาชิกเสียชีวิตจะได้รับสวัสดิการเป็นเงินสงเคราะห์ศพ โดยจำนวนเงินสวัสดิการที่จะได้รับเท่ากับจำนวนครัวเรือนสมาชิกผลประโยชน์จากเงินสวัสดิการสงเคราะห์ศพให้แก่สมาชิกในครัวเรือนวันแต่สมาชิกได้แสดงเจตนาระบุผู้รับผลประโยชน์ไว้ ทั้งนี้ผู้รับผลประโยชน์จะต้องมีความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นทายาทโดยธรรมตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การถอดบทเรียนการจัดการขยะมูลฝอยของกองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชน

การมีส่วนร่วมกับกองทุนพบว่าเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิกภายใต้กองทุนฯ ในการทำ กิจกรรมการขายขยะต่อเนื่องของทุกๆเดือนเพื่อนำมาเป็นสวัสดิการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Lertkrai, P. (2007) พบว่าการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการกลุ่มกองทุนฯนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในการจัดสวัสดิการชุมชนโดยผ่านกระบวนการการเรียนรู้และการทำกิจกรรม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมที่จัดในชุมชนอยู่อย่างเสมอและมีความต่อเนื่อง

รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนตัวผู้นำและคณะกรรมการจะถูกเลือกให้เป็นคนดำเนินงานเพราะชุมชนมีความไว้วางใจเชื่อใจในเรื่องความซื่อสัตย์ในการทำงาน มีความรับผิดชอบการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกที่เท่าเทียมกัน โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Lertkrai, P. (2007) พบว่าการยอมรับของคนในชุมชนเป็นการยอมรับในตัวผู้นำและคณะกรรมการที่มีความซื่อสัตย์

โปร่งใส มีความรับผิดชอบ และการจัดบริการด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีผลต่อความสำเร็จ
การจัดสวัสดิการชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมที่สมาชิกในกองทุนให้ความร่วมมือจากการมองเห็นผลประโยชน์
ในการเข้าร่วมกองทุน สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับคณะกรรมการในการขายขยะภายใต้
กองทุนจากการขายขยะเพื่อสวัสดิการที่จะได้รับเมื่อสมาชิกในครอบครัวเสียชีวิตสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ Worachitsanupong, W. (2017) ที่พบว่า การจัดการขยะ ของชุมชนในกระบวนการ
การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติ ร่วมรับประโยชน์ และ
ร่วมประเมิณผล ชัดหลักพึ่งพาตนเอง โดยเน้นใช้ทรัพยากรที่มีแต่ละชุมชน

ด้านผู้นำที่มีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในการบริหารปรับเปลี่ยนรูปแบบการ
บริหารกองทุนคัดแยกขยะต้นทางให้กับสมาชิกเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และสมาชิกในกองทุน
ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎของกองทุนเป็นอย่างดีจากการมองเห็นผลประโยชน์ที่จะ
ได้รับในการเข้าร่วมกองทุนซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ Phosakul, R. (2020) ที่พบว่า ปัจจัยหลักที่
ส่งผลให้การจัดการประสบความสำเร็จคือ ผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งปฏิบัติตนให้เห็นเป็น
แบบอย่างและการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนอุปนิสัย ของผู้นำชุมชน และประชาชนใน
พื้นที่ การดำเนินการจัดการขยะมีความยั่งยืนยิ่งขึ้น ได้แก่การสนับสนุนและส่งเสริม โดยองค์กร
ปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานภายนอก/นักวิชาการ และการให้ความรู้

รูปแบบการบริหารจัดการสวัสดิการฌาปนกิจของตำบลเหนือเมือง มีการบริหาร
ออกเป็น 2 รูปแบบ เนื่องจากความไม่พร้อมและข้อจำกัดต่อกฎระเบียบของกองทุนดังกล่าว ส่งผล
ให้เกิดการปรับรูปแบบการบริหารให้มีความยืดหยุ่นกับสมาชิกในชุมชนมากขึ้นทั้งในด้านขนาด
ของกลุ่มสมาชิกให้มีพื้นที่เล็กลงเพื่อสามารถให้ส่งเงินฌาปนกิจได้ซึ่งสอดคล้องกับ
Wattanasiritham, P. & Extreme Diamond, P (2008) ที่กล่าวถึงรูปแบบการจัดสวัสดิการ โดยชุมชนที่
เกิดขึ้นโดยฐานต่าง ๆ นั้นที่กล่าวถึงการจัดสวัสดิการให้เริ่มจากเล็กไปใหญ่ ทำแบบค่อยเป็น ค่อย
ไป หากคิดจะจัดสวัสดิการ แบบรวดเร็วเกินไป โดยที่คนไม่พร้อมอาจส่งผลต่อความไม่เติบโตและ
ความเข้มแข็งของกลุ่มสวัสดิการดังกล่าว

ซึ่งตามหลักการของการบริหารจัดการงานสวัสดิการที่ส่งเสริมให้มีการทำในลักษณะ
ภาพใหญ่มีการขยายจำนวนสมาชิกของกลุ่มจำนวนมาก แต่พอทำจริงแล้วกลับยังไม่เหมาะสม
(Community Organization Development Institute (2004) กับบริบทของหมู่บ้านบางหมู่บ้านใน
ตำบลเหนือเมืองที่มีความไม่สอดคล้องเหมาะสมตามบริบทของรายได้ อาชีพ ของกลุ่มสมาชิก
กองทุนคัดแยกขยะต้นทางเพื่อสิ่งแวดล้อมและสวัสดิการชุมชนตำบลเหนือเมือง โดยเฉพาะกลุ่มที่มี

การจัดสวัสดิการด้วยตนเอง เนื่องจากรูปแบบการสวัสดิการที่ดำเนินการร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกที่ต้องจ่ายเงินสงเคราะห์ค่าทำศพที่ค่อนข้างสูงในแต่ละเดือนจากการที่มีสมาชิกจำนวนมากและครอบคลุมพื้นที่ที่หลากหลาย ทำให้ไม่สามารถสงเคราะห์ค่าทำศพได้แม้จะมีการเก็บค่าทำศพด้วยจำนวนเงินไม่มาก ดังนั้นการจัดสวัสดิการจึงควรคำนึงถึงบริบทของชุมชนและสมาชิกของกลุ่มเป็นฐานเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ กติกาที่มีความเหมาะสมเพื่อให้เกิดการดำเนินสวัสดิการชุมชนได้อย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการส่งเสริมการจัดการขยะประเภทขยะอินทรีย์ เนื่องจากในตำบลเหนือเมืองมีขยะอินทรีย์ปริมาณมากเพื่อนำไปใช้ประโยชน์การทำปุ๋ยอินทรีย์ในภาคการเกษตร
2. การประชาสัมพันธ์องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการปรับให้มีความทันสมัย การในทางด้านสื่อโฆษณาการรับรู้ข่าวสารให้มีความน่าสนใจ และทันสมัยกับวัยรุ่นเนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่แข็งแรง และมีความสามารถ และทักษะ หากมีกลุ่มวัยนี้เข้ามาจะสามารถพัฒนากองทุนให้เป็นที่รู้จัก เช่น โฆษณา ทาง TikTok YouTube เพื่อให้เกิดความสนใจ
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหมู่บ้าน การหาทางเลือกเพื่อให้กองทุนมีความน่าสนใจ ในการบริหารจัดการกองทุนให้เกิดความยั่งยืน เนื่องจากปัจจุบันในกองทุนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุจึงอยากให้มีกลุ่มวัยรุ่นเนื่องจากวัยรุ่นมีความแข็งแรง และทักษะต่างๆ ที่สามารถนำมาพัฒนากองทุนได้ดียิ่งขึ้น

References

- Community Organization Development Institute). (2004). Community Organization Power. Retrieved 16August2022.form <https://ref.codi.or.th/about-codi/operating-results/260-report-2544>
- Environment Office Region 2 Lampang. (2021). Comprehensive municipal solid waste management. Lampang:Environmental Management Promotion Section Environment Office Region 2 Lampang Retrieved 15August2022.form <https://www.pcd.go.th/publication/4997>

- Lertkrai, P. (2007). Successful concept and model of community welfare. Master of Political Science Thesis, Thammasat University. Bangkok.
- Phosakul, R. (2020). Lessons learned from people's waste management success Ban Rong Wua Khu Salod Subdistrict, Lat Bua Luang District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province (Independent research for the Master's degree is not published). National Institute of Development Administration, Bangkok.
- Pollution Control Department. (2016). SAO Model Plan transforms "money waste" into "merit garbage". Retrieved 9 August 2022. form <https://thaimsw.pcd.go.th/newsdetail.php?id=122>
- Pollution Control Department. (2018). Report on the situation of municipal solid waste disposal sites in Thailand. Retrieved 10 August 2022. form <https://www.pcd.go.th/publication/26832>
- Power Fair Create happiness Northeast Thailand (2019). Northeast Waste Management. (2019). Retrieved 9 August 2022 form <https://issuu.com/lpkebook/docs/>_____
- 62
- Solid Waste Information and Information Management System. (2021). Statistical data...the key to unlocking Garbage problem. Retrieved. 9 August 2022. form <https://infotrash.deqp.go.th/news/78>
- Wattanasiritham, P. & Extreme Diamond, P. (2008). Social Administration Science of the Century For Thai and global society. Bangkok: Community Organization Development Institute.
- Worachitsanupong, W. (2017). Model of municipal waste management in Dongmada Subdistrict Municipality, Mae Lao District. Naresuan Research Paper No. 13: Research and Innovation Driving Economy and Society. Naresuan University, 1262-1271

Research Writing Problems and Needs for ChatGPT to Enhance Business English Students' Research Writing Abilities

Sittisak Prajuabchok¹ / Supharn Gattaro² / Puttachart Limsiriruengrai³

¹⁻²Student, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: 630112156006@bru.ac.th

Email: 630112156036@bru.ac.th

³Lecturer, Business English Program, Buriram Rajabhat University, Thailand

Email: puttachart.ls@bru.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to examine the problems faced by senior students majoring in Business English at Buriram Rajabhat University in their research writing and to investigate the need for ChatGPT training to enhance their research writing abilities. A purposive sample of 86 fourth-year business English students enrolled in the 2044902 Special Project course during the first semester of the academic year 2023 was selected for this study. Data were collected through an e-questionnaire form. The collected data, including suggestions and opinions, were analyzed using content analysis along with statistical measures such as mean, standard deviation, and percentage.

The results revealed that the most significant problem faced by senior students in Business English was writing clear and concise research problem statements (3.88), followed by difficulties in analyzing and interpreting research data (3.87), gathering relevant information and conducting thorough research (3.87), and citing and referencing accurately (3.86). The overall mean score (3.75) highlighted the substantial difficulty experienced by these students. Regarding their needs, the participants recognized the potential of ChatGPT in improving various aspects of research writing, including problem statement crafting (3.98), citation and referencing (3.92), and communication of findings (3.88). They also expressed interest in developing critical thinking skills, organizing research papers, improving citation and referencing, and receiving feedback. Furthermore, the participants emphasized the importance of ChatGPT training and its potential

for document translation, indicating their willingness to utilize technology to enhance their research writing skills.

Keywords: problems, research writing, needs, ChatGPT training

Introduction

Research writing is vital for business English senior students, as it is instrumental to their academic and professional success. Proficiency in research writing enables students to effectively communicate their ideas, theories, and research findings, contributing to their overall growth. However, many business English senior students face various challenges in this area, including structuring papers and formulating arguments. Inadequate understanding of citation styles, limited research methodology knowledge, and poor time management skills further hinder their ability to produce high-quality research papers.

Numerous studies have examined research writing difficulties across different academic levels. Doctoral students encounter challenges such as global and local writing issues, vocabulary instruction, discipline-specific writing support, and timing of ESL support services (Casanave & Hubbard, 1992). Similarly, master's students in English Language Education face difficulties in topic selection, problem formulation, method selection, sample determination, instrument design, data processing, result organization, and presenting research implications (Sitompul & Anditasari, 2022). Undergraduate students majoring in English Language and Literature in Jordanian universities encounter obstacles related to attitudes towards research paper writing, methodology challenges, limited background knowledge, lack of prerequisites, insufficient resources, and a lack of methodology knowledge (Altikriti, 2022). These studies provide valuable recommendations and solutions to help students overcome these obstacles and successfully complete their research projects, contributing to a deeper understanding of the writing difficulties faced by undergraduate students and offering practical insights to enhance their writing endeavors.

Recognizing the importance of addressing these challenges, it is crucial to understand the specific problems and needs of business English senior students at Buriram Rajabhat University. By identifying these challenges, appropriate interventions can be designed to effectively support and enhance students' research writing abilities. Exploring innovative approaches, such as integrating ChatGPT training, is essential to improve research writing skills. ChatGPT, powered by advanced natural language processing and machine learning algorithms, has shown potential in providing real-time assistance and feedback to students during the research writing process. Barrot (2023) suggests that ChatGPT can be integrated into the writing process, maintaining writing integrity while comparing AI-generated texts with human-written texts to identify linguistic differences. AI tools like ChatGPT offer consistent feedback, reducing teacher workload and providing personalized support to students. Further research can explore how ChatGPT enhances writing accuracy and genre awareness. While primarily following standard written American English, ChatGPT also has the potential to generate text in other English varieties. Continued exploration of ChatGPT's capabilities and effective utilization is necessary. Aroonmanakun (2023) highlights the benefits of AI in higher education, including personalization, task automation, improved outcomes, access and inclusivity, industry adaptation, and increased efficiency. AI has the potential to revolutionize higher education, improving learning experiences, optimizing resources, and enhancing student outcomes. Leveraging ChatGPT's capabilities can address the specific challenges faced by students and support them in overcoming obstacles encountered in research writing.

This study aimed to investigate the problems in research writing faced by business English senior students and explore the needs for ChatGPT training. The findings will inform the development of tailored interventions to address the identified challenges and meet the unique needs of the student population. By bridging the gap between existing research writing challenges and the potential benefits of ChatGPT training, this research will contribute to enhancing research writing skills among students at Buriram Rajabhat University. The study's insights will foster academic growth and prepare students for successful careers, where effective research writing skills are highly valued.

Research Objectives

1. To examine the problems in research writing of business English senior students at Buriram Rajabhat University
2. To investigate the needs for ChatGPT training to improve the research writing abilities of business English senior students at Buriram Rajabhat University

Research Methodology

1. Population and Sample Group

The study was conducted with a purposive sample of 86 samples from the 4th year business English students enrolled in the 2044902 Special Project course and writing a research report on their independent studies in the first semester of the academic year 2023 at Buriram Rajabhat University. In this study, the samples were selected based on the following criteria:

1. The students must have been enrolled in the 4th year of the Business English program at Buriram Rajabhat University.
2. The students must have been taking the 2044902 Special Project course in the first semester of the academic year 2023.
3. The students must have been writing a research report on their independent studies.
4. The students voluntarily responded to the questionnaire.

2. Research Instrument

The questionnaire was carefully designed to address the research objectives and collect relevant data from the participants. It underwent a thorough review and revision process to ensure its validity and reliability. The questions were formulated based on a review of the literature on research writing problems and the potential benefits of ChatGPT training. The selection of a suitable theoretical framework for this study led to the application of the Technology Acceptance Model (TAM), a well-established theory widely utilized for comprehending the acceptance and utilization of technology. To enhance the questionnaire's validity, a pilot study was conducted with a small group of participants to test the clarity and understandability of the questions. Feedback from the pilot study participants was used to refine

the wording and structure of the questionnaire. The questionnaire was then administered through Google Forms, a widely used online survey platform that allows for efficient data collection and management. Participants were selected through purposive sampling, targeting 101 business English senior students at Buriram Rajabhat University who were enrolled in the 2044902 Special Project course. The questionnaire consisted of 25 questions divided into three sections: Research Writing Problems, ChatGPT Training Needs, and Other Suggestions/Opinions. The questions in each section were carefully designed to capture key aspects of the research topic and elicit valuable insights from the participants.

After collecting the responses from 86 participants (100%), the data were subjected to a rigorous analysis using descriptive statistics. Descriptive statistics were employed to summarize and organize the collected data, providing a comprehensive overview of the overall patterns and trends observed in the participants' responses. The Likert scale responses were tabulated and analyzed to identify the levels of the research writing problems and ChatGPT training needs of the participants. Furthermore, the qualitative data collected from the open-ended section of the questionnaire were subject to content analysis. This involved systematically categorizing and interpreting the participants' suggestions, opinions, and other qualitative responses to gain deeper insights into their perspectives on the research topic.

Results

Problems in Research Writing

This section presents the findings related to the problems faced by business English senior students in research writing. The data obtained from the questionnaire responses were analyzed using descriptive statistics, and the levels of agreement or disagreement among the participants were identified in Table 1.

Table 1

Problems in Research Writing

No.	Problems in Research Writing	Mean	S.D.	Meaning
1.	Challenges in structuring and organizing research papers	3.76	0.89	high
2.	Difficulty in selecting appropriate and engaging research topics	3	0	neutral
3.	Struggle with citing and referencing sources accurately	3.86	0.86	high
4.	Difficulty in analyzing and interpreting research data	3.87	0.92	high
5.	Challenges in writing clear and concise research problem statements	3.88	0.86	high
6.	Struggle with using appropriate academic language and vocabulary	3.85	0.83	high
7.	Difficulty in effectively communicating research findings	3.71	0.97	high
8.	Challenges in structuring and formatting papers according to guidelines	3.81	0.90	high
9.	Struggle with organizing ideas logically and coherently	3.81	0.98	high
10.	Difficulty in gathering relevant information and conducting thorough research	3.87	0.82	high
Total		3.75	0.88	high

Table 1 above shows that among these problems, writing clear and concise research problem statements emerged as the most significant with a mean score of 3.88 and a standard deviation of 0.86. Following closely behind, students reported difficulty in analyzing and interpreting research data (mean = 3.87, SD = 0.92), gathering relevant information and conducting thorough research (mean = 3.87, SD = 0.82), and citing and referencing sources accurately (mean = 3.86, SD = 0.86) respectively.

Furthermore, the comprehensive analysis of the data yielded an overall mean score of 3.75, accompanied by a standard deviation of 0.88. These results underscore the substantial level of difficulty experienced by senior students in the Business English program when it comes to research writing. The specific areas highlighted in the findings provide valuable insights into the primary obstacles that students encounter throughout their research writing endeavors. Consequently, addressing these challenges becomes of utmost importance in order to effectively enhance the research writing skills of senior students pursuing a Business English specialization.

Needs for ChatGPT Training

This section presents the findings related to the needs of business English senior students for ChatGPT training. The data obtained from the questionnaire responses were analyzed using descriptive statistics, and the levels of agreement or disagreement among the participants were identified in Table 2 below.

Table 2

Needs for ChatGPT Training

No.	Needs for ChatGPT Training	Mean	S.D.	Meaning
1.	I believe that integrating ChatGPT training in research writing would be beneficial for business English senior students.	3.84	0.88	high
2.	I think using ChatGPT would help enhance my understanding of research writing concepts and techniques.	3.87	0.85	high

Table 2 (Continued)

No.	Needs for ChatGPT Training	Mean	S.D.	Meaning
3.	I would be interested in participating in ChatGPT training sessions focused on improving research writing abilities.	3.83	0.88	high
4.	I believe that ChatGPT can provide valuable feedback and suggestions to improve my research writing skills.	3.85	0.85	high
5.	I think ChatGPT can help me overcome challenges related to organizing and structuring research papers effectively.	3.85	0.82	high
6.	I believe ChatGPT can assist me in improving my citation and referencing skills in research writing.	3.92	0.84	high
7.	I think ChatGPT can provide useful guidance in selecting appropriate research topics for business English projects.	3.86	0.80	high
8.	I believe that ChatGPT can help me develop better analytical and critical thinking skills in research writing.	3.81	0.91	high
9.	I think using ChatGPT can improve my ability to write clear and concise research problem statements.	3.98	0.84	high
10.	I believe that ChatGPT can enhance my overall communication of research findings and conclusions in writing.	3.88	0.87	high
11.	I am interested in receiving ChatGPT training to improve my research writing abilities.	3.87	0.86	high
Total		3.87	0.86	high

The results presented in Table 2 indicate the participants' perspective on the need for ChatGPT, with the highest mean scores suggesting that utilizing ChatGPT can effectively improve their abilities in various aspects of research writing. Participants strongly believe that ChatGPT can enhance their skills in crafting clear and concise research problem statements, as evidenced by a mean score of 3.98 (SD = 0.84). Similarly, participants perceive that ChatGPT can assist them in improving their citation and referencing skills in research writing, with a mean score of 3.92 (SD = 0.84). Additionally, participants acknowledge that ChatGPT can contribute to enhancing their overall communication of research findings and conclusions in writing, as reflected by a mean score of 3.88 (SD = 0.87). These findings underscore the participants' recognition of ChatGPT as a valuable tool for addressing specific challenges in their research writing process.

The aspects of research writing I would like to learn from ChatGPT training are (Please select all that apply):

86 responses

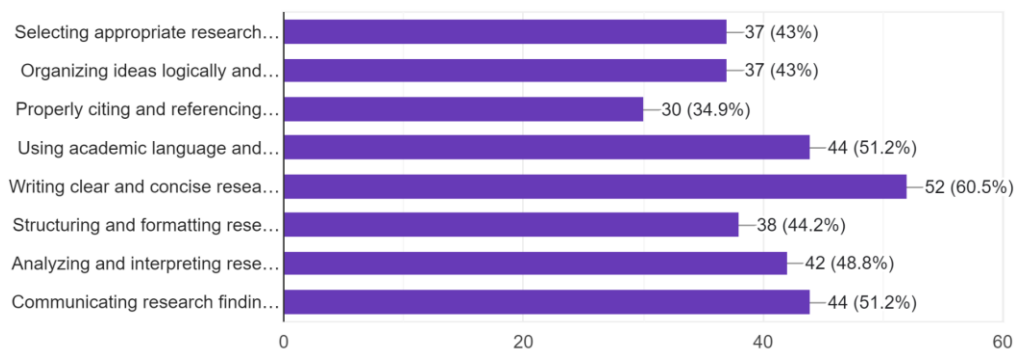

Figure 1: Interest and Perceived Benefits of ChatGPT Training

These findings indicate that the participants have the highest interest in improving their skills in writing clear and concise research problem statements and using academic language and vocabulary effectively. They also show considerable interest in enhancing their abilities to communicate research findings and conclusions, analyze and interpret research data, and address aspects such as selecting appropriate research topics, organizing ideas, and structuring and formatting research papers.

How much time would you be willing to commit to ChatGPT training?

86 responses

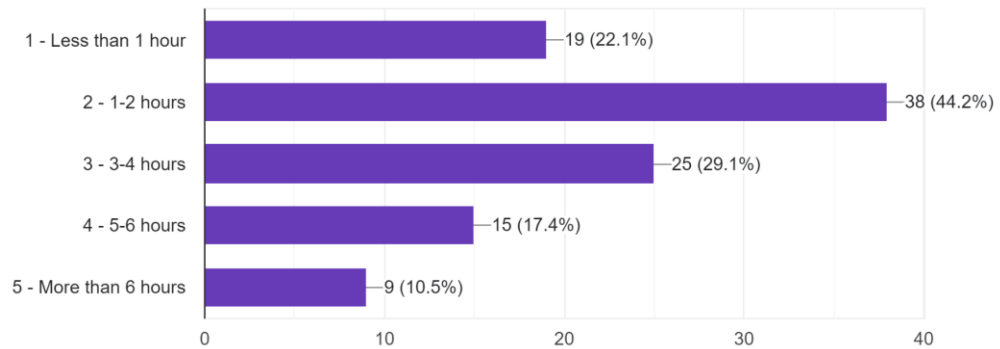

Figure 2: Preferences for Time Commitment for ChatGPT Training

Regarding the preferences for ChatGPT training, participants indicate a preference for a time commitment of 1-2 hours. This suggests that they are willing to dedicate a reasonable amount of time to engage in the training program.

Where would you like to get the training?

86 responses

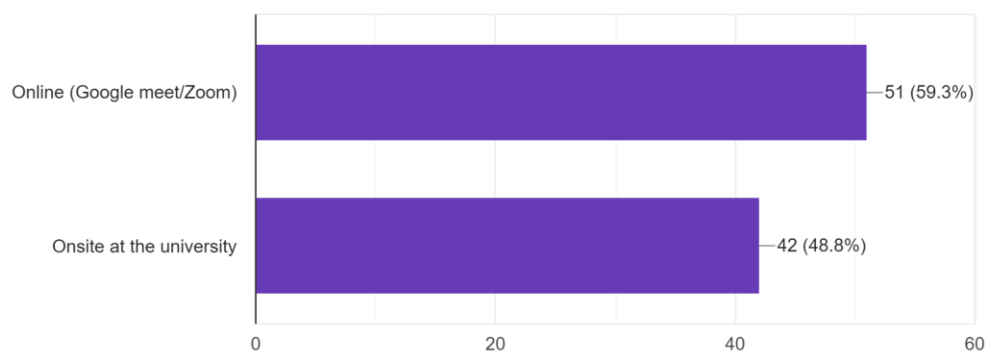

Figure 3: Preferences for the Location of the Training

These findings reveal that the majority of participants, approximately 59.3%, prefer to receive the training online through platforms like Google Meet or Zoom. On the other hand, about 48.8% of the participants expressed a preference for onsite training at the university. The results suggest that online training is more favored, potentially due to its convenience, flexibility,

and accessibility. This preference for online training may allow participants to engage in the program remotely without the constraints of physical presence on campus.

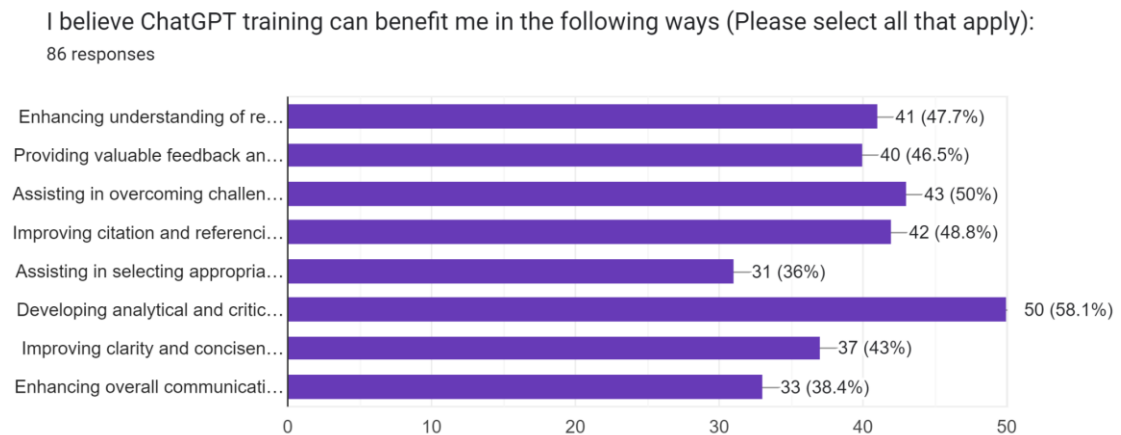

Figure 4: Areas of Interest in ChatGPT Training

Based on the results, the participants' preferences and interests in different aspects of ChatGPT training for enhancing their research writing abilities have been identified. The highest-ranked aspect is the development of analytical and critical thinking skills, with approximately 58.1% of participants expressing an interest in improving these skills. Following closely is the desire to overcome challenges related to organizing and structuring research papers, which garnered the interest of approximately 50% of the participants. Additionally, improving citation and referencing skills and enhancing understanding of research writing concepts and techniques were regarded as important by approximately 48.8% and 47.7% of participants, respectively. Valuable feedback and suggestions for improving research writing skills received a moderate level of interest from approximately 46.5% of participants.

Furthermore, there was moderate interest in improving clarity and conciseness in research problem statements, receiving assistance in selecting appropriate research topics, and enhancing overall communication of research findings and conclusions, with participation percentages ranging from 36% to 43%. These findings emphasize the participants' specific areas of interest, highlighting the significance of developing analytical and critical thinking skills, organizing and structuring research papers, and improving citation and referencing skills.

Moreover, there is notable interest in understanding research writing concepts and techniques, receiving valuable feedback, improving clarity in research problem statements, selecting appropriate research topics, and enhancing overall communication of research findings and conclusions.

Other Suggestions/Opinions

For other suggestions, the participants expressed a strong demand for ChatGPT training to improve their research writing skills. They emphasized the importance of using available tools and showed interest in ChatGPT for document translation, highlighting their openness to leveraging technology to enhance their abilities and overcome language barriers in research writing.

Discussions

Problems in Research Writing

The analysis of the data reveals that Business English senior students face various challenges in their research writing. The most prominent difficulties reported by the students include structuring and organizing research papers, accurately citing and referencing sources, analyzing and interpreting research data, writing clear and concise research problem statements, and using appropriate academic language and vocabulary. These challenges are indicated by the respective mean scores and standard deviations, which reflect a high level of difficulty. Additionally, students expressed difficulties in effectively communicating research findings, structuring and formatting papers according to guidelines, organizing ideas logically and coherently, and conducting thorough research. These problems were also reported to have a high severity, further underscoring the challenges faced by Business English senior students in their research writing endeavors. The total mean score of 3.75, with a standard deviation of 0.88, highlights the significant level of difficulty experienced by business English senior students in their research writing. These findings have important implications for educational institutions, teachers, and students seeking to enhance research writing skills.

Drawing from previous studies conducted on research writing difficulties across different academic levels, it is evident that similar challenges are encountered by doctoral, master's, and undergraduate students. Doctoral students, for instance, face global and local writing issues, vocabulary instruction needs, discipline-specific writing support requirements, and timing concerns regarding ESL support services (Casanave & Hubbard, 1992). Master's students in English Language Education confront difficulties related to topic selection, problem formulation, method selection, sample determination, instrument design, data processing, result organization, and presenting research implications (Sitompul & Anditasari, 2022). Furthermore, undergraduate students majoring in English Language and Literature in Jordanian universities encounter obstacles such as attitudes toward research paper writing, methodology challenges, limited background knowledge, lack of prerequisites, insufficient resources, and a lack of methodology knowledge (Altikriti, 2022). These existing studies provide valuable recommendations and solutions to help students overcome the identified obstacles and successfully complete their research projects. By adopting these recommendations, educational institutions can develop interventions and support programs tailored to the specific challenges faced by undergraduate students in research writing. Teachers can incorporate targeted instruction and guidance on structuring research papers, citing and referencing sources, data analysis and interpretation, problem statement formulation, academic language and vocabulary usage, effective communication of research findings, proper paper formatting, logical organization of ideas, and conducting thorough research. Moreover, the findings of this study contribute to a deeper understanding of the writing difficulties encountered by undergraduate students and offer practical insights to enhance their research writing endeavors.

Needs for ChatGPT Training

The results highlight the students' need for ChatGPT training to improve their research writing abilities. ChatGPT, powered by advanced natural language processing and machine learning algorithms, has shown promise in providing real-time assistance and feedback during the writing process. Integrating ChatGPT into the writing process, as suggested by Barrot (2023), ensures writing integrity while leveraging AI to identify linguistic differences and offer

consistent feedback. This reduces the workload on teachers and provides personalized support to students. The findings demonstrate that students are interested in various aspects of ChatGPT training. They believe it can enhance their understanding of research writing, provide valuable feedback, and improve their overall communication of research findings. Students also recognize ChatGPT's potential in organizing papers, improving citation skills, selecting research topics, and enhancing critical thinking. These findings support the idea that leveraging ChatGPT's capabilities can address the specific challenges students face in research writing.

Furthermore, the results align with the insights provided by Aroonmanakun (2023) on the benefits of AI in higher education, such as personalization, task automation, improved outcomes, accessibility, industry adaptation, and increased efficiency. These align with the advantages that ChatGPT training can bring to senior students in the Business English program. The integration of ChatGPT training to address the identified challenges is consistent with the widely recognized Technology Acceptance Model (TAM), which examines factors influencing individuals' acceptance and adoption of technology, emphasizing perceived usefulness and ease of use (Davis, 1989; Davis et al., 1989; Venkatesh & Davis, 2000). Using ChatGPT in research writing instruction has the potential for acceptance and utilization due to students' positive perception of its benefits and user-friendly interface. ChatGPT's ability to generate text in different English varieties accommodates students' diverse linguistic needs, enabling a more inclusive and personalized approach to instruction. To fully leverage its potential, further exploration and effective utilization of ChatGPT's capabilities are needed to enhance research writing instruction for senior Business English students.

Implications of the Findings

The findings of the research study on problems in research writing and the need for ChatGPT training for Business English senior students at Buriram Rajabhat University have important implications as follows:

1. The findings help develop specific instructions to address the identified problems in research writing.

2. The research findings can improve the Business English curriculum by incorporating the identified issues and the need for ChatGPT training.
3. The findings highlight the need for support services focused on improving research writing skills.
4. The research findings guide the professional development of faculty in assisting students with research writing challenges and utilizing ChatGPT training.
5. The findings suggest integrating AI tools like ChatGPT to enhance the research writing process.
6. Addressing the problems and providing ChatGPT training improves students' academic and professional readiness.

References

- Altikriti, S. (2022). Challenges facing Jordanian undergraduates in writing graduation research paper. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 18(1), 58-67.
- Aroonmanakun, W. (2023). AI and the Future of Higher Education. *Journal of New Horizon in Higher Education*, 1(1), 19-37. Retrieved from <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/NHHE/article/view/1812>
- Barrot, J. S. (2023). Using ChatGPT for second language writing: Pitfalls and potentials. *Assessing Writing*, 57, 100745.
- Casanave, C. P., & Hubbard, P. (1992). The writing assignments and writing problems of doctoral students: Faculty perceptions, pedagogical issues, and needed research. *English for Specific Purposes*, 11(1), 33-49.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-340.
- Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1989). User acceptance of computer technology: a comparison of two theoretical models. *Management Science*, 35(8), 982-1003.
- Sitompul, S. K., & Anditasari, A. W. (2022). Challenges in writing academic research: An exploration of master's students' experiences. *Getsempeña English Education Journal*, 9(2), 136-148.

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

Venkatesh, V., & Davis, F. D. (2000). A theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies. *Management Science*, 46(2), 186-204.

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

**การเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแวม
ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์**

**Strengthening Active Aging of the elderly in Nong Khaem Community,
Krasang Subdistrict, Krasang District, Buriram Province**

สุชานันท์ สารสุข¹ / เอมวลี อุตันเทียะ² / กรรณิกา การเพียร³ / วิมลมาศ ลิทธิศรีจันทร์⁴ /
ปิยฉัตร แทนดี⁵ / อารีญา เจริญยิ่ง⁶ / พรนภา ดีทองหลาง⁷ / พิมพพิสุทธิ เถียรในเมือง⁸ /
ณัฐวดี โกยรัมย์⁹ / สถาพร วิชัยรัมย์¹⁰

Suchanan Sarasuk / Aemwali Ausanthia / Kannika Kanpian / Wimonmat Sittisrichan /

Piyachat Taendee / Areeya Charoenying / Ponnapha Dithonglang /

Pimpisut Thiannaimuang / Nattawut Koiram / Sathaporn Wichairam

¹⁻⁹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Student of Public Administration, Buriram Rajabhat University.

¹⁰อาจารย์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Lecturer Public Administration program, Buriram Rajabhat University.

Email: 630112801130@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของผู้สูงอายุ และแนวทางการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน ประกอบด้วย ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน และผู้รับผิดชอบงานผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน ใช้วิธีเจาะจงโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุที่ยังสามารถดำรงชีพได้ด้วยตัวเองและสุขภาพแข็งแรง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อประมวลข้อมูลและข้อสรุป โดยนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีปัญหาทางร่างกายที่เกิดจากช่วงอายุเพิ่มขึ้นทำให้สุขภาพกายไม่แข็งแรงเหมือนเดิม ส่งผลให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมด้านศาสนา กิจกรรมของชุมชนที่ทางชุมชนจัดขึ้นได้อย่างเต็มที่และส่งผลไปยังหลักประกันความมั่นคงในชีวิตที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความไม่แน่นอนและไม่ปลอดภัยในบางครั้งสวัสดิการรัฐที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

ด้านการเสริมสร้างพัฒนาพลังด้านสุขภาพนั้นผู้สูงอายุถือว่าการทำงานคือการออกกำลังกายได้ทำกิจกรรมด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้านศาสนา และด้านหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เลี้ยงชีพด้วยตัวเองบางครั้งลูกหลานได้ช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ดังนั้นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุนำไปสู่ภาวะพัฒนาพลังในด้านสุขภาพด้านการมีส่วนร่วม ด้านหลักประกันความมั่นคงจึงต้องอาศัยการร่วมมือทั้งทางภาคประชาชนและภาครัฐเพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างพัฒนาพลังเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง , พัฒนาพลัง, ผู้สูงอายุ

Abstract

This qualitative research aimed to study the problems of the elderly, and how to strengthen active aging of the elderly in the Ban Nong Khaem community, Krasang Subdistrict, Krasang District, Buriram Province. The sample was 13 elderly people, who aged 60 years or older and elderly caregiver. Researcher use a specific method with the criteria for selecting. The sample are elderly people who could still live on their own and be healthy. The tool used in this research is interview, by analyzing the contents to process and summarize data, then present the information descriptively.

The results showed that the increase in age of older people result in unhealthy physical health. This makes it impossible to participate in religious activities, the village meeting by the village community. These affected in stability in life, which sometimes make the feel unsafe, and inadequate state welfare for their life. In terms of active aging in health, older people consider working as an exercise. Older people engage in community engagement activities, religious activities, and stability in life activities. Most older people are living on their own, their child sometimes help in expenditure. So, promoting elderly people's life quality leads to have active aging in health, participation, and stability of life. This process requires cooperation between citizens and the government to solve the problems, and strengthen active aging. So, the elderly can live healthy and happily.

Keywords: strengthening, Active aging, Elderly, Older People

บทนำ

ปัญหาของผู้สูงอายุในปัจจุบันเกิดจากสถานการณ์จำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น และเป็นปัญหาที่ทางรัฐบาลต้องให้ความสำคัญ เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะไม่สามารถประกอบอาชีพได้และไม่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ประกอบกับปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องทรุดโทรมไปตามวัย และปัญหาผู้สูงอายุที่ขาดการดูแล เนื่องจากบุตรหลานอาจติดภารกิจในการประกอบอาชีพและการย้ายถิ่นฐานเพื่อประกอบอาชีพในชุมชนเมือง ทำให้ผู้สูงอายุในชนบทต้องอยู่เพียงลำพัง ขาดการดูแลเอาใจใส่ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขาดประสิทธิภาพ

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ พ.ศ. 2543 โดยมีสัดส่วนประชากรวัยผู้สูงอายุ อายุ 60 ปีขึ้นไปถึงร้อยละ 10 ของจำนวนประชากร และกำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Complete Ageing Society) ประมาณปี พ.ศ. 2564 คือมีประชากรสูงอายุถึง 1 ใน 5 ของประชากรทั้งหมด (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2564) มีการคาดการณ์ว่าประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ.2564 ทำให้มีเวลาเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวสั้นมาก ทั้งนี้สัดส่วนของผู้สูงอายุที่สูงขึ้นย่อมหมายถึงภาระของรัฐ ชุมชน และครอบครัวในการดูแลสุขภาพที่มากขึ้นตลอดจนส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของแต่ละประเทศ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของทุกภาคส่วนในการเตรียมพร้อมรับมือต่อสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ ตลอดจนการตระหนักให้รู้เท่าทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดการดำเนินการและขับเคลื่อนนโยบายเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุต่อไป องค์การอนามัยโลกได้เสนอความคิดพัฒนาพลัง (Active Ageing) ขึ้นในปี ค.ศ.2002 เพื่อแก้ไขปัญหาการเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุทั่วโลกและเป็นแนวทางให้แก่ประเทศต่าง ๆ นำไปปรับใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน ตลอดจนโครงการต่างๆ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมทางด้านสุขภาพ ทั้งความสามารถ คุณค่า คุณประโยชน์ และศักยภาพของผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิต ซึ่งหลักการพัฒนาพลังประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ สุขภาพ การมีส่วนร่วม และหลักประกันที่มั่นคง (อัจฉริยา ปัญญาแก้ว, 2564)

แนวคิดพัฒนาพลัง เป็นแนวคิดที่นักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ต่างให้คำนิยามและความหมายดังนี้กระทรวงสาธารณสุขของประเทศแคนาดาให้ความหมายว่า พัฒนาพลัง คือ กระบวนการตลอดชีวิตของบุคคลที่จะทำให้มีความผาสุกด้านสุขภาพ สังคม และจิตใจ รวมถึงทำให้มีช่วงชีวิตที่มีสุขภาพดียาวนานขึ้น (Kalache, 1999) ด้านนักวิชาการไทย กล่าวว่าพัฒนาพลัง หมายถึง การที่ผู้สูงอายุอยู่ในสถานะที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่าสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ คือ ไม่มีภาวะทุพพลภาพมีส่วนร่วมในชุมชน หรือสังคมโดยดำรงชีวิตให้เกิดคุณประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม (จิราพร เกศพิชญวัฒนา และคณะ, 2549)

จากความสำคัญนี้ คณะผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากมีความน่าสนใจในการศึกษาเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเตรียมรองรับสถานการณ์สังคมผู้สูงอายุในอนาคต การวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบข้อมูลผลสรุปที่ชัดเจนตรงตามบริบทพื้นที่นำไปสู่การพัฒนาเพื่อส่งเสริมภาวะพลังของผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของงานวิจัย

1. ได้ศึกษาและนำความรู้ไปต่อยอดในประเด็นพลังของผู้สูงอายุ ในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย สามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุในชุมชนอื่น ๆ ได้และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตัวเอง

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของพลัง

พลังของผู้สูงอายุถือว่าเป็นแนวคิดที่หน่วยงานและนักวิชาการไทยหลายท่านได้ศึกษา โดยได้ให้ความหมายของแนวคิดพลังของผู้สูงอายุไว้ ได้แก่

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2551) ได้ให้ความหมายของพลัง (Active ageing) คือ ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี มีความคล่องแคล่วองไว สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดูแลและพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมและมีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวชุมชนและสังคม รวมทั้งสมาชิกคนอื่นในสังคม

กุศล สุนทรธาดา และคณะ (2553) ยังให้ความหมายของพจนานุกรมไว้ว่าหมายถึง ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจกรรมประจำวัน มีส่วนร่วมในการทำงาน และมีส่วนร่วมในครอบครัว และกลุ่มสังคม รวมทั้งมีความมั่นคงทั้งด้านการเงินและด้านกายภาพ

โดยสรุปแล้วแนวคิดพจนานุกรมของผู้สูงอายุคือเป็นศักยภาพของบุคคลที่จะเป็นผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงอายุยืนยาวรู้วิธีการกับชีวิตให้มีความสุขที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตได้แก่การมีสุขภาพร่างกายจิตใจที่แข็งแรงสมบูรณ์มีอิสระพึ่งพาตนเองได้และมีศักยภาพในการช่วยเหลือผู้อื่นมองโลกในแง่ดีมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อให้ตนเองมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักยภาพ มีคุณค่า มีศักดิ์ศรีและเป็นที่ยอมรับของตนเองและสังคม ครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ (Health), ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านการมีหลักประกันที่มั่นคง (Security)

2. องค์ประกอบของภาวะพจนานุกรม

องค์การอนามัยโลก (WHO, 2006) ได้เสนอกรอบที่เป็นองค์ประกอบหลักของการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (active ageing) ใน 3 องค์ประกอบหลัก อันได้แก่ สุขภาพ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและการมีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ดังนั้น 1. สุขภาพ สุขภาพส่วนบุคคลนั้นเป็นสิ่งสำคัญหากบุคคลมีสุขภาพแข็งแรงจะเป็นเงื่อนไขแรกของการดำรงอยู่อย่างเป็นอิสระและพึ่งพาตนเองอันเป็นลักษณะสำคัญของผู้สูงอายุที่มีศักยภาพการที่บุคคลจะมีสุขภาพดีแข็งแรงหรือไม่ขึ้น ล้วนเกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคล ครอบครัวและสังคม แวดล้อม 2. การมีส่วนร่วม กิจกรรมในครอบครัว ชุมชน และสังคม เป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งสิทธิมนุษยชน และวัฒนธรรมของสังคม ผู้สูงอายุที่ยังคงมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากจะรู้สึกถึงความมีคุณค่ามีเกียรติภูมิแล้วยังรู้สึกถึงความเป็นผู้มีศักดิ์ศรี และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของบุตรหลานด้วยเหล่านี้ช่วยทำให้สุขภาพจิตของผู้สูงอายุดีขึ้นอันจะส่งผลต่อสุขภาพกายด้วย 3. การมีหลักประกันความมั่นคงของผู้สูงอายุ คือการที่ผู้สูงอายุมีความมั่นคงปลอดภัยทางด้านร่างกาย จากที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยตลอดจนสถานที่ต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุต้องไปใช้บริการแล้วมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่ทำให้ผู้สูงอายุมั่นใจที่จะดำเนินชีวิตในบั้นปลายอย่างมีคุณภาพ อาจกล่าวได้ว่าความหมายของผู้สูงอายุที่มีศักยภาพให้น้ำหนักด้านสังคมมากกว่าสุขภาพจากการศึกษาตัวชี้วัดที่นำมาสร้างดัชนีพจนานุกรมจากเอกสารงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่าการสร้างดัชนีพจนานุกรมมีองค์ประกอบของตัวชี้วัดที่แตกต่างกัน แต่ยังคงยึดกรอบแนวคิดขององค์การอนามัยโลกเป็นแนวทางในการศึกษาภาวะพจนานุกรมของผู้สูงอายุ ดังนั้น

กรอบแนวคิดในการสร้างดัชนีพัฒนาพลังของผู้สูงอายุครั้งนี้จึงใช้ตัวชี้วัดที่ศึกษา และคำนึงถึงการมีอยู่ของข้อมูลซึ่งมีการจัดองค์ประกอบของตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับการศึกษาจากแหล่งอ้างอิง และมีแหล่งข้อมูลที่สามารถนำมาสร้างดัชนีพัฒนาพลังได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีหัวข้อในการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีการคัดเลือกโดยวิธีเจาะจง ทั้งหมด 10 คน มีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - ผู้สูงอายุที่ยังสามารถดำรงชีพได้ด้วยตัวเอง
 - สุขภาพแข็งแรง
2. เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานด้านผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้
 - ผู้รับผิดชอบด้านนโยบาย คือ ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.)
 - ผู้รับผิดชอบด้านสาธารณสุข คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือการสัมภาษณ์ (Interview) โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต การดูแลสุขภาพตนเอง และแสวงหาความรู้ในการดูแลตนเอง การมีส่วนร่วม หลักประกันความมั่นคงในชีวิต การเสริมสร้างพัฒนาพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อกับทางผู้ใหญ่บ้านที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตทำการสัมภาษณ์ โดยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ถึงผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์ให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจง

รายละเอียดของการเก็บข้อมูลให้ทราบ

วิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ จากการรวบรวมตามขั้นตอนดังนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ในลักษณะจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล การเชื่อมโยง ความสำคัญของข้อมูล วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา เพื่อประมวลประเด็นสำคัญของข้อมูลทั้งหมด และสร้างข้อสรุปในการนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 คน มาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา โดยนำเสนอดังต่อไปนี้ 1. สภาพปัญหาของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 2. แนวทางการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุและผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวข้องกับงานด้านผู้สูงอายุ ของชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 13 คน แบบตัวต่อตัว และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งมีรายละเอียดผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า

1.1 ปัญหาด้านสุขภาพ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

- ด้านสุขภาพกาย โดยรวมแล้วสภาพปัญหาสุขภาพกายที่ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่พบนั้นประกอบด้วย มีอาการปวดขา โรคเก๊า ความดันในเลือด มีอาการปวดเอว เวียนหัวบ่อยครั้ง เป็นโรคไตเรื้อรัง มีปัญหาด้านการสื่อสาร เช่น การฟังและการมองเห็นทำให้การสื่อสารมีความคลาดเคลื่อน มีอาการปวดตามตัวบ้าง โดยอาการเหล่านี้เกิดขึ้นจากการทำงานที่หนัก และเกิดจากอายุที่มากขึ้น

- ด้านสุขภาพจิต โดยรวมแล้วสภาพปัญหาด้านสุขภาพจิตที่ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย การมีอาการเหงา เศร้าเป็นบางครั้ง มีปัญหาด้านความเครียด เกิดขึ้นจากการคิดถึงคนรักที่จากไป เกิดจากปัญหาส่วนตัวการพักผ่อนไม่เพียงพอ ความเครียด หนี้สิน เป็นต้น แต่มีผู้สูงอายุบางท่านไม่ได้มีอาการเหล่านั้น เนื่องจากไม่เรื่องที่ต้องให้คิดมาก

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งรับผิดชอบงานผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

- ด้านสุขภาพกาย โดยรวมแล้วสภาพปัญหาสุขภาพกายที่ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นวัยที่มีโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียนเสมอ เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน เป็นต้น เนื่องจากความเสื่อมโทรมของร่างกาย

- ด้านสุขภาพจิต โดยรวมแล้วสภาพปัญหาด้านสุขภาพจิตที่ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และจิตใจเป็นผลจากสภาพร่างกายที่เสื่อมลง บางรายอาจพบกับความสูญเสียบุคคลใกล้ชิดในช่วงนี้ อารมณ์ที่ผู้สูงอายุมักแสดงออกและพบได้บ่อย คืออารมณ์เศร้า เบื่อหน่าย ท้อแท้เหงา ร้องไห้ง่าย น้อยใจ ซึม แยกตัว อารมณ์วิตก มักแสดงออกโดยห้วงโยกหลอนมากขึ้น บางครั้งก็มีอาการเครียด หงุดหงิดง่าย

1.2 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โดยรวมแล้วสภาพปัญหาด้านการมีส่วนร่วมที่ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบเจอนั้น ผู้สูงอายุมักไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนได้เต็มที่เนื่องมีปัญหา

ทางการเดินทาง ปัญหาสุขภาพทำให้เดินทางไม่สะดวก ระยะทางที่ไกล และผู้สูงอายุบางท่านก็ไม่ได้เข้าร่วมเนื่องจากต้องทำงาน จึงไม่ได้เข้าร่วมเพราะเกรงว่าจะเสียรายได้ หากมีการเข้าร่วมก็ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากร่างกายไม่สมบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งรับผิดชอบงานผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

โดยรวมแล้วสภาพปัญหาด้านการมีส่วนร่วมที่ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบเจอนั้น ไม่สะดวกในการเดินทาง และคิดว่าเป็นภาระให้คนอื่น ซึ่งผู้สูงอายุบางท่านก็ไม่ได้เข้าร่วมเนื่องจากต้องทำงาน จึงไม่ได้เข้าร่วมเพราะเกรงว่าจะเสียรายได้

1.3 ปัญหาด้านหลักประกันความมั่นคงในชีวิต

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โดยรวมแล้วสภาพปัญหาหลักประกันความมั่นคงในชีวิตที่ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบเจอนั้น ผู้สูงอายุมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และสวัสดิการของรัฐที่มอบให้ไม่เพียงพอ เบียดเบียนน้อยเกินไป และเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน โดยมีความกังวลเล็กน้อย เนื่องจากไม่ค่อยได้อยู่บ้าน เพราะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งรับผิดชอบงานผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

โดยรวมแล้วสภาพปัญหาหลักประกันความมั่นคงในชีวิตที่ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น ด้านความมั่นคง รายได้ และการทำงาน ประชากรผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังทำงานเพื่อหารายได้หลังจากอายุ 60 ปีงานที่ทำส่วนใหญ่ได้แก่งานเกษตรกรรม และงานส่วนตัวซึ่งมีรายได้ต่ำ และไม่มีหลักประกันหลังจากหยุดงานประจำ และเนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีผลทำให้ระดับความต้องการผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพและฝีมือในการทำงานลดลงจึงมีผลกระทบเรื่องรายได้ของผู้สูงอายุที่จะนำมาใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

2.1 การเสริมสร้างด้านสุขภาพ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

- ด้านสุขภาพกาย โดยรวมแล้วผู้สูงอายุมีแนวทางการเสริมสร้างพัฒนาทางด้านสุขภาพกายของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้ ทำงานเกษตรและปลูกผักสวนครัว โดยผู้สูงอายุถือว่าการทำงานคือการออกกำลังกายให้แข็งแรง ผู้สูงอายุบางท่านอาศัยการเดินทุ่งนาและเก็บผักเป็นการออกกำลังกายเช่นกัน บางท่านก็นอนหลับพักผ่อนเพื่อเรียกพลังงาน

- ด้านสุขภาพจิต โดยรวมแล้วผู้สูงอายุมีแนวทางการเสริมสร้างพัฒนาทางด้านสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้ โดยผู้สูงอายุนั้นฟังธรรมะ ปฏิบัติธรรม พบปะเพื่อนผู้สูงอายุพูดคุยคลายเครียด นอนฟังเพลงพักผ่อน บางท่านก็พยายามทำตัวให้สบายไม่คิดมาก สร้างรอยยิ้มให้กับคนรอบข้าง โดยการทำกิจกรรมเหล่านี้ทำให้อาการเหงา เครียด หดหู่ ลดน้อยลงหรือหายไปเลย

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งรับผิดชอบงานผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

- ด้านสุขภาพกาย โดยรวมแล้วผู้สูงอายุมีแนวทางการเสริมสร้างพัฒนาทางด้านสุขภาพกายของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้ โดยส่งเสริมให้มีการสนับสนุนบริการด้านสุขภาพร่างกาย มีการป้องกันการส่งเสริมสุขภาพการวินิจฉัยโรคในระยะเริ่มต้นรวมทั้งการรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีการเผยแพร่ความรู้สาธารณสุขให้กับชุมชน

- ด้านสุขภาพจิต โดยรวมแล้วผู้สูงอายุมีแนวทางการเสริมสร้างพัฒนาทางด้านสุขภาพจิตของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวง ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี การส่งเสริมให้มีการจัดให้ความรู้ด้านคุณธรรม การทำสมาธิ มีการทำกิจกรรมสุข 5 มิติ ทั้งสุขสบาย สุขสนุก สุขสง่า สุขสว่าง สุขสงบ เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและเกิดประโยชน์ เน้นความเป็น ธรรมชาติและให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด อารมณ์และจิตใจ ซึ่งกันและกัน เน้นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สร้างรอยยิ้ม มีจิตใจสดชื่น

2.2 การเสริมสร้างด้านการมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

โดยรวมแล้วผู้สูงอายุมีแนวทางการเสริมสร้างพลังด้านการมีส่วนร่วมของ

ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแถม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้ โดยผู้สูงอายุนั้นมักเข้าร่วมกิจกรรมทางวิสาหกิจในชุมชน เช่น ทำสมุนไพรรักษาโรค ปลูกผักปลอดสารพิษ เป็นต้น เข้าร่วมโรงเรียนผู้สูงอายุ การร่วมกิจกรรมทางศาสนาเป็นบางครั้ง บางท่านเข้าร่วมทุกกิจกรรม เพราะารู้สึกดีที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งรับผิดชอบงานผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

โดยรวมแล้วผู้สูงอายุมีแนวทางการเสริมสร้างพลังด้านการมีส่วนร่วมของ

ผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแถม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้ โดยผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นและทีมสุขภาพส่วนท้องถิ่นจัดทำนโยบายในการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะผู้สูงอายุ รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมให้สุขภาวะผู้สูงอายุได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

2.3 การเสริมสร้างด้านหลักประกันความมั่นคงในชีวิต

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

โดยรวมแล้วผู้สูงอายุมีแนวทางการเสริมสร้างพลังด้านหลักประกันความมั่นคง

ในชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแถม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้ โดยผู้สูงอายุนั้น อยู่ที่บ้านตลอดเพื่อดูแลชีวิตและทรัพย์สิน และยังมีเพื่อนบ้านลูกหลานคอยเป็นหูเป็นตาให้อีกด้วย ดูแลตนเอง หางานทั่วไป ทำงานเกษตร ทำงานรับจ้าง เพื่อหารายได้ดำรงชีวิต เนื่องจากสวัสดิการของรัฐไม่เพียงพอจึงต้องพึ่งพาตนเอง และมีลูกหลานคอยช่วยเหลือบ้างบางครั้งในเรื่องของรายได้

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งรับผิดชอบงานผู้สูงอายุมีความเห็นสอดคล้องกันว่า

โดยรวมแล้วผู้สูงอายุมีแนวทางการเสริมสร้างพลังด้านหลักประกันความมั่นคง

ในชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแถม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้ โดยได้ส่งเสริมนโยบายด้านความมั่นคงของรายได้และการทำงาน แก่ผู้สูงอายุในด้านรายได้เพื่อการยังชีพ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนระบบวิธีการที่จะทำให้ผู้สูงอายุยังคงมีบทบาทในการทำงาน

ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล รวมทั้งส่งเสริมและ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมี รายได้จากการทำงานในระดับที่เป็นธรรมเพียงพอแก่การยังชีพ และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุใช้ ความสามารถและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ได้โดยเฉพาะ บทบาทของการถ่ายทอดประสบการณ์และความชำนาญ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้าน หนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” มีประเด็นนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม

จากผลการวิจัยครั้งนี้ “การเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า “สภาพปัญหาของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยภาพรวมผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นวัยที่มีโรคภัย ไข้เจ็บมาเบียดเบียนเสมอ เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน การเปลี่ยนแปลงทาง อารมณ์และจิตใจเป็นผลจากสภาพร่างกายที่เสื่อมลง มีอารมณ์เศร้า เบื่อหน่าย ท้อแท้หงา ร้องไห้ ง่าย การมีส่วนร่วมนั้นไม่สะดวกในการเดินทางและคิดว่าเป็นภาระให้คนอื่น ซึ่งผู้สูงอายุบางท่านก็ ไม่ได้เข้าร่วมเนื่องจากต้องทำงาน จึงไม่ได้เข้าร่วมเพราะเกรงว่าจะเสียรายได้ นอกจากนี้ผู้สูงอายุมี รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และสวัสดิการของรัฐที่มอบให้ไม่เพียงพอ เบี้ยยังชีพน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับจากรัตน์ โทธาราม (2542) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่ผู้สูงอายุมักประสบมากได้แก่ ปัญหาสุขภาพอนามัย เนื่องจากความเสื่อมโทรมของระบบต่าง ๆ ของร่างกายทำให้สุขภาพไม่ แข็งแรงเจ็บป่วยเป็น โรคต่าง ๆ ได้ง่าย ปัญหาสุขภาพจิตและอารมณ์ ซึ่งมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลง ทางร่างกาย เช่น ความวิตกกังวลต่อความเจ็บป่วย และความหงุดหงิด ความหวาดระแวง อาการเศร้า ซึม ผู้สูงอายุมักขาดเพื่อน เนื่องจากสภาพร่างกายที่ไม่อาจไปมาหาสู่กับเพื่อนรุ่นเดียวกันได้ ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อัจฉริยา ปัญญาแก้ว (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ระดับพลัง และรูปแบบการใช้เวลาในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีภาวะพลัง” พบว่า เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุแล้ว ทำให้ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ รวมไปถึง ความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เจ็บป่วยได้ง่ายและมีสุขภาพแยกลงจึงทำให้ผู้สูงอายุมี ส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมลดลง

2. แนวทางการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม

จากผลการวิจัยครั้งนี้ “การเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า “แนวทางการเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุในชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยภาพรวมนั้น มีส่งเสริมให้มีการสนับสนุนบริการด้านสุขภาพร่างกาย มีการป้องกันการส่งเสริมสุขภาพการวินิจฉัยโรคในระยะเริ่มต้นรวมทั้งการรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีการส่งเสริมให้มีการจัดให้ความรู้ด้านคุณธรรม การทำสมาธิ มีการทำกิจกรรมสุข 5 มิติ เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและเกิดประโยชน์ เน้นความเป็นธรรมชาติและให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และได้ส่งเสริมนโยบายด้านความมั่นคงของรายได้และการทำงานแก่ผู้สูงอายุในด้านรายได้เพื่อการยังชีพ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีรายได้จากการทำงานในระดับที่เป็นธรรมเพียงพอแก่การยังชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ จิราพร เกศพิชญวัฒนา และคณะ (2549) ที่ได้กล่าวว่า พลังตามกรอบนโยบายพลังขององค์การอนามัยโลก คือการดูแลตนเองให้มีสุขภาพดีเหมาะสมกับวัยในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ทั้งผู้ที่ไม่มีโรคและผู้ที่มีโรคเรื้อรัง โดยการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงตามวัย การไม่อยู่นิ่งโดยทำกิจกรรมตลอดเวลา คือการทำกิจกรรมที่ตนชอบในยามว่าง และการทำงานในองค์กรที่ตนเป็นสมาชิกการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ อัจฉริยา ปัญญาแก้ว (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ระดับพลังและรูปแบบการใช้เวลาในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีภาวะพลัง” พบว่า การทำกิจวัตรประจำวันพื้นฐาน การพักผ่อนและนอนหลับ กิจกรรมยามว่าง เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของบุคคล บุคคลต้องทำเป็นประจำทุกวัน เพื่อดูแลสุขภาพหรือฟื้นฟูสุขภาพร่างกาย ตลอดจนทำแล้วก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและช่วยสร้างเสริมสุขภาพทางใจ ดังนั้นรูปแบบการดำเนินชีวิตและสัดส่วนของการใช้เวลาของแต่ละบุคคล หากกระทำได้อย่างเหมาะสมจะส่งผลให้เกิดสมดุลในการทำกิจกรรมและการมีสุขภาพที่ดี การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมมากขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตที่ดีและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกไม่โดดเดี่ยว แยกตัวออกจากสังคม และเป็นการสร้างคุณค่าในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างพลังของผู้สูงอายุของชุมชนบ้านหนองแวม ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” คณะผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. รัฐบาลควรเพิ่มเบี้ยผู้สูงอายุ เนื่องจากปัจจุบันเบี้ยนั้นไม่เพียงพอต่อความเป็นอยู่ที่แท้จริง
2. สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีรายได้จากช่องทางอื่นนอกเหนือจากการทำการเกษตร
3. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ควรส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมให้มากกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างแบบวัดด้วยวิธีการอื่น เช่น การสนทนากลุ่ม การสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น เพื่อให้ได้เครื่องมือที่หลากหลาย
2. ควรมีการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กุศล สุนทรธาดา และกมลชนก ขำสุวรรณ. (2553). *ระดับและแนวโน้มความมีคุณภาพของผู้สูงอายุไทย*. การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2553: 26-38
- จารุรัตน์ โพธาราม. (2542). *การผลิตรายการนิตยสาร โดยใช้เทปบันทึกเสียงสำหรับผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราพร เกศพิชญวัฒนา และสุวิณี วิวัฒน์วานิช. (2549). *รายงานการวิจัย โครงการภาวะพลัง: กรณีศึกษาจากผู้สูงอายุที่ได้รับการยอมรับในสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสุขภาพมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2551). *รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2550*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีคิวพี จำกัด.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ. (2564). *การเผชิญหน้า ‘สังคมผู้สูงอายุ’ โจทย์ท้าทายภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://resourcecenter.thaihealth.or.th/article>: วันที่สืบค้นข้อมูล 26 มิถุนายน 2565

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

อัจฉริยา ปัญญาแก้ว. (2564). *ระดับพหุพลังและรูปแบบการใช้เวลาในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีภาวะพหุพลัง*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://he022.tci-thaijo.org>: วันที่สืบค้นข้อมูล 26 มิถุนายน 2565

Kalache, A., & Keller, I. (1999). *The WHO perspective on active ageing*. *Promotion and Education*, 6(4), 20-23.

WHO], W. H. (2006). *Global age-friendly cities: A guide*. France. Retrieved from <http://www.eresearch.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-1921-file06-2021-01-28-10-12-54.pdf>: วันที่สืบค้นข้อมูล 28 มิถุนายน 2565

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มผรรวม

อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

กวิวิช วุฒิชีระพงศ์¹ / ภาสกร ที่รัก² / รัฐศาสตร์ เวชศาสตร์³ / วรานนท์ บุญมานนท์⁴ /

สัทสววรรษ ปิพันธุ⁵ / สุรนันทน์ เหมเงิน⁶ / เสฏฐวุฒิ ลิขสาสูง⁷ / สุตารัตน์ โขชะรัมย์⁸ /

นราพร สมปอง⁹ / สถาพร วิชัยรัมย์¹⁰

Kaawiwat Wuttiteerapong / Pasakorn Theerak / Rattasart Wetchasart /

Varanon Boonmanon / Sahatsawat Peepandung / Suranon Hemngern /

Sadtawut Leekaosong / Sudarat Chocharam / Naraporn Sompong / Sathaporn Wichairam

¹⁻⁹ นักศึกษาหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Syllabus Student in Bachelor of Public Administration graduate Rajabhat University

¹⁰ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Lecturer in Public Administration, Buriram Rajabhat University

Email: Sathaporn.wc@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มผรรวม 2) เพื่อได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มผรรวม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจความคิดเห็นจาก กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลอุ้มผรรวม จำนวน 100 คน

ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มผรรวม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความปลอดภัย รองลงมา คือ ด้านสวัสดิการสร้างการบริการเกื้อหนุน และรองลงมาคือด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่อยู่อาศัย

คำสำคัญ: สวัสดิการของผู้สูงอายุ, ผู้สูงอายุ

Abstract

This research aims to 1) To study the need for social welfare for the elderly in Udomtham Subdistrict Municipality 2) To obtain recommendations on guidelines for social welfare arrangements for the elderly in Udomtham Sub-District Municipality, Krasang District, Buriram Province Use a quantitative research methodology. sample group is a person aged 60 years and over who lives in the municipality of Udomtham, 100 people

The results of the study found that Welfare needs of the elderly in Udom Tham Subdistrict Municipality, Krasang District, Buriram Province Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. by the side with the highest average was the safety aspect, followed by the welfare aspect, creating supportive services. and followed by physical and mental health. The side with the lowest average was the residential side.

Keywords: Welfare of the elderly, Elderly

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนประชากรที่ลดลงเนื่องจากโครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปที่เกิดจากเศรษฐกิจที่เติบโตและความเจริญเติบโตของประเทศ ในสมัยก่อนนั้นแต่ละครอบครัวที่มีลูกหลายคนและอยู่อาศัยกันเป็นครอบครัวใหญ่ที่ผู้สูงอายุจะได้รับความเคารพและการดูแลเอาใจใส่จากลูกหลานซึ่งแตกต่างจากในปัจจุบันที่แต่ละครอบครัวนั้นไม่นิยมมีลูกมากเหมือนสมัยก่อนที่เกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตทางสังคม ทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลผู้สูงอายุและบางครอบครัวอาจถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังหรือไม่มีที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังประสบกับปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาด้านสุขภาพทั้งทางกายและด้านจิตใจ ซึ่งควรได้รับการดูแลสนับสนุนจากทางภาครัฐ เพื่อสนองความต้องการและเป็นการให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ แม้สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันทางภาครัฐให้การช่วยเหลือในรูปแบบเงินเดือนของผู้สูงอายุ บัตรคนจน แต่ปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งต้องศึกษาหาข้อมูลความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุให้ครอบคลุมในทุกด้าน

ในปี พ.ศ. 2564 ประชากรในเขตเทศบาลตำบลอุ้มฉัตร ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1,586 คน จากประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาลตำบลอุ้มฉัตรจำนวน 11,507 คน คิดเป็น 14% โดยในปัจจุบันประชากรในเขตตำบลอุ้มฉัตร ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ รวม 18 หมู่บ้าน (สถิติประชากรเทศบาลตำบลอุ้มฉัตร, 2564)

ผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาด้านสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในเขตเทศบาลตำบลอุ้มฉัตร ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลกระสังที่ดูแลความเป็นอยู่ทั้งด้านสภาพกายภาพจิตใจ และดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุและเสริมสร้างพัฒนาการต่าง ๆ ปัญหาของผู้สูงอายุส่วนใหญ่พบว่าเกิดจากการที่ต้องอยู่คนเดียวและไม่ได้อยู่กับบุตร หรือที่ต้องห่างไกลกัน หรือไม่ได้รับการดูแลจากครอบครัวที่ดี

คณะผู้วิจัยซึ่งมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุ และเพื่อได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มฉัตร เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาของผู้สูงอายุ หรือมีหน้าที่บริการดูแลผู้สูงอายุ ได้นำไปกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตแก่ผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และสามารถดูแลช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในบั้นปลายได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มฉัตร อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อได้ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มฉัตร อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบความต้องการของผู้สูงอายุที่อยู่ในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มฉัตร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มฉัตร เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย อันจะทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งส่งผลให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุ้มผาง แบ่งเป็น 4 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านสุขภาพร่างกายและสภาพจิตใจ 2) ด้านที่อยู่อาศัย 3) ด้านความปลอดภัย 4) ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลอุ้มผาง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1,586 คน คณะผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มโดยบังเอิญจำนวน 100 คน แล้วกระจายกลุ่มตัวอย่างไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ โดยใช้การกำหนดตัวอย่างแบบโควตา (Quota)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

ความหมายของสวัสดิการของคมผู้สูงอายุ

ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ที่มีอำนาจมากที่สุดและสังเกตเห็นได้ชัดที่สุด จากความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่ช่วย การดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจนความต้องการที่จะถูกกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัส แรงขับของร่างกายเหล่านี้จะเกี่ยวข้อง โดยตรงกับความต้องการของร่างกายและของอินทรีย์ ความพึงพอใจที่ได้รับในขั้นนี้จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่าและถ้าบุคคลใดประสบความสำเร็จที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ถ้าความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะอยู่ภายใต้ความต้องการนั้นตลอดไป ซึ่งทำให้ความต้องการอื่น ๆ ไม่ปรากฏหรือกลายเป็นความต้องการระดับรองลงไป เช่น คนที่อดอยากหิวโหยเป็นเวลานานจะไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์ต่อโลกได้ บุคคลเช่นนี้จะหมกมุ่นอยู่กับการจัดหาบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้มีอาหาร ไว้รับประทาน Maslow อธิบายต่อไปว่าบุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกเป็นสุขอย่างเต็มที่เมื่อมีอาหารเพียงพอสำหรับเขาและจะไม่ต้องกังวลสิ่งอื่นใดอีก ชีวิตของเขาถือว่าได้ว่าเป็นเรื่องของการรับประทานสิ่งอื่น ๆ นอกจากนี้จะไม่มีความสำคัญไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพ ความรัก ความรู้สึกต่อชุมชน การได้รับการยอมรับ และปรัชญาชีวิตบุคคลเช่นนี้มีชีวิตอยู่เพื่อที่จะรับประทานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ตัวอย่าง การขาดแคลนอาหารมีผลต่อพฤติกรรมได้มีการทดลองและการศึกษาชีวิตประวัติเพื่อแสดงว่าความต้องการ

ทางด้านร่างกายเป็นเรื่องสำคัญที่จะเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ และได้พบว่าเกิดความเสียหายอย่างรุนแรงของพฤติกรรมซึ่ง มีสาเหตุจากการขาดอาหารหรือน้ำติดต่อกันเป็นเวลานาน ตัวอย่างคือ เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ในค่าย Nazi ซึ่งเป็นที่กักขังเชลย เชลยเหล่านั้นจะละทิ้งมาตรฐานทางศีลธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่เขาเคยยึดถือภายใต้สภาพการณ์ปกติ เช่น ขโมยอาหารของคนอื่น หรือใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะได้รับอาหารเพิ่มขึ้น อีกตัวอย่างหนึ่งในปี ค.ศ. 1970 เครื่องบินของสายการบิน Peruvian ตกลงที่ฝั่งอ่าวอเมริกาใต้ผู้ที่รอดตายรวมทั้งพระนิกาย Catholic อาศัยการมี ชีวิตอยู่รอด โดยการกินซากศพของผู้ที่ตายจากเครื่องบินตก จากปรากฏการณ์นี้ชี้ให้เห็นว่าเมื่อมนุษย์เกิดความหิวขึ้น จะมีอิทธิพลเหนือระดับศีลธรรมจรรยา จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่ามนุษย์มีความต้องการทางด้านร่างกายเหนือความต้องการอื่น ๆ และแรงผลักดันของความต้อการนี้ได้เกิดขึ้นกับบุคคลก่อนความต้องการอื่น ๆ

สุคาร์ทน์ สุตสมบูรณ์ (2557 : 1) ได้กล่าวถึง พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546) ที่บัญญัติไว้ว่า ระบบการจัดบริการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ปัญหาการพัฒนาและความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ทั่วถึงเหมาะสมเป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษาสุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ นั้นหนทางการระบอบการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

มัทยา ศรีพนา (2557: 3) กล่าวว่า Admund A. Smith และ Nathan E. Cohen ให้ ความหมายสวัสดิการสังคมไว้ว่า เป็นการปฏิบัติงานซึ่งเป็นระบบรวบรวมวิถีทางแนวทางในการแก้ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมทางสังคม และใช้ความรู้ความชำนาญที่ได้ฝึกปฏิบัติมาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

Encyclopedia Britannica 1768: อ้างอิงจาก ระพีพรรณ คำหอม, (2542: 6) ให้ ความหมาย “สวัสดิการสังคม” หมายถึง การปฏิบัติจัดทำทั้งหลาย ไม่ว่าโดยส่วนราชการหรือเอกชน เป็นการปฏิบัติจัดทำเพื่อช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่มชน และชุมชน ให้มีมาตรฐานการครองชีพ อันดีมีสุขภาพและสังคมที่น่าพึงพอใจ โดยมุ่งให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมเดียวกันได้

ราพรรณ ศิริจันทน์ (2555: 5) ให้ความหมายสวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันการแก้ไขปัญหาการพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมเพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเหมาะสม

จากการศึกษาความหมายของนักวิชาการ และนักวิจัยสามารถสรุปได้ว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง ระเบียบ นโยบาย ผลประโยชน์การบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น เพื่อมุ่งป้องกัน แก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล เพื่อตอบสนองความจำเป็น ขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพที่ดีและพึงตนเองได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม มีกรอบดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้ผลการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อความต้องการของผู้สูงอายุ ในด้านสวัสดิการ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย การสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั้งเพศชายและหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1,586 คน ด้วยกรอบระยะเวลาของการวิจัย คณะผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มโดยบังเอิญจำนวน 100 คน แล้วกระจายกลุ่มตัวอย่างไปตามหมู่บ้านต่างๆ โดยใช้การกำหนดตัวอย่างแบบโควตา (Quota)

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ลักษณะที่พักอาศัยอยู่ การมีผู้ดูแล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและสภาพจิตใจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความปลอดภัย ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยและคณะได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ทำหนังสือถึงเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลอุดมธรรม

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้ผู้สูงอายุที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ และอธิบายแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความเข้าใจที่ตรงกันกรณีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถอ่านแบบสอบถามได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยและคณะจะใช้วิธีการอธิบายแบบสอบถามจนเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดำเนินการอ่านแบบสอบถามให้และผู้วิจัยจะทำการเลือกคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุอย่างเที่ยงตรง จำนวน 100 ชุด

3.3 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามแต่ละชุด ก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ลักษณะที่พักอาศัยอยู่ การมีผู้ดูแล ค่าความถี่และร้อยละ

4.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและสภาพจิตใจ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความปลอดภัย ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุนวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 60-70 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาศัยอยู่กับญาติ มีบุตรหลานดูแลและความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านสามารถแสดงผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาล

ตำบลอุดมธรรม อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อความ	ระดับความเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ	4.05	0.82	มาก
2.ด้านที่อยู่อาศัย	3.79	0.83	มาก
3.ด้านความปลอดภัย	4.15	0.74	มาก
4.ด้านสวัสดิการสร้างบริการเครือข่ายเกื้อหนุน	4.11	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.02	0.79	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านความปลอดภัย ($\bar{X}=4.15$) ด้านสวัสดิการสร้างบริการเครือข่ายเกื้อหนุน ($\bar{X}=4.11$) ด้านที่สุขภาพร่างกายและจิตใจ ($\bar{X}=4.05$) และด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X}=3.79$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล

ตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ท่านต้องการให้มีบริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพที่ถูกต้องให้กับผู้ดูแลท่าน	4.22	0.70	มาก
2. ท่านต้องการให้มีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปบริการแก่ท่านถึงชุมชน	4.27	0.72	มาก
3. ท่านต้องการให้มีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ท่าน	4.44	0.71	มาก
4. ท่านต้องการให้มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกายและพักผ่อนที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับท่าน	3.99	0.81	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
5. ท่านต้องการให้มีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น	3.34	1.17	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.05	0.82	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และมี 1 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 ท่านต้องการให้มีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ท่าน ($\bar{X}=4.44$) ข้อ 2 ท่านต้องการให้บริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปบริการแก่ท่านถึงชุมชน ($\bar{X}=4.27$) ข้อ 1. ท่านต้องการให้มีบริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพที่ถูกวิธีให้กับผู้ที่ดูแลท่าน ($\bar{X}=4.22$) ข้อ 4 ท่านต้องการให้มีการจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกายและพักผ่อนที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับท่าน ($\bar{X}=3.99$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 5 ท่านต้องการให้มีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น ($\bar{X}=3.34$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ตำบลอุดมธรรม อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่อยู่อาศัย โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ท่านต้องการให้มีการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม	4.22	0.70	มาก
2. ท่านต้องการให้มีการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ความช่วยเหลือด้านที่พักอาศัย	3.88	0.75	มาก
3. ท่านต้องการให้มีการจัดบริการบ้านพักฉุกเฉิน กรณีที่ผู้สูงอายุไม่มีที่อยู่อาศัย	3.83	0.93	มาก
4. ท่านต้องการให้เทศบาลจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านพักให้แก่ท่าน	3.76	0.84	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
5. ท่านต้องการให้มีบริการครอบครัวอุปการะสำหรับท่าน	3.28	0.93	ปานกลาง
เฉลี่ย	3.79	0.83	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่อยู่อาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และมี 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 1. ท่านต้องการให้มีการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม ($\bar{X}=4.22$) ข้อ 2. ท่านต้องการให้มีการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ความช่วยเหลือด้านที่พักอาศัย ($\bar{X}=3.88$) ข้อ 3. ท่านต้องการให้มีการจัดบริการบ้านพักฉุกเฉิน กรณีที่ผู้สูงอายุไม่มีที่อยู่อาศัย ($\bar{X}=3.83$) ข้อ 4. ท่านต้องการให้เทศบาลจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านพักให้แก่ท่าน ($\bar{X}=3.76$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 5. ท่านต้องการให้มีบริการครอบครัวอุปการะสำหรับท่าน ($\bar{X}=3.28$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านความปลอดภัย โภภะพรมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ท่านต้องการได้รับคำแนะนำ ปรึกษาให้ความรู้หรือบริการด้านกฎหมาย เพื่อป้องกันและรักษาความปลอดภัยในสิทธิและสวัสดิการผู้สูงอายุ	4.08	0.89	มาก
2. ท่านต้องการให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น ทางเดิน ห้องสุขา	4.42	0.60	มาก
3. ท่านต้องการให้มีเจ้าหน้าที่มาสอดส่องดูแลความปลอดภัยอย่างเป็นประจำ	4.22	0.74	มาก
4. ท่านต้องการให้มีการจัดการรักษาความสงบและความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคารสาธารณะ	4.00	0.79	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
5. ท่านต้องการให้มีระบบจัดการ ด้านรักษาความสงบ ในอาคารสถานที่ รวมถึงพื้นที่สาธารณะให้มีความปลอดภัย	4.05	0.71	มาก
เฉลี่ย	4.15	0.74	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือข้อ 2. ท่านต้องการให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น ทางเดิน ห้องสุขา ($\bar{X}=4.42$) ข้อ 3. ท่านต้องการให้มีเจ้าหน้าที่มาสอดส่องดูแลความปลอดภัยอย่างเป็นประจำ ($\bar{X}=4.22$) ข้อ 1. ท่านต้องการได้รับคำแนะนำ ปกป้องความรู้ หรือบริการด้านกฎหมาย เพื่อป้องกันและรักษาความปลอดภัยในสิทธิและสวัสดิการผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.08$) ข้อ 5. ท่านต้องการให้มีระบบจัดการด้านรักษาความสงบ ในอาคารสถานที่ รวมถึงพื้นที่สาธารณะให้มีความปลอดภัย ($\bar{X}=4.05$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 4. ท่านต้องการให้มีการจัดการรักษาความสงบและความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในอาคารสาธารณะ ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลอุดมธรรม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสวัสดิการด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ท่านต้องการใช้บริการด้านอุปโภค/บริโภคจากศูนย์ดูแลผู้สูงอายุของเขตเทศบาลอุดมธรรม	4.01	0.71	มาก
2. ท่านต้องการให้เทศบาลจัดให้มีบริการรถรับส่งในกรณีเจ็บป่วยในการเดินทางไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล	4.49	0.61	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
3. ท่านต้องการได้รับการดูแลจากอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุของชุมชน	4.01	0.83	มาก
4. ท่านต้องการสร้างเครือข่ายกับผู้สูงอายุเพื่อคอยดูแลให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.89	0.86	มาก
5. ท่านต้องการรับข้อมูลข่าวสารการบริการผ่านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสาย	4.15	0.93	มาก
เฉลี่ย	4.11	0.78	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลอุดมธรรม อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสวัสดิการสร้างบริการและเครือข่ายเกี่ยวพัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 2. ท่านต้องการให้เทศบาลจัดให้มีบริการรถรับส่งในกรณีเจ็บป่วยในการเดินทางไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล ($\bar{X}=4.49$) ข้อ 5. ท่านต้องการรับข้อมูลข่าวสารการบริการผ่านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสาย ($\bar{X}=4.15$) ข้อ 3. ท่านต้องการได้รับการดูแลจากอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุของชุมชน ($\bar{X}=4.01$) ข้อ 1. ท่านต้องการใช้บริการด้านอุปโภค/บริโภคจากศูนย์ดูแลผู้สูงอายุของเขตเทศบาลอุดมธรรม ($\bar{X}=4.01$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ 4. ท่านต้องการสร้างเครือข่ายกับผู้สูงอายุเพื่อคอยดูแลให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X}=3.89$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลอุดมธรรม อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ความต้องการด้านร่างกายและสุขภาพจิตใจ โดยรวมของผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการด้านร่างกายและสุขภาพจิตใจ อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการตรวจสุขภาพประจำปี และการบริการสุขภาพเคลื่อนที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ Devalersakul, Siriwarakorn and Roodyim (2019) ที่ศึกษา ความต้องการด้านร่างกายของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครรังสิต คือต้องการศูนย์สุขภาพ และการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ Wongsathit and Sakolchai (2011) พบว่า ผู้สูงอายุ

ในเขตเทศบาลตำบลเขื่อนอุบลรัตน์ต้องการให้มีบริการตรวจสุขภาพที่บ้าน แต่การจัดตั้งชมรมกีฬา นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ พีรพัชระ (2021) พบว่า ผู้สูงอายุบ้านห้วยทรายเหนือจังหวัดเพชรบูรณ์นั้นต้องการเรียนรู้วิธีออกกำลังกายที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย โดยวิธีออกกำลังกายและกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพเป็นกิจกรรมที่สมาชิกชมรมเรียนรู้กันเอง

2. ความต้องการด้านที่อยู่อาศัย โดยรวมของผู้สูงอายุมีความต้องการด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับมากทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเพราะการต้องการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุจากการได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่ผู้สูงอายุจะเรียกร้องจากหน่วยงานภาครัฐเนื่องจากที่อยู่อาศัยที่เป็นปัจจัยด้านกายภาพที่มีความสำคัญกับผู้สูงอายุในลำดับต้น ๆ เนื่องจากสภาพร่างกายที่ถดถอยลงรวมไปถึงเศรษฐกิจที่ตกต่ำแต่ยังต้องการที่พักพิงที่มีความมั่นคงจึงมีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือมีหน่วยงานคอยประสานงานกับผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายในการจัดบริการด้านการดูแลสุขภาพด้านความสะดวกรับแก่ผู้สูงอายุในสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีของอดีตนายกรัฐมนตรี นายอานันท์ ปันยารชุน (อ้างถึงใน สันติ ศิริธีราเจษฎ์, 2543: 138) ซึ่งก็คือ นโยบายและมาตรการผู้สูงอายุระยะยาว (พ.ศ.2535-2554) และความต้องการด้านที่อยู่เป็นความต้องการลำดับที่ 1 ในความต้องการทางกายภาพ ได้แก่ที่อยู่อาศัย การกินอยู่ มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของมาส โลว์ (1970) เนื่องจากเป็นความต้องการในขั้นแรกหรือเรียกว่าปัจจัยสี่

3. ความต้องการด้านความปลอดภัย โดยรวมผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะต้องการให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะให้แก่ผู้สูงอายุ เช่นทางเดิน ห้องสุขา และต้องการให้มีเจ้าหน้าที่มาสอดส่องดูแลความปลอดภัยอย่างเป็นประจำ เนื่องจากร่างกายของผู้สูงอายุที่ไม่แข็งแรงเท่ากับวัยผู้ใหญ่ จึงต้องการให้มีการอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะที่ผู้สูงอายุต้องใช้สถานที่ร่วมกับบุคคลทั่วไป ผู้สูงอายุต้องการให้มีการช่วยเหลือสอดส่องดูแลจากอันตรายหรือถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ผู้สูงอายุจึงต้องมีกฎหมายคุ้มครองในเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา อยู่สบาย (2557) ซึ่งศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระษะน้อย อำเภอเสาชาง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าผู้สูงอายุต้องการความปลอดภัยในชีวิตระดับมาก และต้องการให้มีหน่วยงานเอกชนรับผิดชอบ ช่วยเหลือผู้สูงอายุ และยังคงสอดคล้องกับกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุของสำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2552) ผู้สูงอายุอาจมีความต้องการที่แตกต่างออกไปจากความต้องการของผู้อื่น 4 ด้าน ก็คือความต้องการด้านร่างกาย ซึ่งความต้องการด้านร่างกายของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ต้องการมีสุขภาพร่างกายที่

แข็งแรงสมบูรณ์ มีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด มีที่อยู่อาศัยที่สะอาดสิ่งแวดล้อมที่ดี มีอาหารการกิน ที่ถูกสุขลักษณะตามวัย เมื่อเจ็บป่วยได้รับการตรวจสุขภาพและรักษาพยาบาลอย่างรวดเร็ว

4. ความต้องการด้านการสร้างบริการเครือข่ายเกื้อหนุน โดยรวมผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการด้านการสร้างบริการเครือข่ายเกื้อหนุน อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความต้องการให้เทศบาลจัดให้มีบริการรถรับส่งในกรณีเจ็บป่วยในการเดินทางไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล เนื่องจากผู้สูงอายุในเขตอุตสาหกรรมอยู่ห่างไกลจากโรงพยาบาล โดยมักจะพึ่งพาบุตรหลานและการเดินทางด้วยตัวเอง ซึ่งในบางครั้งจำเป็นต้องรอนบุตรหลานว่างหรือการเดินทางด้วยตัวเองนั้นทำให้ไม่มีผู้ดูแล ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีบริการรถรับส่งในกรณีเจ็บป่วยในการเดินทางไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา บุญเกิด (2557) ซึ่งศึกษาด้านความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉัง จังหวัดชลบุรี พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการให้มีบริการรถสุขภาพเคลื่อนที่ เนื่องจากไม่มีโรงพยาบาลและห่างไกลจากโรงพยาบาลอำเภอกอเล่ียง ทำให้ผู้สูงอายุไม่สะดวกในการเดินทางไปพบแพทย์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิงทิศา วงศ์จินดา และจิตพนธ์ ชุมเกตุ (2560) ซึ่งศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในพื้นที่ ตำบลสะพลี อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร ด้านการช่วยเหลือค่าพยาบาล การจัดบริการรถรับส่งฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากผู้สูงอายุมีโรคประจำตัว และมีความจำเป็นที่จะต้องเดินทางไปยังโรงพยาบาลที่อยู่ในเขตตัวเมืองที่อยู่ห่างไกล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านสุขภาพกายและจิตใจ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลอุตสาหกรรม อำเภอกะฉัง จังหวัดบุรีรัมย์ หน่วยงานภาครัฐ ควรส่งเสริมสุขภาพและจัดสร้างการบริการสุขภาพเคลื่อนที่ดูแลผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการยกระดับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในเชิงรุก

1.2 ด้านที่อยู่อาศัย รัฐควรกำหนดนโยบายในการช่วยเหลือผู้สูงอายุในกรณีที่อยู่อาศัยนั้นทรุดโทรม และเมื่อเกิดภัยพิบัติควรมีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือแบบฉุกเฉิน

1.3 ด้านความปลอดภัย ภาครัฐควรมีการจัดการพื้นที่สาธารณะให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เช่นทางเดิน ห้องสุขา อาคารสาธารณะ และควรมีการจัดอบรมความรู้ด้านกฎหมายแก่ผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้และไม่ตกเป็นเหยื่อของผู้ประสงค์ร้าย

1.4 ด้านสร้างบริการเครือข่ายเกื้อหนุน ควรมีการจัดสร้างบริการรับส่งผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยหรือผู้สูงอายุที่ต้องการเข้ารับการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน และมีการสร้างเครือข่ายของผู้สูงอายุภายในชุมชนจากการประชาสัมพันธ์ การรับฟังข่าวสารต่าง ๆ ภายในชุมชนอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยควรขยายพื้นที่เป้าหมายให้ครอบคลุมทุกอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์ แล้วนำผลการศึกษาที่ได้แต่ละตำบล หรืออำเภอมาเปรียบเทียบกัน และนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางแก้ปัญหาหรือส่งเสริมความต้องการสวัสดิการผู้สูงอายุต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยและประเมินผลรายปี ในด้านปัญหาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวไปวางแผนปรับปรุง กลยุทธ์ในการให้ความช่วยเหลือ หรือสร้างนโยบายใหม่เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ พิรพัชระ. (2021). *ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุนบ้านห้วยทรายเหนือ จังหวัดเพชรบุรี*. วารสารวิชาการ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. 17 (2). 1-17.
- นันทนา อยู่สบาย. (2557). *ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศรีษะน้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ (สาขาวิชาการทั่วไป): บัณฑิตวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มัทยา ศรีพนา. (2557) หน้า 3, *การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ราพรรณ สิริจันทน์. (2555). *คุณภาพชีวิตและการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์ (สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ลัดดา บุญเกิด. (2557). *ความต้องการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี*. งานวิจัย (สาขาวิชาการทั่วไป): บัณฑิตวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถิติประชากรเทศบาลตำบลกระสัง. (2564). (ออนไลน์): เข้าถึงได้จาก: http://www.kscity.go.th/data.php?content_id=2. (วันที่สืบค้นข้อมูล 5 กรกฎาคม 2565).

- สันติ ศิริธีราเจษฎ์. (2543). *มาตรการทางกฎหมายเพื่อผู้สูงอายุในประเทศไทย กรุงเทพฯ*.
วิทยานิพนธ์ (หลักสูตรนิติศาสตร์): จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2552). *มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับบูรณาการระหว่างกรมอนามัยและกรมควบคุมโรค*. (เอกสารอัดสำเนา).
- สุภารัตน์ สุดสมบูรณ์. (2557). *สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย*. วารสาร
(สาขาการพัฒนาที่ยั่งยืน): บัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ. 7 (1). 73-82.
- อิงทิตา วงศ์จินดา และจิตพนธ์ ชุมเกต. (2560). *การศึกษาความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ): คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี.
- Devalersakul N, Siriwarakoon W, Rodyim Ch. The Development of the Elderly as a Burden to Power: Case Study of Rangsit City Municipality. *Veridian E-Journal* 2016; 9(1): 528- 45.
- Encyclopedia Britannica. (1768): Encyclopædia Britannica, Inc.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and Personality* (2nd ed.). New York: Harpers and Row.
- Wongsathit, and Sakolchai, S. (2011). The Status and Development Approach Life Quality Older Person of Khuean Ubolratana Municipality. *Local Administration Journal*. 4(1): 12-23. (in Thai).

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์ผู้การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

การนำเสนอแบบโปสเตอร์

การประชุมวิชาการและนิทรรศการระดับชาติด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ครั้งที่ 3
“มนุษยศาสตร์สู่การสร้างชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

ISBN (e-book): 978-974-692-449-8

INTERCULTURAL SENSITIVITY OF FOREIGN TEACHERS: A CASE STUDY OF PUBLIC AND PRIVATE SECONDARY SCHOOLS

Thitima Chingpakdee¹ / Chaleomkiet Yenphech²

¹⁻²Buriram Rajabhat University, Buriram, Thailand

Abstract

The purposes of this research were to explore the distinctions between various cultures and to investigate at the adaptability of foreign teachers who taught in the public and private secondary schools. This study employed mixed methods including a semi-structured interview and the questionnaire as the study instruments: 1) Self-Perceived Communication Competence Scale (SPCC), 2) Intercultural Sensitivity Scale (ISS), and 3) Tromso Social Intelligence Scale (TSIS). The data collected was analyzed by using descriptive statistics. As shown by the data, foreign teachers from public and private secondary schools have had the highest level in each of the following factors: Friends (M = 4.46), Interaction attention (M = 4.04), and Social Information processing (M = 3.87) were the levels of self-perceived communication competence, self-reported intercultural sensitivity, and social intelligence, respectively.

Keywords: Cultural differences, Cultural Shock, Intercultural Sensitivity,
Social Intelligence

PROCEEDINGS

NAC
HUSOC III

2023

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์